

"ESSENTIALLY" ABOVE & BEYOND!

BS"D • Vo. 2 | Issue 35 | No. 84 • MONSEY: Candle Lighting - 8:01 • Shabbos/Chag Ends - 9:34 (72 min past shkiah) • May 29, 2020 • 6 Sivan, 5780

רס התורה

DIVREI TORAH FREELY PRINTED & DISTRIBUTED BY RAMAPOST

"בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך"

CHAG SHAVUOS

לעילו נשמת:
 הרבנית אדל בת הר"ר אברהם ע"ה (מאסקאוויטש)
 נפט' אסרו חג שבועות תשע"ט

SEE INSIDE:
 SPECIAL TRANSCRIPTION
 FROM A SHMUZ BY
RAV GAMLIEL
 DURING THE CORONA PANDEMIC
 לזכות רפואה שלמה
 ר' גמליאל בן מיכלה איטה

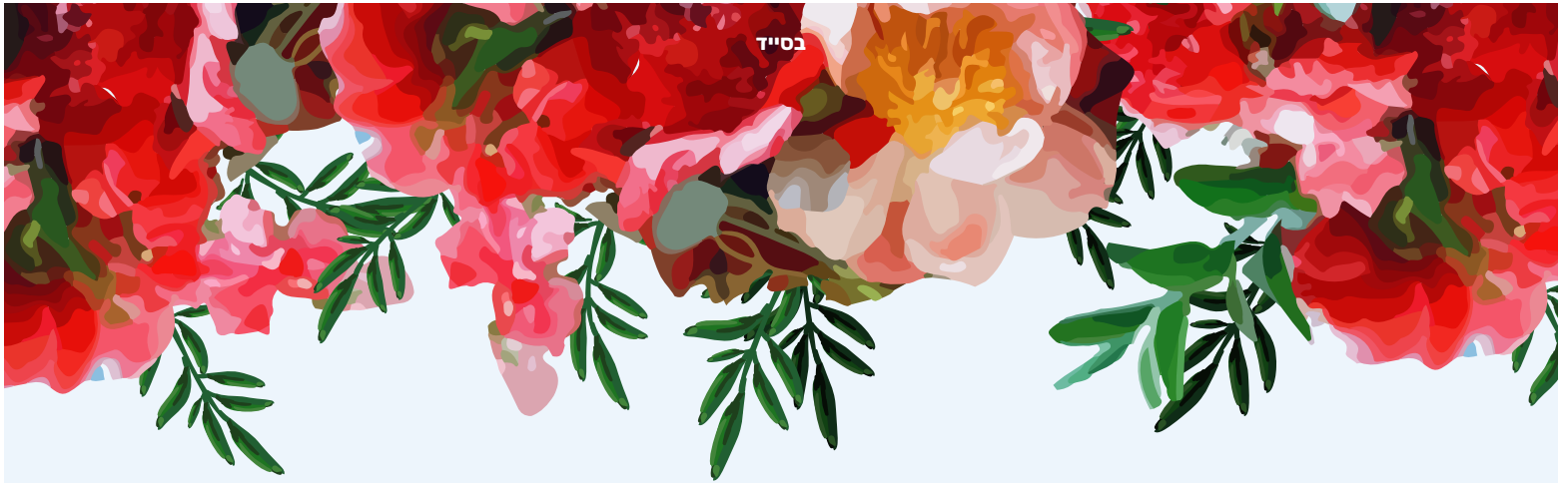

ענפי ארז
 סיב הקהילה
 Areivim
 MIZMOR L'DOVID
 שבת היום

ENGLISH
 DIVREI TORAH

ANFEI EREZ • SHVILEI PINCHAS • TIV HAKEHILA • AREIVIM
 MIZMOR L'DOVID • PARSHA PSHETEL • MY TORAH TODAY

בס"ד

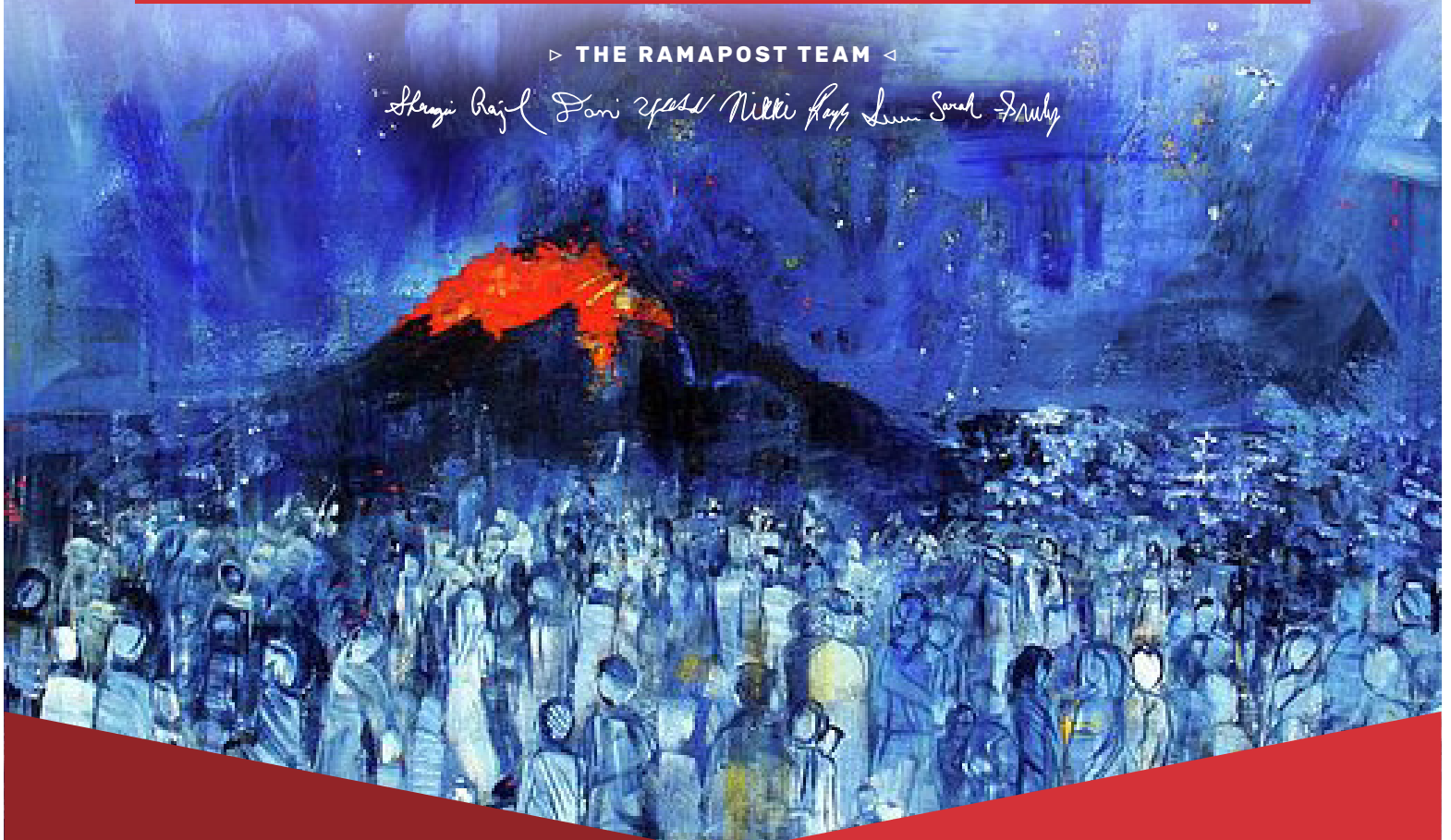

שבועות שמחה!

MAY YOU & YOUR FAMILY BE BLESSED WITH A HEALTHY & HAPPY SHAVOVS!

▷ THE RAMAPOST TEAM ◁

Shengui Baijal Dani Zepesi Nikki Keys Luan Sarah Zrubly

SPONSOR A DVAR TORAH

SPONSOR AN ENTIRE WEEK FOR \$360

Following Daas Torah, Ramapost is sharing the opportunity to sponsor weekly Divrei Torah. The following publications are read by hundreds of people every Shabbos. Sponsor an individual Dvar Torah or the entire collection, in the zechus of a choleh, le'iluy nishmas, or for someone in need. A small message can be put on the Dvar Torah of your choice which will be distributed across Monsey and online.

\$180

Ram HaTorah
150 WEEKLY*
Compilation of Divrei Torah
(English & Hebrew)

\$126

Meoros Hatzadikkim
300 WEEKLY*
Dvar Torah & Weekly Yahrzeits
(English)

\$100 (MONTHLY)

Divrei Chizuk
800 MONTHLY*
R' Gamliel Rabinowitz
(Hebrew)

\$100

Torah Wellsprings
200 WEEKLY*
R' Elimelech Biderman
(English / Yiddish)

\$72

Sichat Hashavua Hitkashrut & Likutay Torah
125 WEEKLY*
(Hebrew / English)

\$54

Oneg Shabbos
50 WEEKLY*
Compilation of Divrei Torah
(English)

\$*

Areivim
400 WEEKLY*
R' Shmuel Gluck
(English)
*CONTACT INFO@

*AMOUNT DISTRIBUTED

חג שבועות

ו' סיון תש"פ VOL. 1 / ISSUE 38

Every year before Shavuos, I'm reminded of one of those 80 pieces in the Ramban on Chumash that Rav Shraga Feivel Mendlowitz said is mandatory for a good Yid to know. The reminder is especially important to us this year in light of the world's situation. We shall explain, B"SD.

We have the Minhag to "Lein" Megillas Rus on Shavuos, based on Miseches Sofrim (14:18) that says half of it was read on טוב יום of the first day, and the second half was read on טוב יום of the second day. Chazal and Mefarshim try and explain what the connection is. The Rema (490:9) brings the Minhag absent of the Miseches Sofrim method. The Shaarei Teshuva (494:7) brings that Shavuos is David Hamelech's birthday, and Shumuel Hanavi wrote Rus to validate Dovid's pedigree as a full-fledged member of Klal Yisroel. Many of us know the Gemara in Yevamos (76: B) that Doeg tried to discredit Dovid's ancestry as a Yid, much less a candidate for Melech. He claimed that Dovid, descended from Rus who was a Moavis, and thereby not allowed to join Klal Yisroel. The Gemarah concludes with the ruling of Shmuel Hanavi and his Beis Din, quoted by Amosha, that a female Moavis is allowed. The Medrash (Ruth 4:6) says he went to Shmuel, in person, to determine the Halacha. The purpose of the entire Megilla is to transmit this Halacha. The Chidushei Harim, and many others illuminate this Inyan as a message, relevant to the day of Kabalas Hatorah; that without the Torah Shebaal Peh, we are at a loss to understand the Torah Shebichsav, and the entire pedigree of Malchus Bais Dovid and Melech Mashiach Ben Dovid is in question. But that is an entirely different article-maybe one day?

Let us return. The Pesukim in Devarim (23:4-7) disqualify Amon and Moav from joining the ranks of Klal Yisroel. The reason the Torah gives requires our attention. The Ramban and others seem to say that there are two separate reasons. Firstly, they did not greet us with bread and water on our way out of Mitzrayim. Secondly, they hired Bilaam to curse us. The Ramban is ready to entertain the thought that the first applies to Ammon only, and the second applies only to Moav. Others (Sforno, see Kli Yakar for a fascinating explanation) say that BOTH Amon and Moav are guilty of not giving bread and water. Meforshim are bothered - WHO did help us when we left Mitzraim? NOBODY! If so, why are Amon and Moav singled out? The Ramban astounds us. These two, Amon and Moav, should've helped us more than everyone because THEIR EXISTENCE in this world was only because of Avraham. Lot and his daughters were only saved from Sdom in the Zechus of Avraham. Lot was physically saved from the kings by Avraham. They owed Klal Yisroel a debt of Hakaras Hatov, which was ignored. Reb Yerucham Levovitz points out (דעת חכמה ומוסר ח"א כו') that we can even accept Baalei Aveira that want to be Megayer, BUT NOT מושחתים בהכרת הטוב - someone without the decency of being grateful - someone to whom the betrayal of a faithful supporter, and even your life-saver, means nothing CANNOT belong to our יעקב. Listen to these words, Rabbosai!! Between Avraham's saving them and Yetzias Mitzraim were hundreds of years (you do the math) - because Hakaras Hatov has NO EXPIRATION DATE. We owe them gratitude

כל זמן שהנשמה בקרבי. What a lesson before Kabalas Hatorah- to accept Torah we must bolster our feelings of Hakaras Hatov, then we become a כלי for Torah to be poured into.

In contrast to Amon and Moav, there is another Parsha to ponder. Another famous Giyores we find is Bisya Bas Paroah, as recorded in Shemos (2:5) ותדר בת פרעה לרחוק על היאור (Megilla 13A) - שירדה לרחוק מגילולי בית אביה - her visiting the Nile as this time was to do Tevila for the sake of Geirus (Rashi Ibid) because she rejected the Avoda Zara of her father (see Baal Haturim there). Rashi and Ramaban already question the wording of Al Hayior-on the river. It was here that she saved Moshe in his basket, as we know. FYI, there is a wondrous מפיאנו that says that Bisya was the Neshama of Chava, and just as Chava was the direct handiwork of Hashem, so too she is called Bas of Hashem. That's why she had such Rachmanus on Moshe, because Moshe has Nishmas Hevel, Chava's son. However, the Chasam Sofer (Toras Moshe Ibid) explains that this Pharaoh refused to recognize the contributions of Yosef - אשר לא ידע את יוסף - and how Yaakov and Yosef contributed to Mitzrayim becoming the world power it was. The Nile benefited from Yaakov's Beracha; Yosef built the economy beyond belief. This, Pharaoh said, is all me- hence his daily visits to the Nile. He said, והנה עומד על - לי היאור, which Yosef saw in Pharaoh's dream - putting himself atop the Nile as if it is his. Bisya could not tolerate such ingratitude, such Midos Raos, so she went to cleanse herself from Gilulei Bais Aviha- her father making himself like G-d. This Middah allowed her to become Moshe's adopted mother, and hence she joined Klal Yisroel as the wife of Kalev Ben Yifune (1:3 ויק"ר). (She rebelled against her father, and Kalev rebelled against the Meraglim- OR Kalev saved the sheep but Bisya saved the shepherd.) We only know Moshe by the name she gave him, and even Hashem used her name, to teach us the reward for Gemilas Chasadim (Shemos Rabbah 1:26).

Here is our Musar Haskel- we want to be Mekabel Torah, thus our work is in this Middah. Ammon and Moav are disqualified because they are Kafui Tov, while Bisya joins us because she has Hakaras Hatov. The Medrash points out that the day that Bisya saved Moshe was Shavuos (the math is simple: born 7th of Adar = hidden for 3 months = Shavuos) and the Malachim cried; how can you let the receiver of Torah drown? Bisya, driven by Hakaras Hatov, saves Moshe on Shavuos and joins Klal Yisroel, embracing Taryag Mitzvos.

Some of us will be using our shuls IYH this Shavuos- hopefully with the required Sechel. We need to be Makir Tov that we can enter into our Ma Tovv Ohalecha, with the right Midos, the right יראת הכבוד. We just cannot return the same way that we were driven out, Hahsem Yirachem. Let all of us do it with the right Derech Eretz, so we can achieve Derech Eretz Kadma Latorah. Let's have the sweetest Shavuos ever. It can be.

May we all be Zocheh.

אמני דואפיה
תיים טאג איתן

LAYOUT: RAMAPOST.COM

MOSDOS ZICHRON EREZ was established in 2005 under the leadership of Rav Chaim Zev Levitan and is dedicated to older Bais Medrash bochurim who have chosen to pursue the path of Zevulun while rooted in the tents of Yissochor. B"h they have had great siyata d'shmaya in enabling these bochurim to shteig and face the world as real Bnei Torah. Rav Levitan's reputation in the chinuch field and his warm and caring personality have led to the tremendous hatzlocho of this wonderful mosod.

For more information please visit WWW.ZICHRONEREZ.COM

טיב הקהילה

בס"ד
'ין לע"יקהילת שבתי בבית ד'

בנשיאות מורנוהרה"צ ר' גמליאל רבינוביץ שליט"א

English Edition

Naso-Shavuvs

5780

No.

517.416

טיב המערכת

איש כי יפליא – A man who shall set himself apart

It is the way of the world that when someone buys a house, he tries to be as materialistic as he can, as much as he can afford. He covers the floor with the best floor covering and he paints the walls with the best quality paint. It should be pleasant to the touch and pleasing to the eyes. That is just the walls of the house. The same is true for the furniture that he brings inside, and also for the utensils in their cabinets. He tries to get the best and the nicest of everything as much as possible so that when the time comes and he uses the house and the items inside it, he could enjoy using them.

Parashas Naso is read close to Shavuvs, and one of the topics in our parsha is the topic of the *nazir* (6:1-21). This comes to teach us the power of speech, that through speech when the person says "*hareini nazir*" – "I am a *nazir*", he is obligated with all the laws of *nezirus*. The same holds true for guarding one's speech, watching what he says, and the sanctity of speech enables him to receive the Torah. We must remember this, that the mouth is the utensil designated to receive the Torah, and just as everyone wants to eat from clean utensils, and if he finds some dirt on his plate, then the food will be unappetizing to him. Similarly, we must remember that the utensil in which the Torah enters, the mouth, must also be clean and holy.

There is a famous saying of Rabban Shimon bar Yochai that if he were standing on Har Sinai when the Torah was given, he would have asked HaKadosh Baruch Hu to create people with two mouths, one to learn Torah and one speak about his needs. But then he retracted and said that that it is better that Hashem created the person with just one mouth. If it so difficult for the world to refrain from speaking *lashan hara* with one mouth, then how much more so if he had two mouths.

Tzaddikim would say that Shavuvs is Yom HaDin – Judgment Day – of Torah, and just as on Rosh Hashanah the person is just for the material things that he will have in the coming year, so too on Shavuvs we are judged for the *ruchniyos* – spiritual things that we will have in the coming year. How much our eyes will be enlightened in Torah study, how much joy we will have from Torah study, etc. If this is so, then this is the time to examine our speech and accept on ourselves to clean our mouths from anything foul, and through this we will merit to receive the Torah and learn it in order to teach, safeguard and perform.

- Tiv HaTorah - Naso

טיב ההשגחה

'Precede the affliction with prayer' – 'מקדים תפילה למכה'

My brother-in-law left with my sister and young daughter to visit family in the south to celebrate a family *chalachah* [a boy's first haircut]. They also invited my father to join them for the trip so he could get out a little since he was isolated because of the coronavirus.

Father generally does not take trips like this, he took some *seforim* with him to learn on the way and he went. As for me, I left with my wife, to Rechov Bar Ilan Shmuel HaNavi to take care of a few things and I took my mother and two small brothers along to get them out of the house since they too had been stuck in the house.

On the way to one of the stores we passed by the cemetery of Sanhedria where many *Gedolim* are buried. My mother had wanted to daven there by the graves, I suggested that the main reason we went was to get some air, now we should go in and pray. Mother was very please with the suggestion and she poured her heart out in prayer for every family member, with tears and pleading. She went like this from stone to stone crying and pleading in a way that I had never seen my mother do before.

I was pleased to see my mother pray with such feeling like this and I too used the time to *daven* warmly and my wife sis as well. We stood like this for two whole hours, praying for the family and all of *Am Yisrael*. When we left there, Mother thanked me very much and she said that she did not know why, but she had a feeling that she had to *daven* like that. My wife also said that she had a unique feeling and she could only *daven* for my family and in particular my sister, my father, and the babies. It was strange and I also *davened* more and my mother. We thought that since they were not with us, we thought about them more.

However, two hours later, everything became clear as to why we cried so much: At the exact time that we were *davening*, my brother-in-law got into an accident. My sister broke her arm. My father was learning and he walked away without a scratch. Apparently, the merit of Torah protected him, even though the windshield shattered. My brother-in-law walked with minor injuries and the babies were unharmed.

The car flew off the road after being hit by a speeding truck coming at them. They ended up on the side of the road and the truck squealed to a stop half a meter before crushing them all to death.

In retrospect, we now understood the *hashgacha* that occurred for the safety of the family and for some reason we said all those Tefillos which saved their lives.

There were many other miracles, but I told myself that I would only write a few to inform everyone that Hashem is G-d, King of the World and preceded prayer to the affliction and everything in an amazing way.

With thanks to the Creator of the World.

.מ.ח

Our parsha opens with Hashem commanding Moshe Rabeinu (4:22) – 'נשא את ראש בני גרשון' – 'take a census of the sons of Gershon'. 'Naso' is an expression exalting and leadership. 'Gershon' is an expression of separation, to hint to us that even when a person feels separated from the world and being close to G-d as it states (Shmuel I 26:19) – 'כי גרשוני היום מהסתפח בנחלת' – 'for they have driven me away this day from attaching myself to the heritage of Hashem' because of his many sins, to this the Torah hints to us that he must exalt and lift himself up by improving and correcting his deeds and this will help him so that he not remain *chas v'shalom*, distant from the Creator Yisbarach.

The mitzvah of confession-every day – מצוות וידוי-בכל יום

So, how and in what way can he return to the source of holiness, the *neshama*? To this the parsha hints several ways how to improve the deeds and return it to its enhancement. The first thing is he must abandon the sin completely with robust acceptance and by doing Teshuva by saying *viduy* – confession, as it says in the Torah (5:7) – 'והתודו את חטאתם אשר עשית' – and they shall confess their sin that they committed'. The mitzvah of *viduy* is not a time dependent positive precept [*mitzvas asei shehazman grama*] that is designated just to Yom Kippur, rather, it is a constant mitzvah that is relevant every day. It is up to the person to confess and regret every sin at all times. Therefore, Tachanun was established after Shemona Esrei of Shacharis and Mincha to be said as confession. Some even have the custom to say, 'I am prepared to fulfill the mitzvah of *viduy*' and in this way, one will always be free of sin. There are some who confess at the bedtime Shema which was established by the Arizal. We find that these people fulfill the mitzvah of *viduy* three times a day.

עשו סייג לתורה – Make a fence for Torah

The second thing that is needed to be lifted up and not fall again with sin is to erect boundaries and fences. A person must set up a fence for everything and especially for something that he has already fallen down because of and stumbled in a specific sin; he must add additional safeguards to uproot the cause of the matter which caused him to sin. From now on he accepts upon himself good things and with this power he will continue down the villainous path.

This is hinted at in the Torah in the parsha of the *sotah* [the wayward woman] (6:2) – 'איש או אשה כי יפליא לנדור בדר נזיר להזיר' – 'A man or a woman who shall set themselves apart by taking a nazirite vow' and Rashi explains, 'Why was the passage of the *nazir* put adjacent to the passage of the *sotah*? To tell you that anyone who sees a *sotah* in her state of disgrace should take upon himself to abstain from wine'. It is on the person to erect fences and barriers in particular those things that are loose by him or anything that is not proper. He should understand that these things were meant for him to see, not that they should really be seen, but rather, it is a sign from Heaven that he sees it and he should guard himself from it so he not stumble again.

So, how do we come to this? By being extra careful and setting fences and boundaries, not just when the Bais HaMikdash was standing and the laws of *sotah* applied, but rather, in every generation when one sees something that he is arranged for him to see. As the Baal Shem Tov said, 'When a person sees a flaw or a sin by someone else, it is a sign from Heaven that caused him to see this in order to correct something in himself that needs correcting.'

Something similar happened to one of the students of the Baal Shem Tov who complained before his Rav that he accidentally stumbled with a minor infraction of *chillul Shabbos*, *Rachmana litzlan*, and aside from the actual sin and distancing from the Creator caused by the sin, it bothered him and he wanted to know why he came to this when he was so careful in regard to keeping Shabbos in every detail. The Baal Shem Tov told him that he stumbled with this since he saw someone embarrass a Talmid Chacham who is categorized like Shabbos and he did not stop the disparagement of the Talmid Chacham, so it was like *chillul Shabbos*. Therefore, it worked out that he stumbled with an actual sin and when he did Teshuva for that he would also do Teshuva for the embarrassment of the Talmid Chacham.

הוי מתאבק בעפר רגליהם – Sit in the dust of their feet

'A three-ply cord is not easily severed' (Kohelev 4:12) – The third thing that is hinted at in the parsha which elevates the person is to be close to heaven-fearing, wholehearted people, circulate in their shadow so as to learn from their actions the ways of Teshuva, rebuke, *mussar* [morals], matters of love and attachment to Hashem. This is good, amazing advice, a *segulah* to save one from sin and elevate in levels of *avodah*. This is hinted at in Rashi to (5:12) – 'איש איש כי תשטה אשתו ומעלה בו מעל' – 'Any man, if his wife will go astray and commit a trespass against him'. Rashi explains, 'What was written above this topic? *ואיש את* – 'A man's holies shall be his'. If you withhold the gifts of the Kohen, by your life, that you will need to come to him to bring him the *sotah*.' That is, if the person does not go to the Kohen to be in his shadow and learn from his actions, the end will be that he will go to him for something not good.

This too is *midah keneged midah* –measure for measure, he held back and did not bring his gifts to the Kohen, so he is punished measure for measure, and he goes to him because he has to go to him. A Tzaddik used to say and teach, "If there is *hester panim* [Hashem is hidden] in our times, but this topic of *midah keneged midah*, we can all clearly see the hand of Hashem. The purpose of punishment is for the person to improve and correct his deeds. Therefore, he is punished in the same area where he sinned so he will understand why this distress came to him and he will do Teshuva.

מצוה גוררת מצוה – One mitzvah leads to another

We also learn the converse. When a person does a mitzvah, this causes him to do another mitzvah as hinted in the posuk (7:10) – 'ויקריבו הנשאים את חנכת המזבח ביום המשח אתו את קרבנם לפני' – 'And the princes brought offerings for the inauguration of the Mizbeach on the day it was anointed, and the princes brought their offering before the Mizbeach.' Rashi explains, 'After they contributed the wagons and the cattle to carry the Mishkan, their hearts moved them to contribute offerings of the Mizbeach to inaugurate it.' That is, the Torah teaches us that one mitzvah leads to another – by doing one mitzvah he merits to do another mitzvah. This is what we learn in Avos (4:2) – 'the reward of a mitzvah is a mitzvah', that is, the reward for one mitzvah is the mitzvah that comes after it.

This is the general principle: When one does a mitzvah, he is drawn to do a second, and this continues, every mitzvah that he does brings him to another one. It once happened that a man who did not keep Torah and mitzvos and was not at all versed in *Yiddishkeit* once went to a famous Tzaddik to receive a bracha. During the conversation, the Rav told him to prepare *neigel vasser* and wash his hands immediately upon arising in the morning. The man took this upon himself and then began to keep other Torah principles and mitzvos until he was fully observant. This is the power of the *segulah* of one mitzvah leads to another.

SPECIAL TRANSCRIPTION FROM A SHMUZ BY

RAV GAMLIEL

- DURING THE CORONA PANDEMIC -

Lessons from *Parshas Acharei Mos*

Parshas Acharei Mos is one of the greatest *Parshiyios* of the year as it's about Yom Kippur. The *kriah* of the week is meant to arouse us, and that atones for all our *aveiros*. We must have *emunah* that it is so.

The *Zohar* tells us that the person who sends away the *se'ar l'azzazel* becomes impure and must immerse himself. So too, the one who burns the *par chatas* becomes impure. Even so, although they knew they will become *tameh*, they do their *avodah* and continue to help *Yidden*. This is who we are. You do your duty. Even if it means you will become impure and you help *Yidden*.

It says, "*Va'yaas k'asher tziva Hashem es Moshe*", that Ahron did the *avoda* as Moshe commanded him. Rashi says, "To teach us the praise of Aharon, that he didn't do it for his own glory and honor, but to fulfill the will of *Hashem*." We have to know, that as *Yidden* we fulfill the decrees of the King, we follow *Hashem's* will and not for our own benefit.

The *Yahrzeit* of R' Shayale

Today is Reb Shayale of Kerestier's *yahrtzeit* who was known for his great *Ahavas Yisrael*. We've gathered on his *yahrtzeit*, and surely his merit will protect *Klal Yisrael* that we will all have a *yeshua*.

Let me tell you a story of a great miracle that Rav Shayale performed, and in the merit of Rav Shaya ben Rav Moshe Shtainer, may all *Yidden* suffering from corona have a *refuah sheleima*. Someone told me that when his grandfather was four years old, he was stricken with typhus. The doctors said there was nothing they could do, and the boy would die. The mother took the child, ran to Rav Shayala, and burst out crying. He asked her what the matter was, and she told him. Rav Shayala comforted her, "Don't cry. I promise you he'll live to be an old *zeide* and he'll never need medicine." The man lived till the age of 97 and never needed any medication. May the merit of Rav Shayala protect us so that everyone should stay healthy.

Stories of *Chizuk*

I want to tell over a few stories of *chizuk* so that we

לזכות רפואה שלמה
ר' גמליאל בן מיכלה איטה

should understand what is happening here and what the *Eibershter* wants from us. There was an old woman in Tel Aviv who although she was surrounded by a secular environment, she remained true to Torah. Someone asked her how she managed to hold on so steadfastly. She began to recount how when she was a little girl in Poland, she decided one day to go to shul. After davening, she waited outside for her father. Her father was very tall, and Rav Meir Shapiro who davened in the same shul was also tall. Rav Meir Shapiro came out, and thinking it was her father, she ran over and called out, "*Tatta*, I want to go with you." Rav Meir Shapiro answered, "We both have a tall father and the father enjoys hearing when the children say, '*Tatta*, I want to go with you.'" The woman concluded, "That line stayed engraved in my mind. I can't forget it."

Last week, I told over a powerful story. There was a 97-year-old woman who got corona and survived. People asked her, "What merit did you have?" She recounted: "One night, as a young 16-year-old girl in the concentration camps, lying on a board on the floor, I remembered that I had forgotten to say *Krias Shema Sheal Hamita*. I got up, washed my hands, and said *krias shema*. Suddenly I thought of a *vort*. It says, "*V'chara af Hashem bachem – Hashem is angry with you. But you can red it: V'chara af- although Hashem is angry. Hashem bachem -Hashem is with you.*" We have to know clearly that *Hashem's* mercy is with us even when he expresses his anger.

A *Yid* was once very broken by a tragedy he'd been through. He went into the Chazon Ish who asked him, "Why are you so downhearted? '*Ata bachartanu -Hashem chose us.*' We have to be happy."

Ani Hashem Rofecha

It's clear we are all going through a difficult time period. Let us not be despondent. Let us show *Hashem* we are strong. Let us *daven* and ask Him to help us. *Rosh Chodesh Iyar* is an especially opportune time. The first letters of *Iyar* spell out the words, "*Ani Hashem*

rofecha." The *Ribono shel olam* says, "I will heal you."

Let me tell you another powerful story. Please share it with your family. There was an 80-year-old *Yid* who caught a severe illness and had to be put on a ventilator. He had no insurance and his 10-day hospital stay costed him \$10,000. When he was finally healed and given the bill, he began to cry bitterly. "*Ribono Shel Olam*, for 10 days of breathing, I was charged \$10,000. How much do I have to pay you for giving me 80 years of breathing?" All of us have to make a *cheshbon hanefesh* and ask ourselves, what can we give back to *Hashem* for all that he gives us.

Tefila with kavana

I want to read you a *Yaaros Devash* from Rav Yonoson Eibischitz, (*Chelek Aleph, Derush Daled*). You can read it yourself inside. He writes that if a person *davens* at the beginning of the day with *kavana* that he should merit to do *mitzvos* and learn Torah, he will see success the entire day, and certainly in his learning, for *Chazal* say, "*Mitzva gorreres mitzva,*" so too the opposite. Rav Eibischitz writes about himself: "When I don't *daven* with *kavana*, my learning doesn't go well, but if I cry out to *Hashem*, He has mercy on me and grants me understanding. Therefore, one shouldn't say that he is better than others because of his own intellect, for this is untrue, it's all a gift from *Hashem*. There is nothing that brings a person to a true understanding of the Torah like a tear-filled *tefila* that He should have mercy, for He is close to all those who truly call out to Him".

A *Yid* once asked Rav Shlomo Zalman Auerbach, "On what day, are you most joyful?" He answered, "When I *daven* the entire *shemone esrei*, having in mind the meaning of the words."

Strengthening Our Emuna

We have to strengthen ourselves. We're going through difficult times. We must be *mispallel* and remain steadfast in our *emunah*.

Recently one of the richest non-Jews in the world died of corona. His daughter wrote, "My father was exceedingly wealthy. He was able to buy anything he wanted, except air to breathe. That he couldn't buy". We have to know we are in *Hashem's* hand.

Yearning to daven in shul

We should know, that although we aren't *davening* in *shul*, we have to yearn for it. We have to know that it's a treasure that we've lost, and when we can once again go to *shul* we should run there as if we've regained something very precious. The *Tzlach* says that people

make a mistake and think that when it says: "One should try to *daven* in a *bais haknesses,*" that it means a with a *minyana*. But it's not true. Even if you have a *minyana* in your house, you have to go to *shul*, because when a person dies, his *neshama* want to ascend to heaven, but it can only go up through the *shul*, and if most of his life he didn't go and *davened* at home, then his *neshama* can't go up to *Shamayim*.

This doesn't apply to the times we are living in now, when we are *b'ones*. But when we can once again go to *shul*, we should run. And we must do *teshuva* for being *pogeah b'kedushas beis haknesses*, for surely that is the reason this must have happened.

It says in *Parshas Tazria* that when a person goes into a *bayis tameh* for a second, then only he himself become impure. However, if he goes in for about 4 minutes, *kedai achilas peras*, then his clothing also become impure. "*Mida tova merubah chamesh meis pa'imim,*" so when a person enters a *shul*, he becomes infused with *kedusha* and *tahara*.

The importance of chesed

We have to know that during these difficult times when we need *Hashem's chesed*, we have to increase our own *chesed*. It says, "*Chesed Hashem kol hayom.*" Today is Rav Shayale's *yahrtzeit* whose essence was *chesed*. Once a *Yid* came to Rav Shayale on Purim and he asked him to stay till after Pesach. People asked the Rebbe why he had extended such a long invitation. He answered, "I saw the *Yid*. I don't know what he'll eat Pesach. But if he'll be by me, I know he won't eat *chametz.*" Rabbi Shayale devoted his life to helping *Yidden*.

We have to invest extra effort in *chesed* because we have to bring down *chasadim* to this world. *Chesed* is not just giving a person a few thousand dollars. A *Yid* who is *mezake Yidden* with a *shmuess - Mezake harabim* is the greatest *chesed*.

Investing in the home

We need so much *siyata d'shmaya* during these times. Many *Yidden* are broken. They have no money, they aren't working, it isn't easy. But at this moment, *Hashem* wants us to invest more in in our home. Every father has to put aside all his affairs and be a *mashpia* for his wife and children. Tell stories, speak kindly, give *chizuk*. If we are locked in our homes, this is what *Hashem* wants.

Rav Zundel Kroizer, the Ohr Hachama, once fell ill. I went to visit him and I asked him, "How are you feeling?" He answered, "I am in house arrest." We too are in house

arrest. But we have to know that in the end, everything *Hashem* does is for the best. We have to accept it and remain loyal to *Hashem*. We have to try to do whatever we can do. We have to tell our wives and children that in the world war that we find ourselves today, every small *avodah* for *Hashem* is precious to Him. We have to stay strong and not allow ourselves to become broken because if we do, we've lost everything.

Rabbi Shimon Bar Yochai couldn't leave the cave he was hiding in. He didn't have a *mikva*, nor a *minyan*, not even wine for *kiddush*. He had nothing. But he wasn't broken. For 13 years, he had nothing but a small stream and a carob tree to sustain him. Yet, "*Sham kanisa hoid'cha v'hadarecha*," that is where he acquired his glory and beauty, with learning, *davening*, and *chesed*.

Everything *Hashem* does is for the best

We can't go out. We can't daven with a *minyan*. We can't go to *yeshiva* or attend a *shiur*. We can't do *chesed*. But with "can't", we can attain the level of "*sham kanisa*." It's very easy to succumb to despondency, but we have to know the *Eibershter* doesn't want that. He wants us to be strong. He is our loving Father and although there's *hester panim*, it's all for the good. If we don't understand, we have to learn to look at things with a new perspective.

There was a story about a *Yid* in Poland who went to ask the Imrei Emes about a business investment. The Rebbe told him to go ahead with it. The *Yid* listened to his advice and then lost everything. Still he continued to come to the Rebbe's *tisch* as if nothing happened. The Beis Yisrael said of him that he was a true *chassid*. In the end, he couldn't stay in Europe because he owed many people money due to the investment that failed. Shortly before the war, he left for Israel. He was the sole survivor of his entire family. He got married and built a family and merited to have children and grandchildren. Something that might have seemed the greatest tragedy turned out to save his life.

Maximizing our situation

"*Ish es reieyhu yazoru*." Every person is obligated to do *chesed*. We can't visit friends, but we can pick up the phone and encourage others. We can learn *sefarim* and be *mechazek* our *emunah*. The *Eibershter* is with us. We have to seek out the things that we can do and do them. Every *mitzva* is precious to *Hashem*. A *kapital Tehilim*, a *Shachris*, a *Mincha*, a *Maariv*. Rav Zundel Kroizer held that women are obligated in *tefilah* just like men. Especially now that they are home, they aren't working, they can daven more, as many *tefilos* as they can get in. Also, as we have said so many times, reciting

brachos with *kavana* is a great *zechus*.

Ahavas Yisrael and *Shmiras Halashon*

We must also strengthen ourselves in *Ahavas Yisrael*. We have one Father. We must love one another. At Reb Shayale's seder one Pesach night, a guest accidentally pushed the table and all the items fell off. Reb Shayale saw that the guest was very ashamed. So Reb Shayale intentionally kicked his table so that everything fell off and then announced, "These tables are broken, bring new tables." The Jew looked visibly relieved. Reb Shayale was ready to disturb his entire *seder* not to embarrass another Jew. A person must think with ingenuity how to help another Jew.

If we love each other below then we will be beloved above. If we speak *loshon hara* below then they will speak evil about us Above. Perhaps this is *pshat* of what we say in *Shemone Esrei*: "*Netzor leshoni m'raah*." If I will guard my tongue, I will be guarded from evil. If we are careful with *loshon hara*, then there will not be: "*Boded yeishev m'chutz l'machane*" – that we must sit alone. Perhaps *loshon hara* is the cause of corona, that we have to sit in solitude. Let us rectify this by making a *kabala* not to speak negatively about other Jews. Every father should study with his children *Shemiras Haloshon* and *Chofetz Chaim*. *Bidud* equals 26, the same numerical value as the *Shem Havaya*. We have to know clearly that *Hashem* is with us. We are going through a difficult period, but it will end, *Hashem* will help us. We must do what we can. We must thank *Hashem* for every detail, that we are alive, that we can breathe without machines, that we can get up in the morning, and that we can see and talk and do His will.

Tefila

When a person wakes up on the morning he has to think, *Hashem* gave me strength and health, what can I do for the *Eibershter* today. If a person davens *b'yichidus*, then up above they are more stringent with him. Therefore, we must be careful to recite the whole *davening*. We should say *korbonos* and *ketoros* which is an atonement. We should daven early, not the last minute before *shekia*. We should *bentch* and say *krias shema* in a *siddur*. During these times a person has to be more careful than usual. A father has an extra responsibility. If a child sees his father davening *shvach*, he'll do the same.

We have to cry to *Hashem*. Someone once said, all *segulos* are good but we have to cry in addition to all the *segulos*. The Satmar Rav used to say that tears are a drink that *Hashem* loves. "*Sharei dimaos lo ninalelu*." We have to cry to *Hashem*, for now is the time when

the gates are open.

Sefiras Ha'omer

Sefiras haomer is about *tikun hamiddos*. We have to be careful not to hurt people. Especially now that everyone is home, fathers, mothers, and children. We have to accept upon ourselves not to yell and insult others. Although it may be difficult at times, we have to judge everyone favorably. Chazal say, "Hevei dan es kol hadam l'kaf zechus." *Kol hadam* means every person. There's no person on this world who we can't judge favorably. If we do this, then *midda keneged midda*, *Hashem* will judge us favorably.

The value of doing every mitzva properly

There was once a wealthy Jew who he came to Israel. He went to daven in and on the way a shekel fell out of his pocket. He bent down and picked it up. Someone asked him why he had bothered to do so. He answered, "With this shekel one can do business." With a little coin one can go far. A person has to know that the details matter. A mitzva should be done completely.

I have a neighbor who never says *asher yatzar* without a siddur. Do you think it's a simple thing that all our bodily systems work like clockwork? A person must know that he must thank *Hashem*. There was a Karliner *chassid*, Reb David Zaltzman, who had to undergo prostate surgery. Reb Zalman Brizel came to visit him and asked him how he was doing. He said, "I made a *cheshbon* that in 70 years I didn't say *asher yatzar*."

Being careful in halacha

The Gemara says, "Ein yissurim b'lo cheit." Suffering comes because of sins. The Gemara continues, "Im roeh adam she'yissurim ba'im alov yifashfesh b'maasov." Every individual has to examine his deeds. He has to take a Kitzur Shulchan Aruch and learn it. He is responsible that his wife and children know the *halachos*. If not, one is liable to transgress billions of *aveiros*. In his last years, my father kept a Kitzur on every table in his house. We must invest effort in the home to learn *halachos*. There are *aveiros* we transgressed. Otherwise, we wouldn't be going through this situation. Every person has to learn Kitzur - how to say *Oseh Shalom*, how to stand *Shemone Esrei*, how to walk by a *mispallel*, how to wash one's hands, how to get dressed and undressed. All the *halachos* of the Kitzur are applicable for men, women, and children, except for *Hilchos Tefilin*. Women should also study *Hilchos Mezuzah* as they must know where to put the *mezuzah*. *Halacha* is *dinim*. If we learn *dinim* then we will be *mamtik* (soften) all the *dinim* (harsh judgment) in the world and bring down *rachamim*.

Halacha makes a person straight. Chazal say, "Kol hashone halachos b'chol yom muvtach lo shehu ben olam haba" – Everyone who learns *halachos* every day, is promised that he is a *ben olam haba*. My father, the Maadanei Shulchan used to point out, "What does *muvtach lo* mean? If it's coming to him, then it's coming to him. He explained, if a *Yid* learns *halachos* every day, even though he doesn't deserve *olam haba*, he'll still get it. My father added that every day means even Yom Kippur and Tisha b'av. If he skips one day, he forfeits his reward. We must make a commitment to learn *halacha* with our children. It's every father's obligation. We think we know it all, but we really don't. The Chazon Ish was once at a *shalosh seudos* and he pointed out that except for one person, everyone at the *seudah* made *brachos l'vatula*. They ate without washing their hands *k'halacha*. Today there is a plethora of *sefarim* on *halacha*, *peirushim*, books in English. There is no excuse not to learn.

Everyone must take the Kitzur and go through every paragraph and see where they sinned and what they have to fix. People come to me asking for *segulos* for *ayin hara*. The first thing I want to know is if they can summarize the whole Kitzur. Then I'll tell them if it's *ayin hara* or *ayin tova*. We like to run away from reality. In the Torah it says, if we keep the *mitzvos* it will be good, and if not, not. We can wear the whole *levush* and still transgress the Torah if we don't know *halacha*. If we don't know the ins and outs of *melachos borer* we put ourselves into a *shayla* of *issur sekila*. Learning *halacha* should be our main *tikun*.

***

Let us be *mechazek* ourselves. The *Eibershter* loves us and watches over us. He was *meyached* His name upon us. He is called *Elokei Yisrael*. We must take upon ourselves to do *teshuva*, to set a time to learn Kitzur every day so that we can earn *olam haba*. In this merit, may all those ill with corona be healed and may all the *gezeiras* be nullified. *Hashem* can take away the pandemic in a moment, as has happened with epidemics in the past. May the merit of Rabbi Shimon Bar Yochai and Rav Shayale Keristerir protect us so that all *Yidden* should be healthy and have *parnasa*. The world of Torah stands on the generosity of benevolent Jews. *Yidden* have always given *tzedaka* with *mesirus nefesh*. If the Berdichever would be alive, he would dance with joy seeing all the *chesed* pouring forth today.

Don't succumb to despondency. Stay strong. *Yidden* have gone through terrible times and emerged with steadfast faith. The *Eibershter* is with us. With His help we will endure. The *Tatte* wants us to go with Him, let us follow Him. May He bring the *geulah sheleima b'karov*.

At Matan Torah the Torah Was Betrothed to Yisrael: Through Diligent Torah Study the Marriage Is Consummated and the Torah Becomes a Loyal Wife Revealing Her Secrets to Her Husband

In honor of the auspiciously approaching Chag HaShavuos—**Zman Matan Toraseinu**—it is fitting that we examine the daily practice of reciting two Berachos prior to studying Torah, as per the institution of Chazal. The first berachah is: **ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם אשר קדשנו במצוותיו וצונו לעסוק בדברי תורה—Blessed are You, Hashem, our G-d, King of the universe, Who sanctified us with His mitzvos and commanded us to engage in the study of Torah.** We accompany this berachah with a special tefilah lauding the pleasing nature of Torah-study: **והערב נא ה' אלקינו את דברי תורתך בפנינו ובפיות עמך בית ישראל, ונהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי צאצאינו וצאצאי עמך בית ישראל, כולנו יודעי Please, Hashem, our G-d, sweeten the words of Your Torah in our mouths and in the mouths of Your people Yisrael. So that we, our descendants and the descendants of Your people, the house of Yisrael, all know Your name and study Your Torah for its own sake. Blessed are You, Hashem, Who teaches Torah to His people, Yisrael.**

The “michaber” and the Rama (O.C. 47, 6) write that the words **והערב נא** must be recited with the addition of the initial letter “vav,” rather than **הערב נא**. Their sources are Rashi (Berachos 11b) and Tosafos (ibid. 46a), who assert that **והערב נא** is not a separate berachah; rather, it is a continuation of the first berachah. Thus, we have a single, long berachah that opens with “baruch” and concludes with “baruch.”

The second berachah recited in association with Torah-study is: **ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו—Blessed are You, Hashem, our G-d, King of the universe, Who chose us from all the nations**

and gave us His Torah. Blessed are You, Hashem, Giver of the Torah. Regarding this berachah, the Gemara teaches (ibid. 11b): **“אמר רב המנונא, זו היא מעולה שבברכות”**—**Rav Hamnuna said: This is the choicest of the Berachos.** Rashi comments: **This is the best of the Berachos of the Torah, since it includes an expression of gratitude to the Omnipresent and praise of the Torah and of Yisrael.** We will endeavor to explain why Chazal instituted the recitation of two Berachos in association with the mitzvah of Torah-study rather than just one berachah, as is the usual practice.

Additionally, we will explore why Chazal deemed it necessary to include in the formula of this choice berachah the statement: **Who chose us from all the nations and gave us His Torah.** After all, the commentaries are puzzled by this statement seeing as the Torah explicitly states (Devarim 33, 2): **“ה' מסיני בא—זרח משעיר למו הופיע מהר בארץ ואתה מרכבות קודש מימינו אש דת למו”**—**Hashem came from Sinai and He shone forth to them from Seir; He appeared from Har Paran, and He came with some of the myriads of the holy; from His right hand, He presented a fire of law to them.** Rashi explains: **He presented it to the children of Eisav (who dwelled in Seir), so that they would have the opportunity to accept the Torah; but they did not want it. He also went to Har Paran and presented it there to the children of Yishmael, so that they would have the opportunity to accept it; but they did not want it.** The source for Rashi’s comment is the Midrash (Eichah Rabbasi 3, 1). The Midrash concludes by saying that Hashem ultimately went back to Yisrael, and they accepted it, as it is written (Shemos 24, 7): **They said, “Everything that Hashem has said, ‘na’aseh v’nishma’ (we will do and we will hear)!”**

Thus, we see quite clearly that initially HKB”H intended to give the Torah to the descendants of Eisav and the descendants of Yishmael. Only after they declined His offer did HKB”H give the Torah to Yisrael. That being the case, how can we boldly claim in the berachah: **Who chose us from all the nations and gave us His Torah?**

The Torah Is Not Merely Our Heritage but It Is Our Betrothed

We will begin to shed some light on the subject with a precious introduction that is the foundation of Matan Torah. The Gemara (Pesachim 49b) expounds on the following passuk (Devarim 33, 4): **”תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב, אל תקרי מורשה—אלא מאורסה”**—**“The Torah which Moshe commanded us is the heritage of the congregation of Yaakov.”** Now, do not read the word in this passuk as **“morashah”**—meaning an inheritance—but rather as **“meorasah”**—meaning a betrothed. In Chiddushei Aggados, the Maharsha explains why the Gemara chose not to interpret the word **“מורשה”** in its plain sense as an **“inheritance.”** He cites the following Mishnah (Avos 2, 12): **”והתקן עצמך ללמוד תורה שאינה ירושה לך”**—**prepare yourself to study Torah, since it does not come to you as an inheritance.** The Mishnah states explicitly that the acquisition of the Torah is not inherited automatically, it requires effort and must be earned. This is consistent with the teaching in the Gemara (Megillah 6b): **”אם יאמר לך אדם יגעתי ולא מצאתי אל תאמן, לא”**—**“if someone tells you, ‘I labored in my Torah-study but did not succeed,’ do not believe him. ‘I have not labored, yet I have succeeded,’ do not believe him. ‘I have labored, and I have succeeded,’ you may believe him.**

Based on this premise, the Maharsha explains that at the great revelation of Matan Torah, HKB”H gave Yisrael the Torah merely as an **“ארוסה”**—**a betrothed**—but not as a full-fledged wife—a **“נשואה”**. For, only afterwards, through diligent, laborious study is the marriage consummated, and the Torah becomes one’s wife. This is the message conveyed by the elucidation: **Do not read the word in this passuk as “morashah”**—meaning an inheritance—but rather as **“m’orasah”**—meaning a betrothed.

Let us elaborate. During the times of the Mishnah and the Talmud, the marriage process consisted of two stages. During the first stage, the **“Chasan”** betrothed the **“kallah”** in the

accepted manner but did not take her under the chuppah, which is the final, unique stage of acquisition known as **“nisuin.”** During the betrothal stage, the **“kallah”** becomes an **“arusah”**; from the Torah’s perspective, she is considered his wife for all practical purposes; however, she is still prohibited to her husband until he performs the formal acquisition under the chuppah.

Therefore, she remains in her father’s house during the entire betrothal stage—the **“eirusin.”** After the formal acquisition under the **“chuppah”**—the stage of **“nisuin”**—the **“Chasan”** secludes himself with the **“kallah”** and takes her to his home. She is now no longer an **“arusah”** but a **“nesuah”**; she is his wife. Here is how the Rambam describes the process (Hilchos Ishus 10, 1): **According to Rabbinic law, an “arusah” is forbidden to engage in sexual relations¹ with her husband as long as she is living in her father’s home . . . until he brings her into his home, enters into seclusion with her, and thus singles her out (as his wife). This act of seclusion is referred to as entry into the chuppah, and it is universally referred to as “nisuin.”**

This clarifies very nicely the Maharsha’s explanation above. At Matan Torah, HKB”H bequeathed the Torah to every Jew, in every generation until the end of time, as a betrothed **“arusah.”** The goal, however, is not to leave her in that state. Instead, it is incumbent upon each and every Jew to complete the process of **“nisuin”** by making the Torah his bride. This end is accomplished by secluding oneself with the Torah and completely dedicating oneself to her through laborious study; he must bring the Torah into his home, into the depths of his heart and delight in her.

The Gra’s Explanation

Concerning this matter, it behooves us to introduce the sacred words of the Gra of Vilna, zy”a, in his commentary on the Tikunei HaZohar (Tikun 21). He concurs with the Maharsha, explaining that the status of the Torah given to Yisrael at Har Sinai was that of an **“arusah”**—in keeping with the Gemara’s elucidation: **Do not read the word in this passuk as “morashah” but rather as “meorasah.”** The Torah does not achieve the status of a **“nesuah”** until one studies her with devotion.

He substantiates this viewpoint based on a teaching in the Gemara (A.Z. 19a): **”אמר רבא בתחילה נקראת על שמו של הקב”ה”**—**“אמר רבא בתחילה נקראת על שמו, שנאמר בתורה ה’ חפצו ובתורתו יגהם ולילה.”** **Rava said: Initially, the Torah is referred to as belonging to HKB”H. Ultimately, she is referred to as belonging to**

that person, as it states (Tehillim 1, 2): **“But his desire is in the Torah of Hashem, and in his Torah, he meditates day and night.”** The explanation of the Gra is as follows: Initially, when a Jew’s relationship to the Torah is that of an “arusah,” she is still considered **“Hashem’s Torah”**; it is as if she is still in her father’s house. Yet, after a Jew merits bringing her into his house through laborious, diligent study, she becomes a “nesuah”—his wife. Then, she is called his, as indicated by the passuk: **“In his Torah he meditates day and night.”**

We can find an allusion to this phenomenon in parshas Ki Seitzei (Devarim 21, 11): **“וראית בשביה אשת יפת תואר וחשקת בה —and you will see among its captives a woman who is beautiful of form, you will desire her and you will take her to yourself for a wife. You shall bring her into your house.** The Ma’or V’Shemesh writes that the **“woman who is beautiful of form”** is an allusion to the holy Torah. This is consistent with the passuk (Mishlei 31, 10): **“אשת חיל מי ימצא”—who can find a woman of valor?** Rashi explains that the **“woman of valor”** referred to is none other than the Torah.

Thus, we can interpret the passuk as follows: **“And you will see among its captives a woman who is beautiful of form”**—as long as a person has not wed the Torah and made her his wife, it is as if she is a captive—akin to an “arusah” waiting a prolonged period of time for her “Chasan” to make her his wife and bring her into his home. Therefore, HKB”H requests: **“You will desire her and you will take her to yourself for a wife”**—do not allow her to remain an “arusah”; take her as a wife; **“bring her into your house”**—to study her and occupy your thoughts day and night.

Further support for the explanations of the Maharsha and the Gra can be found in the words of Chazal in the Midrash related to the passuk (Shemos 25, 8): **“ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם—they shall make Me a Sanctuary, so that I may dwell among them:**

It is analogous to a king who had only one daughter. One of the other kings came and married her. He wanted to go to his land and to take his wife with him. The king said to him, “My daughter that I gave you, is my only child. I cannot bear being apart from her. I also cannot tell you not to take her; for she is your wife. So, please do me this one favor. Wherever you go, provide a small dwelling, so that I can dwell near you;

I cannot be apart my daughter.” This is what HKB”H said to Yisrael: “I gave you the Torah. I cannot part from her; I also cannot tell you not to take her. Instead, wherever you go, make Me a single house in which I will dwell”—as it states, “And they shall make Me a sanctuary.”

According to the Maharsha and the Gra, we can comprehend the point of the Midrash. HKB”H is the father, who has only one daughter—the holy Torah. At Matan Torah, He gave Yisrael his daughter to betroth as an **“arusah.”** Initially, she remained in her father’s house, in the sense of: **“But his desire is in the Torah of Hashem.”** Nevertheless, the ultimate goal was for Yisrael to complete the transaction—the “nisuin” with the Torah. She was meant to be a **“nesuah”**; they were obliged to take her into their homes and study her diligently and laboriously, in the sense of: **“And in his Torah, he meditates day and night.**

Therefore, when a Jew wishes to bring the Torah into his home as a **“nesuah,”** HKB”H says to Yisrael: **I gave you the Torah at Har Sinai as an “arusah.”** On the one hand, **I cannot part from her;** on the other hand, **I cannot tell you not to take her.** I gave you the Torah with the status of “eirusin,” so that she would become your wife, with the status of “nisuin.” So, **wherever you go, make Me a single house in which I will dwell—as it states, “And they shall make Me a sanctuary.”**

The Marriage of the Torah Is Through the 48 Forms of Acquisition

At this point, it is worth inquiring: We have learned in the Mishnah (Kiddushin 2a): **“האשה נקנית בשלש דרכים... נקנית בכסף —a woman is acquired in three ways . . . she is acquired with money, with a document and with sexual relations.** At Matan Torah, when Yisrael betrothed the Torah as an “arusah,” which type of acquisition was performed? Apropos this question, we find a wonderful chiddush in the Reishis Chochmah (Sha’ar HaKedushah 4). He relies on the following Mishnah (Avos 6, 6): **“גדולה תורה יותר מן הכהונה ומן המלוכה. שהמלוכה נקנית בשלשים מעלות, והכהונה בעשרים וארבע, והתורה נקנית בארבעים ושמונה דברים.” Torah is greater than the priesthood and the kingship. For the kingship is acquired along with thirty advantages, and the priesthood is acquired with twenty-four (gifts), but the Torah is acquired by means of forty-eight qualities.**

Based on this Mishnah, the Reishis Chochmah explains that just like a man acquires a woman in one of three ways;

so, too, Yisrael acquire the Torah in holy matrimony through the forty-eight methods listed in the Mishnah. Here are his illuminating words: **The Torah is referred to as the daughter of the King. The law requires that a wife be acquired in one of three ways; this acquisition constitutes “kiddushin” (holy matrimony). The same applies to the Torah, which is referred to as the daughter of the King. Her “kiddushin” that he gives her, for her to achieve the status of a “nesuah,” so that she will reveal her secrets to him, is by means of the forty-eight methods mentioned.**

It is fitting to add what the Beur HaGra on Mishlei writes regarding the passuk (31, 10): **“אשת חיל מי ימצא”—who can find a woman of valor?** As mentioned above, Rashi explains that the **“woman of valor”** referred to is none other than the Torah. The Gra explains: **The woman referred to is the Torah; she is called an “אשת חיל” (a “woman of valor”), because she is acquired by means of the 48 methods listed in Maseches Avos.** He is pointing out that the gematria of the word **חיל** is **48**. So, based on the explanation of the Reishis Chochmah, the Gra is teaching us that the Torah is called an **“אשת חיל”**, because she was acquired by Yisrael in holy matrimony via the 48 methods by which the Torah is acquired.

Now, let us luxuriate in the wonders of the Torah. With the insight of the Reishis Chochmah, we can better appreciate the remarks of the Maharsha and the Beur HaGra, who assert that at Matan Torah, the Torah was betrothed to Yisrael with the status of an **“arusah.”** The Sifsei Tzaddik (Shavuos 10) explains in the name of his esteemed elder, the author of the Chiddushei HaRim, zy”a, that HKB”H gave us the forty-nine days of Sefiras HaOmer in preparation for receiving the Torah. On each day, we are supposed to correct one of the qualities from the forty-eight qualities by which the Torah is acquired. The last day, the forty-ninth day, is for reviewing all of those qualities and reinforcing them.

Now, based on the contention of the Reishis Chochmah that Yisrael sanctified the Torah by means of the forty-eight methods by which the Torah is acquired, it turns out that the **“kiddushin”** were completed on the forty-ninth day of the Sefirah. In that merit, HKB”H gave them the Torah on Chag HaShavuos as an **“arusah.”** Since then, it has been our sacred duty to complete the process of **“nisuin”** by means of diligent, laborious Torah-study.

A Wonderful Story Involving Maseches Chagigah Disguised as a Woman

We will now introduce the amazing words of the Menorat HaMaor, authored by Rabbi Yitzchak Abuhav (213). He presents a wonderful story in the name of the Midrash Tanchuma (unavailable to us) involving the Torah, which is like a wife to those who study her:

There was an incident involving a particular chassid, who would seclude himself in one place and would learn Maseches Chagigah there. He would dissect it and review it several times until he had learned it well and he knew it well. He was not familiar with any other Maseches of the Talmud. He was absorbed in it his entire life. When he passed from the world, he was alone in his house and no one knew of his demise.

The image of a woman came and stood before him. She raised her voice in tears and eulogy, and her sobbing and wailing increased until a large crowd gathered. She said to them, “Eulogize this chassid, bury him and honor his casket, and you will merit life in Olam HaBa. For, he honored me throughout his life; I was never forsaken nor forgotten.” Immediately, all of the women gathered and sat with her; they made him a grand, extensive eulogy. The men occupied themselves with his shrouds and all the necessities of his burial; they buried him with great honor. Meanwhile, that woman cried and wailed. They said to her, “What is your name?” She told them, “Chagigah is my name.”

Once that chassid was buried, that woman vanished from sight. Immediately, they realized that she was Maseches Chagigah, who appeared to them in the form of a woman. She came when he passed away to eulogize him, to cry for him and to bury him with honor; because he studied her constantly and diligently. We can learn a “kal va’chomer” from this incident. If this is what transpired on behalf of this chassid who learned only one Maseches, what awaits one who learns much Torah, teaches it to others and has many disciples is all the more so.

The Test to Know if One Has Succeeded in Making the Torah His Wife

In honor of Chag HaShavuos, **“zman matan toraseinu,”** I had a wonderful idea. I would like to explain how one knows if he

has successfully ascended through his rigorous study of Torah to make the Torah his wife. Let us refer to the Mishnah (Avos 6, 1): "רבי מאיר אומר כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה... ומגילין: **Rabbi Meir says: Whoever engages in Torah study l'shma (for its own sake) merits many things . . . the secrets of the Torah are revealed to him; he becomes like a steadily strengthening fountain and like an unceasing river.**"

The Degel Machaneh Ephraim (Yisro) explains the meaning of the Mishnah. If one studies Torah l'shma, the Torah itself reveals its secrets to him. It is like a wife who reveals all of her secrets and intimate thoughts to her husband. Thus, we have a legitimate test to determine whether or not a person has merited making the Torah his wife. If he engrosses himself in Torah-study like Moshe, then the Torah itself reveals its secrets to him: **In the sense that a woman only reveals her inner thoughts to her husband.** Regarding this situation, Rabbi Meir says: **"Whoever engages in Torah study l'shma (for its own sake) merits many things . . . the secrets of the Torah are revealed to him."**

It gives me great pleasure and delight to combine the incredible idea of the Degel Machaneh Ephraim with the sacred remarks of the Derech Pikudecha (Mitzvah 1, 25-27). He explains how it is possible to fulfill the mitzvah of "pru u'rvu" at all times, even if a person cannot actually fulfill the mitzvah. He does so by toiling to generate novel interpretations and insights related to the Torah. It is as if he fathered and brought spiritual children (offspring) into the world.

This complements the words of the Degel Machaneh Ephraim very nicely. He taught us that by laboring in the study of Torah, one merits connecting with the Torah in a manner analogous to the bond and contract of "nisuin." As such, she becomes his loyal wife and reveals her intimate, innermost secrets to him. As a result of this incredible relationship, Torah-related chiddushim are generated. Thus, this person has fulfilled the mitzvah of "pru u'rvu" by producing spiritual offspring.

Two Berachos Related to Torah Study: One for the Eirusin and One for the Nisuin

Following this sublime path, we will now explain why Chazal instituted two distinct Berachos in association with Torah-study. The berachah: "אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו",

the choicest of the Berachos, expresses our gratitude to the Omnipresent for giving us the gift of the Torah on Har Sinai, as a betrothed, with the status of an "arusah." As Rashi explains, this is the best of the Berachos, **since it includes an expression of gratitude to the Omnipresent and praise of the Torah and of Yisrael.** In other words, we are thanking the Almighty for giving us the Torah as a gift, as a form of "eirusin," even before we have toiled in the study of Torah.

Thus, we have reconciled that which the commentaries find puzzling with regards to this berachah. After all, HKB"H visited the descendants of Eisav and Yishmael and offered them the Torah; however, it is clear that he intended merely to give them the precepts of the Torah, so that they could abide by all of its mitzvos. He was simply offering it to them like the seven Noahide mitzvos, which the goyim are obliged to abide by. He was allowing them to study the laws of the Torah, so that they would know how to observe them but not to derive pleasure from them or to engross themselves in them like with an "arusah" and a "nesuah."

Accordingly, we can comprehend the pronouncement in the Gemara (Sanhedrin 59a): "עובד כוכבים שעוסק בתורה חייב מיתה"—**an idolater who engages in Torah-study is liable to death.** According to one opinion in the Gemara, the reason is because it says: **"The Torah which Moshe commanded us is the 'morashah' of the congregation of Yaakov."** As we learned above, they expound: **"Do not read the word in this passuk a 'morashah' but as 'meorasah'"**—not as an "inheritance" but as a "betrothed." This implies that the Torah is sanctified and reserved for us exclusively; so, an outsider who studies her rigorously resembles someone who has relations with a married woman; hence, he deserves the death penalty.

For this reason, they specifically said: **"An idolater who engages in Torah-study"**—this pronouncement applies to a goy to studies Torah employing the methodology of "pilpul"—scholarly debate—to achieve an in-depth comprehension of the issues. As the Turei Zahav (O.C. 47, 1) explains the established formula of the berachah specifies: **"לעסוק בדברי תורה"—to engage in the study of Torah**—we are obliged to study Torah employing "pilpul" and diligence, akin to a person engaged in commerce. Consequently, a non-Jew who **"engages"** in Torah-study is liable to death, because he has no right to derive pleasure from the study of Torah, which is designated exclusively for Yisrael. On the other hand, he is certainly allowed to learn what is permissible and what is prohibited.

In truth, the first berachah: "אשר קדשנו במצוותיו וצונו לעסוק בדברי תורה" expresses the fact that we were commanded to engage in the study of Torah diligently and laboriously. By doing so, we are able to consummate the marriage and complete the process of "nisuin." As a married woman, the Torah will reveal her innermost secrets to us.

We can now comprehend why our blessed sages instituted two Berachos related to Torah-study. The first berachah acknowledges the fact that HKB"H bequeathed the Torah to us on Har Sinai to be ours exclusively with the status of an "arusah." The second berachah acknowledges the fact that HKB"H gave us the Torah, so that we would complete the process of "nisuin"; the Torah is meant to be like a wife, who reveals her innermost secrets to us.

Thus, with regards to receiving the Torah as an "arusah," we recite the berachah: "אשר קדשנו במצוותיו"—indicating that HKB"H gave us the Torah as an "arusah"; "וצונו לעסוק בדברי תורה"—so that we would be obligated to complete the "nisuin" to the Torah

by engaging in rigorous Torah-study. This explains beautifully why, as an addendum to this berachah, we beseech Hashem: "והערב נא ה' אלקינו את דברי תורתך בפינו ובפיות עמך בית ישראל." We are requesting that the Torah herself, that we study rigorously with our mouths, out loud, will reveal her secrets to us.

As explained, however, to merit this revelation, we must study Torah l'shma—with pure, sincere intentions, without ulterior motives—as per the statement of Rabbi Meir: **"Whoever engages in Torah-study l'shma merits many things . . . the secrets of the Torah are revealed to him."** Therefore, we beseech Hashem: "ונהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי צאצאינו כולנו יודעי שמך ולומדי תורתך לשמה"—**that we, our descendants and the descendants of Your people, the house of Yisrael, all know Your name and study Your Torah l'shma.** By studying the Torah purely for her sake—l'shma—we will complete the process of "nisuin," and the Torah will reveal her innermost, intimate secrets to us!

Our thanks and blessings are given to those who donated for the publication of our weekly dvar Torah for the merit of אחינו בני ישראל

לעילוי נשמת - Family Madeb
their dear mother
Lea bat Virgini ע"ה

לזכות Arthur & Randi Luxenberg
of their wonderful parents, children and grandson

To receive the mamarim by email: mamarim@shvileipinchas.com

To sponsor or dedicate this publication, please call the Areivim office: 845-371-2760 or email info@areivim.com

Areivim

LIFELONG SUCCESS

EMERGENCY HOTLINE
Dial: 845-371-2760
or Text: 914-490-8129
and type the word
"EMERGENCY"

845-371-2760 | INFO@AREIVIM.COM | P.O. BOX 166 HILLBURN, NY 10931 | WWW.AREIVIM.COM

To subscribe to the Weekly Email, please email info@areivim.com and enter "Subscribe" into the subject line.

Please go to www.TorahAnytime.com to listen to Rabbi Shmuel Gluck, and other popular speakers, on TorahAnytime.

Matan Torah

By Rabbi Shmuel Gluck

Moshe Rabbeinu returns to K'lal Yisroel with several messages from Hashem. One of those messages was (Mechilta perek 19) to accept suffering B'simcha and that they will receive reward for it. But if they don't accept it B'simcha, they will be punished again, for not accepting it B'simcha. Why is this message an integral part of Matan Torah?

The accepting of the Torah is more than accepting a set of laws. It is certainly more than something for us to enjoy. **It is a strict code of conduct and a willingness to be "positioned" in any way Hashem deems necessary to improve our performance.**

I speak to many teenagers who choose to join the army. The same boys who for years were unable to wake up before noon are up at 6:00 A.M. and excited about the exercises and the relentless

demands on them. Why? Because they see a direct correlation between the work, discipline, being controlled, and the end product: to become better people and to achieve their lifelong mission.

That's how we should see Hashem's treatment of us. The Issurim (prohibitions) should be looked at as our time in the army. If we would recognize the direct correlation between the work, discipline, being controlled and the end product, and our becoming better people and achieving our lifelong mission, we would accept our suffering graciously. It wouldn't be considered suffering. We would see it as the process needed to achieve our goals. Therefore, if we complain, it means we don't perceive the Torah for what it is, our lifelong mission of serving Hashem.

Why We Should Learn Torah

By Rabbi Shmuel Gluck

In this article, I hope to instill in my readers a confidence that our Torah teaches more than theory, Halacha, and morals. People feel that they have a right to personally decide the value and amount of Halacha, theory, and values is good for them. What they don't realize is that the Torah also teaches people how to succeed in life, how to make healthy decisions, how to accurately interpret what people say to them, and how to realize what is required to further their personal life missions. When people decide their personal balance of theory, Halacha, and morals, they won't have the necessary tools to succeed in life and will blame others for it.

I often speak to people and find myself surprised at some people's reactions. Recently, a parent told me how he is spending dozens of hours helping his adult child in a project. The son, inexperienced, limits his responsibility to asking his father for updates. At one point during the process, the father gave the son a name and a phone number to call and mistakenly gave his son the person's wrong first name. The son, with sincerity, asked someone if this means that his father doesn't care about him.

This incident is common among those who have poor relationships with their parents. That is not the situation in this

story. Therefore, it's worth trying to understand why a person would draw such a conclusion, even if only for a second, despite all the evidence which counters that belief?

The answer is as simple as it is frustrating. Every person is wired differently. Most people, while different, think within the range of what is socially acceptable, practical, and accurate. Even within this group, there is a wide range of thought and each person has a differing degree of healthy thought processing. Then, as we all know, some people's wiring causes them to think outside of the range of healthy.

"When people decide their personal balance of theory, Halacha, and morals, they won't have the necessary tools to succeed in life and will blame others for it."

There are several causes, some nature, others due to nurture. Because some people are wired like this and aren't trying to be difficult, we shouldn't be critical of them, and instead we should patiently work with them

to help them. They have done nothing wrong. Also, we shouldn't give up thinking that such people are stuck in a life sentence. Many of them realize that they are compromising on the quality of their life, friendships, and successes, and are determined to change.

Initially, they change by memorizing the proper reactions, conclusions, and responses. It takes a while but, with perseverance

LAYOUT BY RAMAPOST.COM

SHAYUOS 5780

and repetition, they begin to internalize their memorized responses and, slowly, piece by piece, they get closer to the threshold of mainstream thought. If they persevere, those that were first unable to effectively interact become stars, above-average people.

What is sad is when people are unaware that they are thinking differently than the social norm, and their conclusions are off. People can only improve if they are aware that there is a need to improve.

The underlying message is that people should not insist that their way of thinking is necessarily the logical one. It isn't. People tend to think that it is because that's the only way they know how to think and their conclusions come so easy to them that they assume that they are correct. Because everyone (well, many) people think well of themselves, they assume that how they think is the accurate way.

This message is an important one and readers can call me if they find themselves, or their family, faced with this challenge. Nevertheless, I shared this thought as an analogy for my main message.

All people have perceptions and believe those perceptions are accurate and, in many cases, Torah-based. As in the above description, I speak to people who acknowledge that they hardly learn Torah, which means their minds aren't wired to Torah thought, yet believe that they can think as the Torah does. They are unaware that they are "off".

When speaking to most people about thinking as the Torah does, I speak to them about life skills, such as how they interact with others, how structured their lives are, and their ability to control their anger. I don't often speak about the greatness of Torah which can be found in the Gemoroh, Sifro, and the Rambam, to name a few. That's because the B'nei Torah already appreciate those Seforim but not the Torah's ability to teach them how to live. Those that don't appreciate the Torah may, by realizing how it enhances their lives, more readily open up a Gemoroh. I have personally witnessed this.

As we approach Shavuot, we should acknowledge to ourselves that while our circle of friends may consider us to be mainstream thinkers, we aren't thinking optimally. To do that, we need to learn how the Torah thinks. Here's an example.

What is our outlook on people with children in-crisis? Those observing other families are often too quick to describe what their parents did wrong. When it's their own children, they're too quick to blame their child, spouse, or the Chinuch system. The Tanchuma, in regard to Avrohom being the father of Yishmoel (end of Parshas Toldos) says, "In this world, Tzadikim give birth to good and bad (children)".

While this fact doesn't change how people should react to the difficult child, it makes a world of difference. The Torah is teaching us an authentic and practical perspective. The new perspective means several things. 1) We won't be angry or look down at anyone, 2) we won't become an angry person, 3) we will find it easier to love our child, 4) the process will be a quicker and more effective one, and 5) we will be healthier and happier people.

The Midrash makes powerful statements in only a few words and does so subtly so it is easy to miss their messages. These messages are spread out and aren't all collected in one place (except for some Seforim, such as Mishlei and Pele Yoietz). Wisdom is generally like that. This Tanchuma, all by itself, has been a life changer for many people. What if those people had an additional dozen, hundred, even thousands, of such simple, few words, of brilliance? How would it enhance the quality of their lives?

The Torah is full of Chochmah because it is Hashem speaking to us, advising us, acting as our personal life coach. My telling this to you may not help. You'll have to experience it yourselves.

Whether you will stay up all night learning on Shavuot or not, consider committing to the following in advance: 1) A significant amount of time (whatever that means to each individual) to learn over the two days of Yom Tov. 2) Research in advance what Sefer you hope to connect with. 3) Make sure most, if not all of the learning, is genuine learning and not a group of people sharing stories of Gedolim (while this has value, don't waste the opportunity to really learn on Shavuot). 4) If you can't learn on your own, find the person in advance who you will learn with. 5) If possible, try a little of everything. A little Gemoroh, Hashkofo, and Emuna. Get enough of a flavor of Torah so that, after Shavous, you can continue.

Wishing everyone a meaningful Yom Tov.

Please join our annual Raffle Campaign by purchasing a raffle ticket (or tickets!). You can help ensure that the next generation is a healthier one than ours. Visit arevim.com for details.

You can listen to Rabbi Shmuel Gluck on TorahAnytime.com. He has 2 new series, one called 'Coping Under Quarantine', the other titled, 'Mishlei - The Most Effective Self-Help Book'. You can also subscribe to our daily thoughts on the Agadeta portion of the daily daf by e-mailing us at daf@arevim.com.

MIZMOR L'DOVID

Divrei Torah Inspired by the Torah Commentaries of
RAV SHIMSHON RAPHAEL HIRSCH ZT"l

Shavuos - Part 2 *By David Gurwitz*

I will start by sharing these beautiful words from Rabbi Frand in Part A, followed by Part B below, which contains one additional thought to carry into Shavuos – and afterwards:

Part A: A Thought For Going Into Shavuos - Rabbi Frand

Everyone is aware that the High Holiday period between Rosh HaShannah and Yom Kippur is a period of judgment (Din). However, not everyone is aware that the Ari z"l and the Shaloh HaKodesh write that there is judgment on Shavuos as well. The judgment of Shavuos affects each and every one of us. On Shavuos there is Heavenly Judgment that determines the degree of success each of us will have in pursuing our Torah studies during the coming year.

Just as the amount of material sustenance each of us will receive for the next 12 months is determined on Rosh HaShannah, the Day of Judgment, so too the amount of spiritual sustenance each of us will receive from our Torah study during the next twelve months is determined on the Day of the Giving of the Torah.

We know how to prepare for Rosh HaShannah. We know we are to pray, we know we are to do mitzvos. These things determine the nature of the Judgment we receive during the season of the Days of Awe. What are we supposed to do on Shavuos in order that the Almighty will say "if this is how he acts then he deserves to be given a year of success in his learning endeavors?"

The Sefarim say that a person's judgment in this matter is dependent on his desire (cheshek) to learn. The more he wants it, the more he shows the Ribono shel Olam somehow that this is important to him and he wants success in his learning endeavors, the more he will receive it. It is this "cheshek to learn" that determines the extent to which the Almighty will allot him success in learning.

This is what we have to demonstrate over the next few days leading up to Shavuos – our desire to learn! One develops a 'cheshek' if one comes to an appreciation of what Torah is and of how important Torah is to his life. Somehow, in these next few days, we must spend time thinking of the role Torah plays in our lives, the importance that it has.

In this way, we can sincerely express to the Ribono shel Olam our desire to grow in learning.

The Chazaon Ish says the blessing of "*Ata Chonen L'Adam Da'as*" [you bestow upon man understanding] is the blessing where a person should pray for Divine aid in his Torah learning. In this blessing, in the blessing *Ahava Rabbah* in the morning, and in the blessing *Ahavas Olam* in the evening (a facsimile of *Ahava Rabbah*) – these are the places where our focus and sincerity will be able to demonstrate how seriously we are asking for Divine Assistance in being able to learn and attach ourselves to G-d's Torah".

Part B: "Sheva Shabboses Temimus Teyenna".

We say these four words from *Vayikra* 23:15-16 regarding the 49 day Omer count – meaning "they are to be for Seven complete weeks".

It hit me that there might be something deeper being conveyed – especially the word "Teyenna".

Chazal tell us that our souls flew out of our bodies from hearing the first two commandments and came back to life and we heard the rest of the commandments.

In Tehillim, Dovid Hamelech, whose yarzeit is Shavuos, writes that "*Toras Hashem Temima Meshivas Nafesh* – The Torah of Hashem is Complete and Restores the Soul". Learning Torah – learning – restores the soul.

That was what triggered me to look at the meaning and *gematria* of the word "Teyenna".

The word *Teyenna* means shall exist. It is related to the future tense of the word *Havaya* – existence – which is related to Hashem's name.

The *gematria* of the word "Teyenna" – future existence – is quite revealing and directly connected to what Rabbi Frand says about what we can get out of Shavuos if we really put in resolve to learn more.

The *gematria* of the word "Teyenna" is 480 – the same as the value of the word *Talmud* – learning! Future existence is tied to learning – just as it was at Har Sinai - which we will re-experience on Shavuos.

We should all be blessed this Shavuos with the ability to reach inside ourselves and resolve to learn more and BH, with these insights in minds, we should be blessed to have our souls restored!

We Need Each Other

Shabbos 88a - "ויתצבו בתחתית ההר, מלמד שהקב"ה כפה עליהם הר גיגית ואמר אם אתם מקבלים תורתנו מוטב, ואם לאו שם תהיה קבורתכם"

"From the words **ויתצבו בתחתית ההר**, we learn that Hakodosh Boruch Hu turned the mountain over Klal Yisroel and told them that if they accept the Torah then it is good, if not there would be their grave." Klal Yisroel had already said that they would accept the Torah Hakdosha. However apparently it was not enough, and Hakodosh Boruch Hu had to force Klal Yisroel to accept it. Why did Hakodosh Boruch Hu have to force them? If there was something that they had not yet accepted upon themselves, as in perhaps they accepted the Torah Shebiksav and not the Torah Shebal Peh, then why not just ask them if they would accept the Torah Shebal Peh?

There is a great Yesod to being Mekayeim the Torah, and that is that each person must worry about others in Klal Yisroel to learn and be elevated by the Torah, and to ensure that they study it. There is no individual who can have the entire Torah Hakdosha, and be complete, rather one needs others – "ידגו" – "לרב בקרב הארץ" – The key words being, "בקרוב הארץ" – in the midst of the land. One must be a part of society, and through that completely attach himself to the Torah Hakdosha. Each Yid was on his own level of Kabolat Hatorah, each individual having a certain understanding, but the most important of all was each and every Yid accepted upon himself to be a Mashgiach over his fellow Yid and to teach him Torah. In truth, there are individuals from other nations of the world who were worthy of receiving the Torah, however, there was no other complete nation that was worthy. The reason for this is that no other nation has the Midah of Chesed, with which to give goodness to others, for one to limit his own needs and instead give to others. Other nations of the world will all say that one's own life comes first, and one should not minimize his own for others. It is only Klal Yisroel, who gives away from themselves to others, who are Zoche to the Torah Hakdosha. We do not find

that Klal Yisroel had this Midah while they were in Mitzrayim, as they were not concerned for their fellow Jew. Shemos 2:12 – "ויפן כה וכה וירא כי אין איש" – Moshe looked both ways and saw that there were no Jews there to help the Yid who was being beaten. Perhaps Klal Yisroel had it within them, but it was suppressed at that time due to being under a great yoke by the evil regime of the Mitzriyim. What one does again and again becomes his nature.

As the Ramban says in Devorim 22:6 – that Hakodosh Boruch Hu commanded that one must not slaughter a mother and its child animal on the same day, as well as the Mitzvah of Shiluach Hakan, so that one not get into the habit of performing actions which cause him to become cruel. Klal Yisroel's original nature had been one of Rachmanus and Chesed, however, due to what they experienced in Mitzrayim, they began to act with cruelty as well, and their nature of Chesed and Rachamim was lost from them. Klal Yisroel needed to remove the cruelty from themselves, and once again become a people of Rachmanus and perform Chesed with each other.

The Yalkut Shimoni says that Klal Yisroel were Ba'alei Mumim when they left Mitzrayim – they had many imperfections, they were blind, deaf... - this means that they were not accustomed to helping each other, and that caused them to have their defects. Hakodosh Boruch Hu created us with 248 limbs with which to be Mekayeim the 248 Mitzvas Aseh of the Torah. One who is not Mekayeim them, causes a defect in his limbs. The Torah is complete, and those who receive the Torah must be complete. Hakodosh Boruch Hu saw that Klal Yisroel did not see and hear the problems of their fellow Jews. They were not sympathetic to them as they should have been, as was their Midah – though not existent at this point due to the harsh conditions of Mitzrayim. Hakodosh Boruch Hu healed Klal Yisroel, so that they once again had their great Midah of Chesed and Rachmanus, and then they were ready to be Mekabel the Torah Hakdosha. (מטה נפתלי)

Shemos 19:1 "בחדש השלישי לצאת" – "בני ישראל מארץ מצרים, ביום הזה באו מדבר סיני" – When one is released from prison, he is very joyous, but at the same time he is very humble. After a while of being out of prison, a person forgets where he came from, and slowly loses his humility. "בחדש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים" – In the third month from when Klal Yisroel left Mitzrayim, "ביום הזה" – it was still like "that day" which Klal Yisroel left Mitzrayim, that they retained their humility, and remained grateful to Hakodosh Boruch Hu for taking them out of Mitzrayim, and remained humble. (קהלת יעקב)

While Klal Yisroel accepted the Torah, each person for himself, they did not accept the Torah on behalf of the other Yidin. It is a hard concept for one to accept – to understand that one is not an individual, but is a small part of a whole. Klal Yisroel were ready to accept the Torah that they did not know what it said, but they were not ready to accept it on behalf of others. They didn't realize that they needed each other, and part and parcel of the acceptance was that they accept it as an entire nation, as one. Had Hakodosh Boruch Hu gone to Klal Yisroel and asked them if they wanted to accept the Torah and that they needed each other, Klal Yisroel may have not accepted. They may have become slightly arrogant, and think, why should I care about another Yid – I am the one who is ready to serve my Creator, and it is not my business what others around me do. Hakodosh Boruch Hu forced them to accept, so that they would in fact accept, and they would do so with great humility. The key to having a great connection to the Torah Hakdosha, is to give and accept Torah to others and to remain humble. We all need to realize that in order to be an appropriate Shidduch for the Torah, we need to work on ourselves. We need to work on our Middos, and be refined. If we do a proper Teshuva for our sins, and strive to be people of Kedusha, then we will be worthy of the Torah Hakdosha. May we be Zoche to become Kodosh, and be worthy of receiving the Torah Hakdosha on this holy day of Kabolat Hatorah.

For questions, comments, to purchase the Sefer "Parshah Pshet" or to receive a free weekly Dvar Torah on the Parsha - Please email: ParshahPshet@gmail.com. Thank you, Y. Schechter

שבת היום

My Shabbos Today

#44

R' Shimon Semp

חג השבועות

May 29, 2020 - פ"ט - תש"פ

Why Do We Include Arpah In Megillas Rus?

When Shavuos comes around, we read the story of Rus - how she sacrificed everything in order to connect to Hashem. But there was another woman that was included in the story, her name was Arpah, she was her sister-in-law;

- And we talk a little about her and describe how she cried and she hugged her mother-in-law Naomi and she left.¹ **וַתִּשָּׂא נַחֲמָן וְתַבְכִּינָה עוֹד** **וַתִּשָּׂא עֲרַפָּה לְחַמוֹתָהּ וְרוֹת דְּבָקָה בָּהּ** Asks R' Itzikel Amshinover: If she left, then why do we include her? Why don't we just delete her from the story?

There is an unbelievable secret here. Even though sometimes we fail in life, if there were a few minutes that you tried, you attempted to make it work, we value that and we remember the yegia that you put in. Arpah had a few minutes where she tried to go along with her mother-in-law, it didn't work, she fell away, but we still remember that effort.

Even when we flop and it doesn't work out the way we wanted it to, remember that Hashem remembers every effort that we put in to connect to Him. **ר"ת א"ד**

Why Was There No Echo?

When Hashem gave the Torah, it says in the Midrash that there was no echo. Asks the Lubavitcher Rebbe: Why wasn't there an echo? Usually, when there's a very loud sound, there's an echo. Wouldn't the sound of G-d speaking be booming?

Says the Rebbe, you know when there's an echo? When sound waves bounce off a hard surface. But when Hashem spoke to the world, there

were no hard surfaces, everything absorbed and G-d's message just went through. Through and through. And that's what happens until today my friends, when G-d gives the Torah and speaks to us, it goes right inside of us without bouncing off... **א**

TABLE TOPICS

- *But I do feel that the Torah is "bouncing off" and not penetrating me! How can that be?*

Hey, I Don't Like Torah Shoved Down My Throat!

Everyone knows the Gemara that describes how Hashem took the mountain and held it above the yiddelech and said: Listen up peeps, if you're not going to accept My Torah, you're gonna end up squashed. And you think to yourself, who wants such a Torah? I for sure don't.

In our lives, do we like everything that goes on? Do we always feel comfortable? No. And we feel miserable about it. That's the point that the gemara is trying to teach us: Realize that this is exactly the way it's meant to be and that is how we get

to comprehend Torah. By first going through a period where we say 'No! I didn't want to accept this!' And then later on, as you struggle through it, you realize: 'Wow... Thank You Hashem for giving me Your Torah, Your rules and restrictions, because that is what brings me to the inner meaning of my life. That's how you accept the Torah.

Know one thing, holy brothers: If you're feeling squashed from yiddishkeit, embrace that struggle, because it's that struggle will connect you to Hashem and His Torah... **א**

Shabbos Hayom
LashemIts Shabbos
Today!

What is MyShabbosToday?

This is not a "written" Gilyon, it is not professionally edited, and yes, there are inaccuracies in both translation, grammar, and exact sources.

So what is it?

For five years My Vision Studio filmed daily short less-than-a-minute video clips from R' Shimon Semp (you can find them on mytorahtoday channel). These hundreds of clips were then transcribed by Shimon Lebovits and are now being presented in the original unique spoken style here.

Why are we doing it?

Our Mission is to create Shabbos Seuda content that you can use to generate meaningful Shabbos table discussions with your family about ideas that really matter.

Whether you need a short vort, story, or a good topic to bring good Ruach to your Shabbos Seudos - My Shabbos Today is for you.

If you want to receive this Shabbos Guide via email or if you have comments and ideas, email us at: mytorahtoday@gmail.com

@MyTorahToday

© Copyright 2019-2020 - All rights reserved to R' Shimon Semp of My Torah Today
כל הזכויות שמורות

Giving Your Mind Over Al Kiddush Hashem

Whenever a Jew came to that place where he was ready to give everything away Al Kiddush Hashem, he yelled **שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד** - Hashem is one, there is nothing and nobody else.

Said the holy Bais Avrohom from Slonim: **וַיַּעֲשֶׂה וַיִּנְשָׂמֶה אֶמְרוּ כְּאֶחָד**² - You know how the yiddelech said **וַיַּעֲשֶׂה וַיִּנְשָׂמֶה** - I will do even though I don't understand - they said is **כְּאֶחָד** the same way a yid yells Shema Yisrael.

Every year when Shavuos comes, that's the time when we yell: Hashem, I'm ready to give everything up for You. There is nothing else in the world besides You. Please, Hashem, let me listen to You and accept You, **כְּאֶחָד**... **א**

² זמירות ליום השבת, יום שבתון אין לשכוח

To receive this every week or to sponsor our weekly My Torah Today Shabbos Guide, please contact us at mytorahtoday@gmail.com

1

שבת היום

My Shabbos Today

חג השבועות

R' Shimon Semp

May 29, 2020 - פ' סיון תש"פ

In Between Torahs

Saw this gevalt story where The holy Lentcher Ruv was sitting Shavuos at night and was saying no Torah. The people around were looking at him, waiting for him to speak, but he was silent. Suddenly he said: "We finished learning the old Torah, but the new Torah hasn't come down yet. So what

are we doing now? We are preparing ourselves."

And he just sat there in awe and trembled...

Every year, before Matan Torah, it's time for us to reflect: What was our "old Torah", Are we ready to accept the "new Torah"? A new inspiration?

A new way of living? We gotta prepare ourselves, and allow the "new Torah" to permeate our being... 🔥

Would You Rather Go Bottled, Or The Real Thing?

Once upon a time, when people weren't feeling that well they would go to these hot springs and baths to soak in that healing water. But what happens when someone wasn't able to afford the trip, and he couldn't go to that bath in Marienbad, Teveria, or wherever? He would buy a little

bottle of mineral water from those hot springs and the poor man would dab some water on himself and try to feel a little better through it.

Says Rav Dessler: You know, whenever there's a time that can heal your soul, poor people - poor minds, take a sampling of a little Torah, here

and there, and they dab themselves with it. But the rich man immerses himself totally in that experience, and he goes into that hot spring, ahhhh....

Shavuos is here, Achi. Don't just take a Torah'le and some cheesecake, go into it all the way. Experience the warmth and healing... 🔥

Stop! You May Fall Asleep In The Morning!

So you might finish entire mugs of coffee on Shavuos night, but you're going to stay up anyway. Then when dawn breaks and you're going to daven, and by Akdamis you might just be falling asleep, or feeling drowsy. It's such an anti-climatic moment after you put in all that work in order to get to the dawn, just to keep dozing off...

Wouldn't it be better to just go to sleep and wake up well rested?

And really, if you think about it, that's why the yidelech went to go to sleep in the first place. No? Obviously they wanted to be spiritually tuned in, they wanted to be awake and alert to be mekabel the eternal Torah.

The Ramban says that Shavuos is called Atzeres, it means "Stop!" Stop what? The king called all his children and he made a banquet for them, but then it ended and the kids got up to leave. But as they were leaving the king said "Stop! Please, I

want to farbreng with you one more time." That's the idea of Shmini Atzers, it's the 8th day when Hashem says "Stop!" And Shavuos is also an 8th day, it's the 8th day after seven times seven - after Chol Hamoed, and Hashem says "Hey! Hold it! Let's farbreng just me and you."

And what does He tell us at that one on one me-and-you moment? He says "Stay up at night."

But we say "No. I want to go to sleep first, this is so important, I want to come well rested"

But Hashem says: "I'd rather you stay up, even if you'll be drowsy in the morning and your head will be bobbing up and down by Akdamis. I'd rather you stay up because in your life, sometimes you're up all night, sometimes things just don't work out the way you think they will. Even spiritually, you do a-b-c and you're expecting d-e-f-g and it doesn't, and I want to teach you that to be close

to me means to be with me even when you won't perform properly"

The secret is to remember that when Hashem calls you to do the one-on-one Atzeres, He says: I want to share something with you. The Torah that I'm giving you is a lot about being able to stay up at night and not get what you're expecting to, and just accept that you did what I wanted, and it's just me-and you... 🔥

Happy Children = Jewish Children

All we want is that our children should live like inspired Jews forever, but how do we do it?

R' Chaim Bick was one of the early American rabbanim, he nebech watched how thousands of American Jews disappeared from the map. He said: נחלתי עדותיך לעולם - You know how I implanted your teachings so that it goes on forever? כי יששון לבי המה - They are a source of joy for me, I celebrate it, I practice it with great joy, and my children feel it and get inspired through it.

נטיית לבי לעשות חקיך - לעולם - But if I'm forever bending my heart and forcing it to just follow rules, עקב - It stops. Let's celebrate Shavuos with great joy and inspiration, and involve our family and children with it...

MENTION THIS AD FOR
10% OFF
 YOUR FIRST ORDER*
*RESTRICTIONS APPLY

WE ARE YOUR
ONE-STOP-SHOP
 TO MARKETING SUCCESS

WE ARE A ONE-STOP ADDRESS FOR ALL YOUR MARKETING, GRAPHIC DESIGN, PRINTING & MAILING NEEDS.

We take care of all details from start to finish - under one roof.

MARKETING

DESIGN

PRINT

MAIL

מגילת רות

(ג, י) **חסדך וגו' הראשון**. דאתגייירת. (תרגום וע' רש"י)
 (ג, י"ב) **יש גואל קרוב ממני**. טוב שמו וי"א פלוני אלמוני שמו (ר"ר פ"ו) והוא בן נחשון בן עמינדב (ב"ב צ"א א') וי"א שהוא אחיו של בועז הגדול ממנו (תנחומא בהר סי' ג' ע"ש ועי' ר"ר פ"ו).
 (ג, יד) **ויאמר אל יודע**. לבן ביתו אמר (רות רבה פ"ז) וי"א להקב"ה אמר (שם).
 (ד, ח) **וישלוף נעלו**. י"א של בעז וי"א של גואל (ב"מ מ"ז א'). וי"א נעלו ממש. וי"א בית ידו (תרגום וע' טעד"ק)
 (ד, יג) **ויקח בעז את רות**. בעז בן פ' ה' ורות בת מ' (ר"ר פ"ו ב') וי"א בן ת' שנה ה' (ילקוט ריש ויחי שביים שנשאה מת כמ"ש בילקוט סוף רות ובמדרש הגדול ויחי אי' בועז ועובד וישי חיה כל אחד מהן קרוב לחמש מאות שנה). [וי"א בן ש'. (רש"י דה"י א', ב' י"א)]
 (למכסה עתיק)

שפרנסוהו (תרגום) וי"א שויתרו לה כתובותיהן (ר"ר הנ"ל)
 (א, כא) **אני מלאה הלכתי**. שהלכה מעוברת (ר"ר סוף פ"ב).
 (א, כב) **בתחלת קציר שעורים**. הוא ערב פסח (תרגום) וי"א ט"ז בניסן (ר"ר פ"ד).
 (ב, א) **ושמו בועז**. אחי אביה של נעמי (ר"ר ה' י') וי"א אחי אלימלך (שם ו' ג') וי"א בן אחי אביה (ב"ב צ"א הובא ברש"י רות ב' א').
 (ב, ה) **הנצב על הקוצרים**. על מ"ב קוצרים (ר"ר פ"ד).
 (ב, כג) **עד כלות קציר השעורים וקציר החטים**. ג' חדשים (ר"ר פ"ה והוא עד ט"ז תמוז לפי ה"ל).
 (ג, ג) **ושמת שמלותיך עליך**. אלו בגדי שבת (שבת ק"ג ב').
 (ג, ח) **ויהי בחצי הלילה**. ליל פסח ה' (רוקח על רות ותוס' השלם בא פ' ויהי בחצי הלילה וצ"ע).

(א, א) **ויהי בימי שפוט השופטים**. זה דבורה וברק ויעל וי"א זה שמגר ואהוד (ר"ר פ"א).
 (ב, א) **אלימלך ושם אשתו נעמי**. בני נחשון בן עמינדב (ב"ב צ"א א') וי"א אלימלך בן שלמון ה' (ר"ר פ"ו).
 (ד, ז) **וימת אלימלך וגו' וימותו גם שניהם**. שלשתן ברבע מתו (תוספתא ע"ז פ"ה ה"ב).
 (ד, א) **ערפה ורות**. בנות עגלון מלך מואב (תרגום ור"ר פ"ב) וי"א בת בנו (הוריות י' ב'). [ועי' בניזיר כ"ג ע"ב ותוס' שם דהכוונה להרבה דורות].
 (א, ו) **כי שמעה בשדה מואב**. מהרוכלין (רות רבה) וי"א ממלאך (תרגום).
 (א, ז) **ותלכנה בדרך**. מ' פסיעות וי"א ד' מילין (ר"ר פ"ב) והלכו ביר"ט (שם).
 (א, ח) **[כאשר עשיתם אם המתים]**. שלא התחתנו אחר מיתתן. (תרגום) וי"א שעשו להן תכריכין (ר"ר ב', י"ג) **ועמדי**.

ענין הלימוד בליל שבועות

ג' סיון תשנ"ה. אברך שואל, כבר כמה שנים כאשר לומד בליל שבועות העיניים נעצמות ואיכות הלימוד גרועה מאד, ולעומת זאת אם ישן בלילה ילמד ביום לימוד חזק באיכות מרובה מה יעשה? עער זאל זאך אויס שלאפן לפני הלילה = שינוח כראוי ושן קודם הלילה, וילמד בלילה.

הייתי חושב שזה מעשה שטן. ומה יהיה אם יגיע ליל שבועות ורואה שקשה לו הלימוד? הדבר הזה הוא מנהג ישראל שמוזכר בזהר. לכן, שילמד בלילה ואחר כך יחזור על לימודו מה שלמד בלילה. החז"א למד רוב הלילה בשבועות אך לא כולו. כי לא יכול היה אחרת.

היו עובדה שנכנסתי לחז"א ושאלתי האם לומר תיקון בליל שבועות, הוא אמר לי אתה יכול לומר תיקון. ואח"כ נכנס רבי מאיר גרינמן [בנערותו] ושאלו אם ללמוד או לומר תיקון ואמר לו - אתה יכול ללמוד. ולא הבנתי מדוע לי ענה אחרת. ושוב חשבתי שזה פשוט, הוא הכיר את שנינו וידע שאני רגיל לומר תיקון [וידע כי אבי נוהג לומר] ואם אני שואל האם לומר תיקון פירושו שאני חושש שאפשר שאני עושה שלא בסדר וצריך ללמוד, ועל זה תשובתו היתה שאני יכול לומר תיקון, כי אבא היה אומר תיקון. ולגבי ר' מאיר ידע שהוא לומד, וכאשר הוא שואל האם ללמוד פירוש האם מתנהג נכון ושלא טוב עושה וצריך לומר תיקון, ועל כך תשובתו הייתה שאם אתה לומד זה טוב ותמשיך ללמוד.

בהזדמנות אחרת אמר רבנו בנוסח דלהלן: אני שאלתי אם ללמוד או לומר תיקון. ואמר לי: תיקון. ר' מאיר שאלו כה"ל, ואמר: ללמוד. ופשוט, כי כל אחד יעשה מה שאביו עושה.

ענייני שמחת יום טוב

קנה לאשתו כלי מטה צבעונין, האם יוצא על ידי זה מצות שמחת י"ט, דאפשר שקיום המצוה רק בבגדי צבעונין כלשון הגמרא. אם נהנית מכך - גם זה סגי.

מה עדיף, הידור במצוה שבזמן הזה הוא מדרבנן (כמו אתרוג בשאר הימים) או הידור בבגדי צבעונין לאשתו שהיא מצוה מהתורה? בגדי צבעונין היינו רק כשהיא רוצה.

כשלאשה יש את הכסף וכל השנה יכולה לקנות מה שתצוה, בכך שהיא יכולה לקנות מתקיים בזה המצוה. ומסתמא סגי בדבר מועט. הג"ר אריה לוינ' זצ"ל סיפר, כי בחג סוכות אחד הרב מטעפליק זצ"ל, ראה יהודי ת"ח גדול שהיה עני מרוד, שהגיע לבית הכנסת עם אתרוג יפה ומהודר ביותר. הרב מטעפליק ניגש אל אותו ת"ח ושאלו: ובגד לאשתך הרבנית קנית לכבוד החג? הרי זו מ"ע מן התורה, והיא לא יכולה לצאת בזה על ידי בגד של חברתה, ואילו אתה יכול לקנות אתרוג פשוט ולצאת בדין "הדר" עם אתרוג של חברך. האשה יכולה למחול על הבגד, מה גם שלבגדי צבעוניים אין שיעור, ובקוננה לה דבר מה יוצא יד"ח אם האשה שמחה בו, משא"כ אתרוג שכל דרגת הידור נוספת - היו טפיו יותר קיום מצוה בהידור.

בפרק כ"א בספר האמונה והבטחון לרמב"ן כתב, מדוע במוצאי י"ט אין מריחים בשמים על שהולכת הנשמה (ויש אומרים שבי"ט אין נשמה יתרה) והרמב"ן כתב כי יש נשמה יתרה אלא שהיא לא מסתלקת מיום טוב לחול המועד, ולא מיום טוב לחול. וצ"ב וכי י"ט יותר משבת? היא הנותרת, כיון ששבת הנשמה יתרה היא אלימא וחזקה זה סתירה לחול ומיד בחול מסתלקת, משא"כ דיר"ט לא אלימא ואין היא סתירה כ"כ לחול.

שמעתי מרבנו, חציו לכם פירוש לגוף וחציו לכם לנשמה, ואם כן גם מי שלימוד התורה נעים אצלו כמו עניי העולם הזה אין לימוד התורה נכלל בחציו לכם.

הערות ששמעתי מרבנו בחג השבועות תשס"ח

א. מה שכתב הרמ"א אבהע"ז סי' כ"ח ס"ז שאורח יכול לקדש אשה עם האוכל שהביאו לו שזה שלו, מהו אם סיים לאכול והותיר, יש ראייה שזה גם שלו, ממגילת רות פ"ב י"ח "ותתן לה את אשר הותירה מבעה" ולא כתוב שביקשה רשות.

ב. רות א' - י"ז כי המות יפריד ביני ובינך, עפ"י מש"כ בשל"ה מס' שבועות דף מ: בהגה"ה שבתפילת קל מלא רחמים יש לומר מעל כנפי השכינה והאומר תחת כנפי השכינה טוב שתיקותם מדיברם, כי הגרים נשמתם תחת כנפי השכינה, אבל בני"ע על כנפי השכינה ע"כ. וזהו "כי המות יפריד" כי אז נפרדו דרכינו.

(כל משאלותיך)

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com

📍 רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק

☎ 053-3145900 📠 077-2092005

ניתן לתרום גם במכשירי "קהילות" ו"נדריים פלוס" בבתי הכנסת,

יש ללחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי שי"ח', או בטלפון:

נדריים פלוס 03-7630585 שלוחה- 1586

קהילות 073-2757000 שלוחה- 4310

גיליון מס' 385 חג השבועות
תש"פ שנה שמינית

גליון זה י"ל לזכות ולהצלחת
ידידינו החשוב
שיראה ברכה והצלחה
בכל הענינים

דברי שי"ח

ממרחן רשכבה"ג שר התורה הגר"ה קניבסקי שליט"א

פנינים וענינים לחג השבועות

ניעורים בליל שבועות

כתב המג"א (א"ח סי' תצ"ד) שמה שניעורים בליל שבועות הוא תיקון על מה שבזמן מתן תורה ישנו והיה הקב"ה צריך להקיצם. ולכאורה התיקון היה צריך "לקום בזמן", ולמה להיות ערים כל הלילה?
תשובה: בגמרא מבואר שיותר קל לא ללכת לישון מאשר לקום בבוקר מוקדם, כך אמרו במסכת יומא (כ"ב א') "שאני מיגנא ממיקם", ופירש רש"י: "נוח לו לאדם לנדד שינה מעיניו מליילך לישן עד סוף הלילה מלהיות עומד ממטתו בהשכמה שהיא תרומת הדשן", ולכן נהגו להיות נעורים (דרך שיחה).

ותערב לפניך עתינו

אומרים תפילה זו רק בימים טובים, ולא בשבתות ראשי חדשים, כי זה נתקן בחו"ל שאין ברכת כהנים רק ברגל, ולפי שבזמן הבית היה ברכת כהנים בשעת הקרבן כדתנן (בתמיד ל', ב'), אנו מבקשין שתערב עתינו כעולה וכקרבן.
ואף שאין מוזכר ענין נש"כ במטבע הנוסח של "ותערב", ברכה כעבודה כמו שכתב הרמב"ם (פרק ט"ו מתפילה הלכה ג'), מדכתיב לשרתו ולברך בשמו.

ותתן לי ולכל נפשות ביתי מזונותינו ופרנסתנו בריחוק ולא בצמצום וכו'
מתחת ידך הרחבה,

והנה אף שגם ביו"ט, כמו בשבת, לא הותר לבקש צרכיו, כאן מבקשים על הפרנסה, כי בשעת ברכת כהנים הוא זמנו.

ל"ג מידות

הנה ביום טוב אומרים קודם קריאת התורה ל"ג מידות של רחמים, והטעם כי בשלש רגלים נידונין כדתנן בראש השנה ט"ז, א' וצריכין רחמים. ומשום כך בשמחת תורה אין אומרים הל"ג מידות, שאינו יום דין כמו כל הרגלים. ונוהגים לומר ג' פעמים ל"ג מידת הרחמים, שיהא חזקה. (מחזור שליח שפתותינו)

ערב שבועות (תשס"ט)

רבינו נח ואמר שצריך כח כדי להיות ערים כל הלילה. באמצע קם רבינו והלך לארון הספרים לבדוק היכן אוהו [רמב"ם הלכות יו"ט פרק ו', שרע י"ד ב' דף לא הלכות י"ג נסך, משנה ברורה חלק ד' דף קלא], כדי שיזכור בלילה בבית הכנסת היכן להמשיך לימוד חובותיו [כי בדרך כלל לומד בביתו את כל ספרי לימודיו עם סימניה היכן אוהו, ורק בליל שבועות לומד בבית הכנסת]. והוסיף רבינו שנוהג קודם לסיים לימוד החובות היומיים, ורק אח"כ אומר 'תיקון' לאחר חצות הלילה, משום שיש ספק אם אפשר לומר קודם חצות תורה שבכתב.

(החובות)

ערוב תבשילין

שמעתי מרבינו שרצה להוציא ולסדר את ההלכות של עירוב תבשילין, אבל כיון שראה שתלמיד חכם אחר כבר סידר ספר על כך משך ידו מזה.

"טעמא דקרא" על מגילת רות

כל שנה בשבועות בסעודה אחת צ' מחדש רבינו חידוש על מגילת רות, ובשנה אחת דרש את כל מזמור "אשר חיל" על רות, ואמר שיש מדרש כזה (עי' מדרש זוטא רות ד' י"א). שנה אחרת פירש מה שנאמר על רות "אשת חיל", שלא מצינו שזה נאמר על אחרות, ופירש ע"פ הא דאיתא בכתובות ס"ב ב' נח נפשה דרבייתא אמר רבי ח'ו פסולא איכא, והכא נמי היה אפשר לומר דכיון דבועז מת מיד למחרת שמה יאמרו דאיכא בה פסול, ועל כן העיד עליה דאשת חיל היא (ועי' ב"טעמא דקרא" רות ד"ה כל אשר).

(הספרים)

מעניני המגילה

יעש ה' עמכם חסד וגו'

במד"ר פ"ב סי"ג א"ר זעירא מגלה זו אין בה לא טומאה ולא טהרה ולא איסור ולא היתר ולמה נכתבה ללמדך כמה שטר טוב לגומלי חסדים. וצ"ע דהלא כמה וכמה הלכות יליפין ממגילת רות כמו קנין חליפין וגירות ויבום וברכת חתנים וגאולת שדה אחוזה וכו' (ש"ר בפירוש מהר"ז) שהקשה כן ונשאר בצ"ע. אמנם הביאור הוא, דלא בשביל זה נחתבה המגילה אלא כדי ללמדך כמה שטר טוב לגומלי חסדים אולם לאחר שכבר נכתבה בודאי יליפין ולמידין ממנה הרבה הלכות ודינים כמו שילפינן מכל התנ"ך.

בכל המגילה נזכר רות המואביה מואביה מלא ו' חוץ מהאחרון וגם את רות המאביה הוא חסר, "ל דכ"ז" שבוטל לא פסק מואבי ולא מואבית ה' מואביה מלא כמו כל בני מואב אבל אחר שפסק דמואביות כשרות נעשה חסר שאין זה מואב גמור.

(טעמא דקרא)

וספרתם לכם

במ"ח קנינים התורה נקניתי

והאומר דבר גשם אומר

שאלתי רבינו שליט"א בענין זה דהאומר דבר בשם אומר האם אדם שהראה לחבירו מראה מקום, כגון שציין לו ירושלמי וכדו' צריך ג"כ לומר בשם אומר שפלוני הראה לו את דברי הירי'. ואמר לי רבינו שליט"א שחכם אחד הראה למרן החו"א זצ"ל איזה מראה מקום אודות מש"כ בספרו, ונטל החו"א את קולמוסו וכתב ש"ר וכו' ולא הביא שם המציין. והסברא בדבר משום שכעת הוא ראה המראה מקום בעצמו. ועי' בזה בספר אילת השחר עה"ת במדבר פרק ל"א פסוק כ"א.

ובאחד הפעמים שנכנסתי אצל מרן רה"י הגר"ד פוברסקי שליט"א אמר לי שעובדא זו היתה עמו שציין למרן החו"א אודות מש"כ בספרו במנחות שכן הוא בתוספתא, ומיד כתב החו"א ש"ר בתוספתא. ועי' בזה בספר אעלה בתמר בדינים והלכות אות נ"ה.

עוד שאלתי למרן שליט"א דיש להסתפק אם גם בשומע סתירה מחברו וכגון ששאלו סתירה בש"ס והראהו ב' המקומות וכיוצא" ג"כ ליכא דין לומר בשם אומר דהרי עתה ראה הוא ג"כ שני המקומות הסותרים. והשיב מרן שליט"א דבזה צריך לומר בשם אומר.

עוד שאלתי האם באופן שהשני לא פתח המ"מ שציין לו וסומך ע"ז שאמר לו זאת, גם באופן זה א"צ לומר בש"א או דוקא היכא שגם הר"ע ראה הדברים במקורם א"צ לומר בשם אומר. והשיב רבינו שליט"א דכיון שיכול לראות יתכן דכראה דמי.

וסיפר לי ידידי הגרמ"ש גרליץ שליט"א דהנה רבינו שליט"א בספר טעמא דקרא פר' בראשית עה"פ ואחות תובל קין נעמה דן בענין צואת ריה"ח ששם החתן וחמיו וכן כלה וחמותה לא יהיו שווין, והביא שם רשימת ראיות מבבלי וירושלמי שלא חשו להאי עניינא. וחלק מן המקורות הם מהגאון ר' ראובן מרגליות ז"ל בהערותיו מקור חסד שעל ספר חסידים. ושאל הגרמ"ש את רבינו שליט"א אם צריך להזכיר את שמו של הגר"ר מרגליות בספר, והאדימו פני רבינו בתמייה ואמר לו "ודאי להזכיר, וכי מה אתה רוצה שאתעטף בטלית שאינה שלי". (קניני חיים מהדורה חדשה מאת ידידינו הרח"ג רבי יצחק אוהב ציון שליט"א)

להצטרפות לרשימת מקבלי הגליון במייל ניתן לשלוח בקשה לכתובת: divreysiach+subscribe@googlegroups.com

ניתן לתרום ולהקדיש ע"ג הגליון לע"ג, לרפואה ולהצלחה וכד', נשמח לקבל עובדות, הנהגות, וש"ת מרבינו.

אלא מי שאוחז במידה של איזה צדיק הוא נקרא תלמיד של הצדיק.

הגמרא אומרת "רבן שמעון בן גמליאל אומר כל המשים שלום בתוך ביתו מעלה עליו הכתוב כאילו משים שלום בין ישראל על כל אחד ואחד. כל המטיל שלום בתוך ביתו"

צריכים ודאי להיות חזקים, לאהוב כל יהודי. העבודה של הבנאדם, בפרט בתקופה הזו הנוראה שעם ישראל עברו, הרבה לא שרדו, כל מי שהיה לו את כל ההדרכה שלנו, את כל העבודה, יכל לעמוד בתקופה הזו. אבל ודאי מי שזכה שהולך עם הדרך של האמונה והדרך של התפילה וההתבודדות, התקופה הזו הייתה מאוד נעימה וטובה.

הגמרא אומרת: "אמר רבי חלבו אמר ר' הונא, כל שיודע בחברו שהוא רגיל לתן לו שלום יקדים לו שלום..."
אם אתה יודע שחבר שלך כל הזמן אומר לך שלום, תשתדל אתה להגיד שלום ראשון.

"...שנאמר בקש שלום ורודפהו. ואם נתן לו ולא החזיר..." – אם אדם אומר למישהו שלום והשני לא החזיר לו שלום הוא נקרא גזלן.

הוא אמר לך שלום למה לא ענית לו? תענה לו! אמר לך שלום תגייד לו 'שלום וברכה', תמיד תוסיף עוד. אומרים לך שבת שלום? תגייד 'שבת שלום ומבורך', כל דבר שאומרים לך תוסיף בברכה.

למה לא? תקדים שלום, רבי יוחנן הגמרא אומרת שהיה מקדים שלום אפילו לגויים. היה הולך ואומר 'שלום שלום שלום!' ולכן כל תפילה מסיימים אותה בשלום, מה השם מברך אותנו? בשלום, המברך את עמו ישראל בשלום.

בשים שלום צריך לכוון שבקהילה שלו יהיה שלום, הוספתי בפירוש שלי על הסידור: "שים שלום" – בקהילתנו, שכל אחד מאתנו תהיה לו מידת השלום בשלמות. שכולם יראו רק את הטוב שיש בכל אחד בקהילתנו, "וברכה"- ויברכו אחד את השני, וכן הלאה, חן וחסד ורחמים, הכל אני מכוון על הקהילה. וכל אחד יכוון על הקהילה שלו, שהוא נמצא בה.

יש ברכה על השלום, מבקשים 'שים שלום', מה זה שים שלום? תן לכל אחד מאתנו מידת השלום. מכוונים על הקהילה ועל כל עם ישראל.

בפרט עכשיו, כל מי שנמצא בקבוצה שלנו של 'אני אוהב כל יהודי', אז הוא צריך לכוון טוב בברכה הזו. שהקב"ה יתן לכל אחד מעם ישראל את מידת השלום בשלמות.

כל אחד יעבוד על זה! שתהיה לו מידת השלום בשלמות! שיאהב כל יהודי. זו העבודה של הבנאדם.

שכולם תהיה להם מידת השלום, זהו, שזו תהיה **השאיפה** של כולנו.

לא שבאנו לבטל מה שלמדנו עד עכשיו, אמונה והתבודדות וחוק התודה, אנחנו לא שוכחים את החוק של התודה.

העלון

לכבוד נשמתו הטהורה והקדושה של הצדיק הקדוש אדונו מורנו ורבנו נחמן בן פיגא זע"א.

וכן לעילוי נשמת הצדיק הקדוש רבי יהודה זאב בן רבי יחיאל צבי ע"ה

וכן לעילוי נשמת חברינו הקרובים ארז בן דליה ע"ה ובוני בן רומיה ע"ה וכן לעילוי נשמת פערל בת ר' מאיר ע"ה וכן לעילוי נשמת שלמה בן נעמה ע"ה בתוך שאר כל נפטרי ישראל

ולהבדיל לרפואה שלמה של משה בן אידה שיחיה וכן לרפואה שלמה והצלחה של בת שבע בת ימימה שתחיה וכן לרפואה שלמה וחזרה בתשובה שלמה בלי ייסורים של כל בני ובנות ישראל בארץ ובעולם

וכן להצלחת כל התורמים והתורמות ברוחניות ובגשמיות.

להצלחה ושמירה וכל הישועות בחסד וברחמים בלי שום ייסורים של נתן בן אריאלה וב"ב.

לתרומות: 0527161619

לקבלת העלון במייל: elitzur424@gmail.com

לעילוי נשמת יפה בת גולסטאן ע"ה, וכן לעילוי נשמת יוסף חיים בן אברהם ע"ה לעילוי נשמת ניסים בן אלגרה ע"ה. לעילוי נשמת שרה בת יהודית אדית.

להזמנת הספרים, חוברות ודיסקים של

מורנו הרב שלום ארוש שליט"א:

0522240696

להסבר מפורט על חוק התודה,

סיפורים, שיעורים בנושא הקורונה, ועוד

בקו האמונה:

026444250

יהודים! כל אחד צריך להחליט – זהו! זה העבודה שלי! אני אוהב כל יהודי! וכמה שיהיו לנו אלפים ורבבות, כמה שנצליח לקרב עוד ועוד, והקבוצה הזו תגדל, זהו, זה מה שנקרא המכה בפטיש להביא את הגאולה לעם ישראל, כי זה רק זה מה שחסר ורק זה מה שיביא את הגאולה.

היום חשבתי על זה, שכמו שהי זיכה אותי להכניס הרבה דברים בעם ישראל ובעולם נזכה להכניס גם את זה. וכל אחד צריך להיות שליח שלנו. להתחיל לעשות סטיקרים, כמו שעשינו אז עם החוק של התודה, מודעות, ולעשות חוברות, ביתר עז וביתר שאת!

אני אוהב כל יהודי! זו המימרא! המימרא של הגאולה! אתה אוהב את הקב"ה? אתה אוהב אותו? אתה לא יכול להגיד אני אוהב את הקב"ה אם אתה לא אוהב כל יהודי.

קדימה, לראות לעשות סטיקרים, וכל מיני מדבקות, וכל מיני חוברות ומודעות, אני אוהב כל יהודי! שכל אחד יגיד 'אני אוהב כל יהודי' ויצטרף לקבוצה של הגאולה!

הגמרא אומר שמי שהוא אוהב שלום, ורודף שלום, מקדים שלום, ומשיב שלום, הקב"ה מורישו חיי עולם הזה ועולם הבא. שאדם יזכה להיות רודף שלום ואוהב שלום, אומר שלום לכל אחד, מי שאומר לו שלום הוא עונה לו 'שלום!'.

בכלל המושג הזה שאומרים אנשים 'ביי', זה לא נכון, אל תגיד 'ביי', תגיד 'שלום!' תגיד את שם השם! אתה אומר שלום אתה מזכיר את שם ה'.

אתה אומר שם קדוש! הגמרא אומרת 'אמר רבי שמעון בן חלפתא, לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום'. אין! כי זה הכלי!

אתה רוצה כלי לקבל את הברכה, וכל דבר שאתה צריך, אתה רוצה זיווג? תגיד 'אני אוהב כל יהודי, אני רוצה שכל יהודי יהיה לו זיווג, ואח"כ תתפלל, מיד תראה שתושע, אתה תראה את זה עין בעין.

אתה חולה? שכולם יהיו בריאים, תגיד 'אני אוהב כל יהודי, ורוצה שכל עם ישראל יהיו בריאים, רבונו של עולם, תרחם על כל עם ישראל!'

פשוט, כל הזמן להתחיל ב'אני אוהב כל יהודי', כל תפילה מתחילה ב'אני אוהב כל יהודי'.

תתחיל להתפלל על עם ישראל בדבר שאתה רוצה אותו, ותראה איך שהי פועל לך ישועות.

יש לך מחשבות שמטרידות אותך, יש לך צער ממהו, תגיד 'אני אוהב כל יהודי, תרחם על כל היהודים שסובלים בדבר הזה...! וככה מה שאתה סובל ממנו תתפלל, ואתה תראה שהי יקבל את התפילה שלך גם על עצמך.

תתפלל על עם ישראל: '...כמו שאני רוצה את הדבר הזה, אני רוצה שלכל אחד מעם ישראל שיש לו את הבעיה הזו, כל אחד מעם ישראל שעומד בנסיון הזה, שקשה להם, שיש להם את הצער הזה, כמו שאני מרגיש את הצער, אני רוצה שלכל עם ישראל לא יהיה להם את הצער הזה. דבר ראשון תתפלל על עם ישראל! זה דבר ראשון!

וכמה שהקבוצה הזו תלך ותגדל, כל אחד יתחזק, כמו שאמרתי כולם לעזור לי, כולם לראות להפיץ את המימרא הזו – אני אוהב כל יהודי!

תגיד אני אוהב כל יהודי ותראה ישועות!

אין דבר שיכול לשמח את הקב"ה כמו שאתה אוהב את כל הבנים שלו. הגמרא בירושלמי אומרת שאדם שילך עם העניין של 'אני אוהב כל יהודי', יזכה שיהיה לו כבוד בעולם הזה וחיים לעולם הבא.

עד כדי כך שהגמרא מספרת שהיו 80 אלף בחורים שהיו קרויים על שם אהרון הכהן ויצאו אחרי מיטתו של אהרון הכהן. כי הוא היה הולך ועושה שלום, ולכן כל אחד שנולד לו בן היה קורא אותו על שם אהרון, 80 אלף שהיו קוראים להם אהרון!

והכל זה הוא זכה כי הייתה מידתו שלום, יהווי מתלמידיו של אהרון אוהב שלום ורודף שלום, להיות מתלמידיו של אהרון. כמו שכבר דיברנו מזה כמה פעמים, אדם יכול עכשיו ללכת לאהרון ללמוד ממנו? וכי אנחנו נמצאים בתקופת משה רבנו, מה?

הכל בידיים שלך! תרחם עליי!! בנאדם חושב שמישהו מזיק לו, אין מי שמזיק לך! בורא עולם אוהב אותך, ושומר עליך. באים אליי אנשים לשלום בית, מישהו היה אצלי, אז הוא סיפר לי על אשתו וככה וככה, אז אמרתי לו 'כל זמן שאתה חושב שזו אשתך אתה חי בשקר, אתה חי בחוסר אמונה, ולכן אתה לא פותר את הבעיות שלך'.

ברגע שתחיה באמונה שהכל זה ה'. השאיפה של כל אחד מאתנו, כל אחד צריך להגיד 'אני אוהב כל יהודי!', לא לפחד! וגם אם אתה עוד לא אוהב כל יהודי, אז זאת העבודה שלך עכשיו, העבודה שלך שתמיד תשתדל להיות שייך לקבוצה שקוראים לה 'אני אוהב כל יהודי'. אתה תהיה שייך לקבוצה הזו, זו הקבוצה של משיח! ב"ה זכיתי ללמד את העניין של אמונה, וההתבודדות, והחוק של התודה, הכל אמת, הכל אמת לאמיתה. אדם שיש לו איזו צרה, שיעשה את החוק של התודה, זה טוב מאוד, אתה חי באמונה. אבל בשביל שיהיה איזה שהוא דבר שהוא יעשה פה איזו התעוררות מלמעלה לגאול אותנו, זה רק העניין הזה של 'אני אוהב כל יהודי'. משהו שיזיז את העניינים למעלה זה רק זה!

הגמרא אומרת גדול השלום שאפילו עובדים עבודת אלילים ויש שלום ביניהם לא יכולים לנגוע בהם. ואז שום צרה לא יכולה לבוא לעם ישראל.

באמת עם ישראל נמצאים במצב שהם ממש חייבים את הגאולה, חייבים! כל אחד יש לו התמודדות קשה מאוד! כל אחד! זה ככה, וההיא ככה, וההוא ככה. כל אחד יודע את זה על עצמו ועל מי שהוא מכיר, חייבים את הגאולה!

ב"ה, כמה אנחנו צריכים להיות אסירי תודה, איך השם שמר על עם ישראל בארץ ישראל, זכות ארץ ישראל הגינה עלינו, זכות קברי הצדיקים בארץ ישראל הגינו עלינו. בזכות הישיבות והתורה של עם ישראל הגינו עלינו. זה לא מובן! לעומת כל הארצות זה ניסים מה שקרה פה! זה ממש שמירה עליונה! משהו נפלא מאוד!

לכן מספיק עם השנאה, אין חרדים, אין דתיים, אין מזרחיסטים, אין חילונים,

אנחנו יהודים! אנחנו אוהבים כל יהודי, ומתפללים שכולם יזכו להתקרב לאמת, לחיות חיים של אמת, חיים של אמונה, מתבודדים על זה, ואנחנו אוהבים כל יהודי! לא שייך שאדם יגיד 'ההוא ככה, וזה ככה', מה פתאום! אז מסכן אם הוא רחוק אז הוא אשם! כולם טובים! כולם יש וכל אחד, עובר עליו מה שעובר עליו, מסכן! מה הוא אשם?! כולם טובים! כולם יש להם נשמה אלוקית.

ממש לדון כל אדם לכף זכות, 'אני אוהב כל יהודי!' זה המימרא! המימרא של משיח. רבי יוסי הגלילי אומר 'גדול הוא השלום, שבשעה שמלך המשיח נגלה לישראל אין פותח אלא בשלום, שנאמר מה נאוו על ההרים רגלי מבשר משמיע שלום...אף שמו של משיח נקרא שלום, שנאמר אביעד שר שלום'.

עם ישראל נקראים שלום, משיח נקרא שלום, הקב"ה נקרא שלום.

הגמרא אומרת כל כך הרבה פעמים שגדול הוא השלום, ומה הגמרא רוצה להגיד בזה? שהשלום גדול יותר מכל דבר! וותר על כל דבר שלך, העיקר תחיה בשלום עם עם ישראל, עם כל אחד מעם ישראל, העיקר לחיות בשלום. אדם צריך לוותר על הכבוד שלו, ועל כל דבר בעולם! אתה לא מעניין אותך! אפילו הוא שונא אותך אז הוא מסכן, אתה תאהב אותו! אני אוהב כל יהודי, הוא שונא אותי? מסכן, אין לו דעת. או שהוא עשה לך? ה' עשה לך! לדעת שזו עבודה שאדם צריך לעבוד, להחליט! אין! אנחנו חייבים לצאת עם זה ממש בכל הכוחות.

אמר חזקיה, גדול הוא השלום שכל מצווה שבתורה כתוב זה 'כי תראה', 'כי תפגע', 'כי יקרה', כשבאה המצווה לידך, אם קרה לך שבאה לידך איזו מצווה אז תקיים אותה, אם הגיעה לידך איזו מצווה, תעשה אותה. אבל על השלום מה כתוב? 'בקש שלום ורודפהו!' על שום מצווה לא כתוב לרדוף אחריה!

העניין הזה, ללכת עם העבודה הזו! להיות שייכים לקבוצה הזו, לקבוצה הזו שממש עכשיו מתחילה להבנות, מי לה' אליי! לעורר את עם ישראל, לצרף כמה שיותר

דברים גתך שיעורו הסבוכי של הרב שלום ארוש

שלישי

המברר את עמקו

יתכנו טעויות בשל הרוצת הכתיבה

נא לא להרוא בשעת התגלילה והריאת התורה / העלון מוקדש לזכותו של פורת הרב שלום בן יצנה שיחיה ויאריך ימים בפריאת איתנה עד פאה וצרים אנה

אמונה, אז הוא חושב שפלוגי עשה לי, ולפלוגי מזיק לי. אבל האמונה אומרת שאין עוד מלבדו, כל מה שקורה זה הכל מהי. אף אחד לא יכול להזיק לך, אף אחד לא יכול לנגוע בך, אף אחד לא יכול לצער אותך. כל מה שקורה הכל מהי, ממש צריכים להאמין בזה, שזו הדרגה של הבנאדם.

אדם צריך ללכת עם זה ממש חזק מאוד. וזו ההכנה הכי חשובה לחג השבועות. כי אדם צריך לדעת, שכל יהודי, הפנימיות של כל יהודי זה רק טוב. רק לעשות טוב. אה מסכן הוא לא מצליח לעשות את הטוב, זה לא בגלל שהוא רע, בגלל שאין לו כלים, הוא פשוט לא התפלל על זה מספיק, או שבכלל לא למדו אותו להתפלל.

אבל כל אחד, כל אחד בתוך תוכו, כל השמחה שלו שהוא מצליח לעשות טוב. אדם שיש לו, רק מחשבות רעות כבר יש לו ייסורים מזה, זה לא הרצון שלו האמיתי! הרצון שלו האמיתי זה רק לעשות טוב! כל הדבר הזה שעכשיו עם ישראל עוברים, שמדברים אחד על השני, ויש שנאה, זה לא טוב לעם ישראל, זה ממש סכנה לעם ישראל.

ואין דבר שיכול להביא טוב לעם ישראל כמו השלום, הגמרא אומרת שגדול הוא השלום,

וכל מתן תורה, כאיש אחד בלב אחד, רק ככה אפשר לקבל את התורה.

שאלו אותי עכשיו בדיוק, מישהי שאלה איך היא תאהב את חמותה, כל כך הרבה צרות עשתה לה, אבל כל זה נקרא חוסר אמונה. בנאדם צריך לחיות באמונה שאין מי שיכול להטיב לך או להרע לך אם לא בגזירת הבורא, אין! אדם צריך לחיות באמונה שאין עוד מלבדו, אף אחד לא יכול להזיק לך! קשה לך? תגייד ירבונו של עולם,

תודה להי שאנחנו נפגשים, שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה.

איזה מורה לחשבון שואל את התלמיד: "יש לך בכיס מאתיים שקל, ובכיס השני יש לך עוד מאה חמישים, כמה יש לך בסך הכל?" התלמיד עונה: "על מה אתה

מדבר? זה בטוח לא המכנסיים שלי" (ס)

העיקר להחזיק באמונה שכל מה שהי לטובה הוא עושה. ישתבח שמו לעד. העיקר זה להתחזק באמונה, יש כל מיני הפחדות, העיקר להתחזק באמונה. צריך לדעת שאבא, אבא אוהב אותנו, שומר עלינו, עושה הכל לטובתנו, העיקר להחזיק באמונה.

בעזרת ה', בחסדי ה', החלטתי שאני רוצה, לאור המצב שעם ישראל הגיעו אליו, עכשיו אני ממש רוצה להקים קמפיין חדש. מה הקמפיין? **'אני אוהב כל יהודי'**, לגייס כמה שיותר יהודים שיצטרפו לקבוצה הזו – אני אוהב כל יהודי!

לאור המצב הנורא שהגיעו עם ישראל, ממש לכזו שנאה, שנאה נוראה, ודיבורים של שנאה, ומחשבות של שנאה. זה מאוד נורא.

כל מי שבאמת רוצה משיח, צריך להצטרף אלינו ולהגיד 'אני אוהב כל יהודי', כל מי שמצטרף הוא יהיה בקבוצה של משיח, שיבוא משיח.

כל מי שרוצה גאולה, כל מי שרוצה טובה לעם ישראל, אין דבר שיכול להביא את האור לעם ישראל, כמו שכמה יותר יהיו יהודים, שזו העבודה שלהם, זה השאיפה שלהם, לאהוב כל יהודי.

וזה המודד האמיתי ביותר מה הדרגה שלך, שיש לך אמונה או אין לך אמונה – זה מידת השלום! אדם שיש לו אמונה יש לו מידת השלום, הוא אוהב כל אחד, ללא יוצאי מן הכלל. ואדם שהוא מסכן, אין לו

אָמַר רַבְרַבִּי: כְּשֶׁלּוֹקְדִים וְנוֹסְקִים בְּסִפְרֵי רַבְּנֵי בִּתְחֵלֶת הַיּוֹם, מְקַבְּלִים עַל יְדֵי זֶה חֶשֶׁק וְהַתְּעוֹרָרָת נִמְרָץ לְשֶׁאֵר הַלְלוּדִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁל הַתּוֹרָה שֶׁלּוֹקְדִים אַחֲרֶיךָ בְּמִשְׁךָ הַיּוֹם. (שי"ק ג-ה-ג-ה)

***

הַבְּעַל-שֵׁם טוֹב צָוָה לְתַלְמִידָיו לְלַמּוֹד בְּסִפְרֵי שְׁלָחַן עֲרֹךְ עַד שֶׁיָּעִי: אֶת דְּבָרֵי הַרֵב הַמְּחַבֵּר וְהַרְבֵּי בְּעַל פֶּה כִּי נִקְבָּה וְחִבְרָה בְּרֹאֵם הַקְּדֹשׁ. (שם ג-ה-ה)

***

אָמַר פֶּעַם הַבְּעַל-שֵׁם טוֹב זְכוּנוֹ-לְבָרְכָה עַל לְמַדְּן אָהֳדָה, הוּא כְּזֶה מִתְקִיד עַד שֶׁאֵין לוֹ כָּלֵל פְּנֵאִי לְחֶשֶׁב וְלִקְרָהָר עַל הַקְּדוּשׁ-בְּרֹאֵם הוּא. (שם ג-ה-ה)

בו. וגם יש לדיבור את הכח להאיר לאדם על מה שהוא צריך לעשות תשובה בדברים שכבר נעלמו ממנו, כמו שאמרו רז"ל (ברכות כב) 'מתח סיף ויאירו דבריו'. והיודי ממשיך על האדם רחמים עליונים מאד בבחינת (משלי כח) 'ומוֹדָה יַעֲזֹב יָרְחָם', הינו שנומשים עליו רחמים חדשים ועליונים מאד. ועוד בפשטות שעם הדיבור מנוקים את הבית, את כל חדרי הנפש, ודיבור אמת, כמוהו כחברת ניקיון מצליחה.

היודי

משום שכאשר ח"ו עובר אדם על אחת ממצוות התורה, הוא לוקח את אותם צירופי אותיות שנאמרה בהם המצווה ובונה מהם צירופים רעים שנחלקים בעצמותיו, ככ"ש (יחזקאל לב) 'וַתְּהִי עֹנֵתְכֶם עַל עֲצָמוֹתֵיכֶם'. ומהצירופים האלה שחלקים בו, מתגלגלים עליו עוד חטאים, שהרי עבירה גוררת עבירה.

אך כאשר האדם מתוודה יוצאים על ידי הדיבור של הוידוי האותיות החקוקות בעצמותיו, ובכך נעצרת שרשרת הדרדרו ולא רק זה, מאותם צירופים נבנה צירוף טוב, בבחינת (תהלים ל"ה) 'כָּל עֲצֻמוֹתַי תִּאֲמַרְנָה ה'".

ולכן הנביא הושע שרצה לחזק את בני דורו בדרך התשובה אמר להם (הושע יד): "קחו עִקְמוֹת דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֵלַי ה'" הקב"ה לא מבקש מאיתנו כסף זהב או טיפוס על הרים גבוהים, אלא רק דיבורים פשוטים ואמתיים בבחינת 'אָמְרוּ אֵלָיו כָּל תְּשׁוּאָה עֹנֵן וְיִקַּח טוֹב, וְנִשְׁלַחַה כְּרִים עֲסֻפְתֵינוּ' היינו שעל ידי שאנו משלמים בשפתנו את הכרים שהיינו צריכים להביא כקרבן, על ידי זה 'תְּשׁוּאָה עֹנֵן וְיִקַּח טוֹב' הקב"ה נושא את העוון ומהפך אותו לטובה.

ולמה זה קורה, כי הכלל התורני אומר שעל ידי התשובה נתהפכים העוונות לשגגות, ואם תשובתו היא מאהבה נהפכים העוונות אף לזכויות. לכן צריך האדם לשמור את כח הדיבור, כי הוא האמצעי שניתן לו להוציא עמו את הצירופים הרעים שנחלקו

זה דבר ידוע שספר הזוהר קורא לכל המצוות בשם עצות (לדוגמה ח"ג-רב) כל מצווה היא עצה טובה. אחת העצות הטובות העולות מפרשת השבוע היא עצת היודי.

ולמה זו עצה כל כך טובה, כי היודי כמוהו כהוצאת האשפה מהבית. אף אחד לא אוהב את הפח בבית עמוס, יש תחושת הקלה כמישרו מכנה אותו עד הסבב הבא. זה עניין היודי. כשאדם מתוודה בינו לבין אלהיו על מה שקורה אתו, מחשבה דיבור ומעשה, הוא מוציא את האשפה מהבית. וזה מה שקורה עם סתם יודי מהשפה ולחוץ.

אך אם היודי הוא יודי מפורט, היינו יודי אמת ממוקם הלב, יודי שמוע בדקויות הנפש, זה כמו להביא לבית חברת ניקיון, שלא רק שעושה ספוגיה ופוליש לרצפות, אלא גם מנקה את כל הכיורים והאסלות והשיש והתריסים והחלונות...

לכן כדאי מאוד לאמץ עצה זו, להיות גיל לספר לבואר עולם את כל ההתרחשויות הפנימיות, לדבר אתו בקול רם ולפרט בפניו את הקנאה והשנאה והתאוה וצרות העין והגאוה והרמיה שלך ובה האדם ניצל מן ההכחשה וההסתרה פנים שיש לו בנוגע לעצמו, ומתחבר למקומו האמתי בעונו, וזה הדבר היותר טוב שיכול לקרות לאדם בעולם הזה.

ומבאר בליקוטי מוהר"ן (תורה ז) שישנו עוד פעם המחייב את האדם להתוודות על חטאו.

הרה"ג ר' ירון אשכנזי שליט"א ר"כ חושן משפט
בישיבת "חוס של חסד" מנהל רוחני ב"קו ההלכה"

קו ההלכה הספרדי: 3030 *

מהלכות חג השבועות

האם נשים גם כן צריכות להישאר ערות כל הלילה?

מנהג זה הוא לאנשים בלבד ולא לנשים. שו"ת רב פעלים (חלק א' סוד ישרים סימן ט).

באיזה לימוד ראוי להתעסק בליל שבועות?

נכון ללמוד עם הציבור את התיקון שנודפס בספר "קריאי מועד" תיקון ליל שבועות, שנתקן ונסדר על פי הזוהר והמקובלים. ומכל מקום מי שחשקה נפשו לעסוק בש"ס ופוסקים אין למחות בידו כי יש לו על מה לסמוך. מן הרב חיד"א (לב דוד פרק ל"א) כתב שהמנהג מפורסם בכל תפוצות ישראל מכמה מאות בשנים לקרות בחבורה הסדר המתוקן מרבינו האר"י, ועי' בהזן עובדיה (שם) שהרצוה לסמוך על זה ללמוד ש"ס ופוסקים יש לו על מה שיסמוך.

העוסקים בתורה בלילה, ומגשים להם מדי פעם בפעם במשך הלילה תה או קפה, האם צריכים לחזור ולברך כל פעם מחדש?

פשוט המנהג בכל תפוצות ישראל להיות נעורים כל הלילה בליל חג השבועות ולעסוק בתורה, עד עלות השחר, מה המקור למנהג זה?

בזוהר הקדוש מובא: "הסידים הראשונים לא היו ישנים בלילה הזה, והיו עוסקים בתורה, ואומרים: בואו לנחול מורשה קדושה לנו ולבנינו בשני העולמות". וכן אמרו עוד בזוהר הקדוש: "כל אלו שמתקנים התיקון בלילה הזאת ושומחים בו, כולם יהיו רשומים וכתובים בספר הזכרונות, והקדוש ברוך הוא מברך אותם בשבעים ברכות וכתרים של עולם העליון". והסבירו האחרונים, שהטעם למנהג

זה בליל חג השבועות, לפי שבשעת קבלת התורה היו ישראל נרדמים כל הלילה, והוצרך הקדוש ברוך הוא להיערם משנתם על ידי קולות וברקים שהיו לפני מועד הר סיני. ולכן צריכים לתקן הדבר על ידי שנעמוד על המשמר בלילה הזה ונעסוק בתורה כל הלילה. (הזן עובדיה יום טוב עמי שט). וצריכים להקפיד שלא לדבר דברים בטלים, שיצא סכרם בהפסדם. אוצר המכתבים להרה"ג יסף משאש (חלק ב' סימן אלף וכו').

ההרגעה היחידה שמטפלת בשורש הבעיה ולא רק בסימפטומים.

החיבור עם מקור השפע

לכן התפילה הראשונה של כל אחד ואחת מאתנו צריכה להיות קודם כול שזוכה להאמין בבורא **באמת**, כלומר להאמין באמונה שלימה שהבורא אוהב אותנו ורוצה לתת לנו הכול ושכל שמחתו היא לעזור ולהשיע את כל הפונים אליו.

המשל הפשוט שאמרת אונם מסביר הכול באופן נפלא, אבל לאור הדברים יש כאן עומק נוסף שהוא העיקר:

האמונה היא חיבור עם הבורא. ועל פי הלב של האמונה שזה עתה הסברנו, זה לא נכון לומר שהבורא "לא נותן". הבורא רק נותן ומשפיע בלי סוף ובלי הפסק. הוא נותן לכולנו חיים בכל רגע ורגע. זו המהות של הבורא: טוב ומיטיב. חכמינו מתארים את השפע האלוהי במילים "הבריכה העליונה". ים אדיר של ישועות שנוזל ויורד לעולם הזה בכל רגע ורגע.

אם כן מדוע אנחנו לא מקבלים את ההשפעות? כל החיסרון הוא רק מצידנו. כי בורא עולם טבע בבריאה שהכלי להתחבר למקור השפע הוא האמונה. הצינור שדרכו מגיע אלינו השפע הוא האמונה. בלי אמונה אי אפשר לקבל כלום כי אין לך חיבור למקור השפע.

וכמוכן, הכוונה **לאמונה האמתית** בבורא, להאמין שהוא רק משפיע ורק מיטיב, רק אוהב ורק רוצה לתת, כי אם אתה לא מאמין בזה באמונה שלימה - זו לא אמונה בה, אתה מתחבר לאלוה שאתה המצאת ואתה לא מתחבר לבריכה הנכונה כפי שהסברנו.

יוצא שהבורא מצדו נותן ומשפיע, אבל אנחנו מצידנו צריכים לחבר את הצינור שלנו אל הבריכה העליונה, אל הבורא החנון.

סיבה שלימה

אם כן מה היא הסיבה המושלמת לעיכוב בזיווג? החיסרון בחיבור אמתי עם הבורא. ברגע שאתה מאמין באמונה שלימה שהבורא אוהב אותך ורק רוצה לתת לך זיווג, אז אתה מתחבר עם השדכן והזיווג שלך יגיע בקרוב.

וכך בכל עניין ועניין, בכל ישועה - כשאתה מאמין באמת שהבורא אוהב אותך ורוצה לתת לך ולעזור לך - אז אתה מתחבר עם הרפואה, ועם השמחה, ועם האושר, ועם הברכה, ועם מקור הפרנסה, ועם הטוב והאור של כל העולם הזה בגשמיות וברוחניות. בכל תחום שבו אתה זקוק לישועה - אתה מיד נושע כי התחברת עם הצינור שלך למקור של הטוב!

על פי זה מובן מדוע כשעמדו בני ישראל לרגלי הר סיני התרפאו כולם. כי כמעמד הר סיני קיבלנו את האמונה המושלמת במציאות הבורא ואת האמונה שהוא טוב לכול ושכל השפע והטוב הם מסונו יתברך. וברגע שכל עם ישראל זכו לאמונה המושלמת, הם התחברו עם מקור השפע והמקור של כל הרפואות וכל החסרונות התמלא גם למעלה מדרך הטבע.

בברכת שבת שלום ומבורך

אוריאל

לאכול על קידוש השם

כגש את איציק.

גבוה ורחב גוף היה האיש, והאורח מצאו עומד בחצר הבית כשהוא מוציא דגים מלוחים מתוך חבית ענק שעמדה בחצר.

"שלום עליכם רבי יצחק", פנה האורח ביראת כבוד, בטוח היה שלפניו עומד צדיק נסתה. איציק נחר בזוה "רבי יצחק? לא רבי אני ולא רב. מה תרצה?"

האורח ביקש בנימוס להתאכסן בביתו יומיים-שלושה יען כי זר הוא בעיה איציק הסכים בהרחב לב.

בשהותו שם עקב האורח בשבע עיניים אחר בעל הבית, שמא קם הוא בחצות לילה או מעין זה, אך איציק זה שחי בגפו היה עסוק כל היום בשלושה דברים: לאכול ולאכול ולאכול בזמנים שבהם לא עסק בהבאת המאכל אל פיו, היה עסוק בהתקנת דברי המאכל או בשינה קצרה וחטופה.

לאחר שלושה ימים נפרד מסונו האורח, אך לפני ששב לרבו הקדוש החליט לשאול את איציק מדוע הוא אוכל כל כך הרבה.

איציק ניאות לספר: "ילד קטן הייתי בעת שהגיעו

גויי העיירה והכריחו את אבי להמיר את דתו. אבי סירב כמובן, והאורחים העלוהו על המוקד ושרפוהו על קדושת השם.

אבי היה רזה וזל, כחוש בשו, ותוך רגעים מספר כילתה האש את גופו. באותו הרגע, המשיך איציק במונוולוג המצמרר, "נשבעתי בלבי שאני אוכל ואוכל ולא אפסיק מלאכול, כדי שאם ישרפוני הגויים על קדושת שמו יתברך - האש תבער זמן רב וכבוד ד' יתגדל בעולמו..."

כששב התלמיד אל רבו, מן רבי ישראל בעל שם טוב, אמר לו הצדיק:

"שלחתיך לביתו של כפרי גס כדי שתלמד שגם מאכילה בלי סוף, ובכמות בלתי אנושית, ניתן לעבוד את ה' ללא הרף..."

לרגל יום פטירתו של מייסד החסידות, רבי ישראל בעל שם טוב הקדוש (ז' סיון)

"סע נא לקוריץ העיר", הורה מן אור שבעת הימים, הבעל שם טוב הקדוש, לאחד מתלמידיו, "שם תפגוש את רבי יצחק. תבקש ממנו להתארח בביתו ושם תלמד ארוחות חיים בעבודת השם".

התלמיד לא הררה אחר רבו, לא שאל מיהו "רבי יצחק" האמור, אלא נטל את חפציו וצורו ויצא לדרך.

אך דרכו רגלי התלמיד בשערי קוריץ, החל לשאול את היהודים שנקרו בדרכו האם מכירים הם יהודי בשם "רבי יצחק".

הראשונים ששאל נדו בראשם לשלילה. לא שמעו מעולם על יהודי תלמיד הכם בשם זה המתגורר בעיר.

סבר התלמיד שבבית הכנסת לבטח יהיה מי שיכירו. אך עד מהרה התבדה. גם זקני העיר שישבו בבית הכנסת רוב שעות היום ולמדו - לא ידעו לומר לו על צדיק ורבי יצחק שמו...

נאמן למצאת רבו חיכה התלמיד יום ויומיים בעיר, ובכל פנים יהודיות שנתקל, היה מיד שואל:

"כלום מכיר הינך את רבי יצחק?"

ביום השלישי חל מפנה כאשר פגש את בער'ל. בער'ל זה חטטן גדול היה, במחילה מכבודו, וכיון שנשאל אודות "רבי יצחק" לא הרפה סן האורח ובטבורו של רחוב החל סגלגל בזיכרונו ומוציא בשפתיו שם אחר שם, כל כינוי שדמה לרבי יצחק נשטח ונבדק עד תומו, ואז אורו עיניו כשמיד הועמו בשנית.

"איני יודע אם לאיש זה אתה מתכוון", התנצל בער'ל לפני האורח, "שכן איש המוני וגס הוא, כל ימיו סבלה הוא בבקתתו ואינו מגיע כמעט לבית הכנסת.

אך הוא היחיד בעיר זו שאליו יכול אני להפנותך. איציק'ל שמו..."

האורח ניגש לבית ברירה לפאתי העיירה, שם

"התודה צריכה להיות חלק בלתי נפרד מחיי היום יום"
(הרב שלום ארוש שליט"א)

להזמנות 052-2240696

הסדרה לשלום הבית
מאת הרב שלום ארוש
052-2240696

שלום הבית שלי הרב שלום ארוש שליט"א

עצות לשלום בית

ד. ישנם כמה הבדלים מהותיים בין הגבר לאשה, ועל ידי שיוזעים את ההבדלים הללו, זה חוסך הרבה חסר הבנה ותסכול. לדוגמה: לאשה חשוב טיפוח הבית, ולאיש מספיק שיהיה מסודר ונקי. לכן לפעמים הבעל לא מבין למה האשה כל כך עייפה וממשיכה לטרוח בבית במקום לנוח. כי לפי השקפתו, מספיק היה לסדר קצת ולטאטא, וזה מצוין, אז למה לעבוד קשה, בזמן שהיא צריכה מנוחה? ואילו האשה, שלא יודעת שמה שהוא אומר נובע מהדרך שהוא מסתכל על הדברים, היא חושבת שהוא לא מבין אותה ולא מעריך את מאמציה. אלו היתר יודעת את השוני שביניהם, היה לה יותר קל לקבל את דבריו, וגם הייתה יכולה להסביר לו שהדברים הללו חשובים לה מפני שהיא אשה.

ה. הרבה פעמים פורצת מחלוקת סביב כסף. כמה כסף הורמים שלי הביאו, וכמה כסף הורמים שלך הביאו וכד'. זהו כגם באמונה, משום שהכסף לא בא מההורים אלא מהקדוש-ברוך-הוא.

ו. טוב שלא לגור ליד החמות או ההורים. כאשר גרים קרוב אליהם, יש להם הזדמנויות רבות להתערב בחיי בני הזוג, שזה מזיק מאוד. זה גם יוצר מתח שמקשה על הזוג הצעיר לגבש את דרך החיים שלהם המשותפת והמיוחדת להם. לכן, עדיף לגור בדירת חדר ואפילו במחסן, ולא לגור בשכנות עם החמות או ההורים.

לקבל ייסורים מאשתו, אבל זה יכול להיות גם הפוך וכל אשה שיש לה ייסורים מבעלה, יתכן שבגלגול קודם היא היתה איש שציער את אשתו, ועכשיו היא צריכה לקבל את הצער מבעלה בשביל התיקון שלה, ולכן תקבל את זה באהבה, וזה ימתיק את הצער שלה.

ג. אשה צריכה לדעת להתפייס כאשר בעלה מפייס אותה. היא צריכה לדעת, שכאשר בעלה מפייס אותה, זה כרוך אצלו במאמץ גדול, ולכן גם אם קשה לה להתפייס, היא חייבת להתעלות ולהתגבר על עצמה ולהתרחק, ולומר לו שזה יעבור וכבר היא מוחלת לו - ואחרי הפיוס ישנה התקרבות גדולה. אך כשהיצר הרע מקשה את לבה והיא לא מותפייסת, אז הבעל באיזה שלב מתייאש מלפייס אותה, ואחרי זה היא מצטערת למה לא התפייסה עמו, והיא מחכה שיבוא לפייס אותה, אבל הוא לא עושה כן, כי הוא ניכוח ככה, והוא מרגיש שהוא רק ישפיל את עצמו לחינם, כי מסמילא היא לא תתפייס.

וזה דבר שהאישה צריכה להכין את עצמה אליו מראש על ידי תפילות והכנה נפשית, שתהיה תמיד מוכנה להתפייס ולא תהיה עקשנית.

המצב הנוכחי, שההורים היו כל העת יחד עם הילדים, יצרו בחלק מהמשפחות הצטברות של קשיים בשלום בית. לכן אנו מביאים כאן רשימת עצות לשלום בית, שמניסיון מונעים קשיים וחוככים.

א. חשוב מאוד שההורים לא יתווכחו, וכל שכן שלא יריבו ליד אף אדם וביותר לא ליד הילדים.

ב. לקבל באהבה את הייסורים מן הזוג - זה ממתיק את כל הדינים, כמו שמסופר, שפעם בא איש אחד לפני הארז"ל, וסיפר לו שיש לו ייסורים מאשתו, שעושה לו צרות על לא עוול בכפו. אמר לו הארז"ל: תדע, שבגלגול הקודם, אתה היית אשה ואתה ציערת את האישי, ועכשיו ירדת לעולם כאיש, כדי שהאישה תצער אותך, וזה התיקון שלך, ולכן תקבל את הצרות שאשתך עושה לך באהבה, ובה יתוקן עונך. הלך האישי בשמחה לביתו, כשהוא מוכן ומזוכן לקבל את הייסורים מאשתו, שהאבה לשם תיקון נפשו, וראה זה פלא, מאותו היום, כל התנהגותה של אשתו השתנתה לטובה והיא שיפרה את מעשיה. היה זה בגלל שהוא החליט לקבל את התיקון שלו באהבה.

אמנם במעשה הזה, היה זה האישי שהיה צריך

לאורם נלך הילולא דצדיקיא

ר' אברהם בן אברהם
(גר צדק) זיע"א
ד' בסיון

עד לשעתו האחרונה לא הרפו ממנו קרוביו, ועשו הכל כדי "להציל את נשמתו", אך כמי שטעם מהאור האמיתי ודאי לא ירצה להחליף חיים נצחיים בחיי הבל ושטות.

כאשר נואשו הכמרים לשכנעו שלחו לקרא לרבי וילנה ודרשו מהם ללכת להשפיע עליו שיהזור וישב לדתו הישנה. "אימרו לו כי אין טעם בקורבנו, משום שגיוורו לא נערך על פי הכללים, ועל כן אין לו כלל תוקף" אמרו הכמרים, ואיימו על הרבנים שישחטו את כל יהודי העיר אם לא ימלאו את הפקודה. וביתניים הסיתו את תושבי העיר הנוצרים ואת הכמרים שבסביבה נגד שכניהם היהודים.

הלכו שלשת רבני העיר אל גר הצדק בבית הסוהר. לילה שלם ישבו בתאו ואמרו יחד עמו תיקון ליל שבועות. התא היה אפל וטחוב, אבל בליבם היה אור גדול. הם אמרו את התיקון בכונה עצומה, נדמה היה להם שאינם בודדים בתא. שכן הם יכלו לשמוע משק כנפי מלאכים שמילאו את התא.

עם בוקר, כאשר הגיעו שעתם להיפרד מן הגר גילו לו הרבנים את דבר השליחות שהטילו עליהם הכמרים. דמעות זלגו מעיני הרבנים, וגם הגר בכה. "אחים" אמרו: "אקבל עלי את מצוות תורתנו ואם נגזר עלי לעלות על המוקד אקיים את המצווה, כמו שעשו קדושים אחרים לפני" גם כשעמד מול המוות, וניסו הכמרים שוב לדבר על ליבו ענה: "כל ימי חייתי מתפלל מתי תגיע מצווה זו של קידוש השם לדי, ואין ברצוני לוותר עליה, תמורת הצלת הגוף לשנות חלדי עלי אדמות".

וכך לעיני המון העם הפרוע קפץ במסירות נפש ובשמחה, מתוך עיני קשים היישר אל תוך האש תוך כדי קריאת: "שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד". וכך ביום טוב שני של גלויות, ז' סיון מת על קידוש ה' גר הצדק מוילנא, ונקבר בסמוך לקברו של הגאון מוילנא, זכותו יין עלינו ועכ"א.

ילד תפוקים שגדל בבית אחד האצילים הפולניים המוכשרים היה הגרף פוטוצקי, בן יחיד ואהוב היה לאביו ולאמו. ואשר בו נתנו כל תיקוונתו והשקיעו כל הונם. בצעירותו שלחוהו הוריו ללמוד מיני השכלה בפריס ושם הכיר ביהודי אשר פתח בפניו פוטוצקי הצעיר אודות הדת היהודית. אמנות היהדות כשהוא את ליבו של פוטוצקי, האמת שבה שבתה את ליבו והוא ביקש להתגייר כשהיה בקי בתורה ובידני ישראל עבר לגור באמסטרדם שבהולנד, מקום שבו לא הכיר אותו איש, והתגייר בדת וכדן. לאחר שנימול נקרא שמו בישראל אברהם בן אברהם.

לימים עבר לגור בעיר וילנא שם ישב בבית המדרש ועלה מעלה מעלה במעלות התורה והיראה. ובנתיים בבית אביו מהומה רבה, זה זמן רב שלא הגיע שמועה ואות חיים מרוב היחיד, החל האב מפעיל קשריו ומחפש אחר הבן האובד. אחרי מאמצים מרובים הובא לידיעתו כי הבן נטש את הנוצרות וחוסה בצל היהדות. מששמע זאת האב חרה לו מאוד, שכן היהודים הם שונאי נפשו. כך נפתחו חיפושים מטעם הנוצרות בכל מקום אפשרי.

בעקבות הלשנה הצליחו לעלות שליחי הנוצרות על מקום הימצאו של בן הגרף ולהסגירו. יום יום באו אליו קרובי משפחתו ומכרים כמרים ואצילים, וניסו לדבר על לבו להתנער משגעונו ולשוב לארמונו ואל עמו. אולם אברהם בן אברהם היה איתן באמונתו החדשה וסירב לשמוע לדבריהם. לא העילו כל הפיתויים והאימונים - הוא דבק בדתו החדשה ובעמו החדש, ושום תענוגות העולם או אימונים בייסורי שאול לא העילו כדי להרחיק אותו מעם ישראל.

לבסוף נואשו קרוביו של הגרף פוטוצקי מן משפחתם. יום אחד באו ואסרוהו בכבלים וזרקו אותו לתא חשוך בבית האסורים של וילנה, עיניים רבים ומרים מאוד עבר עמי' שישבו מסור' אך כל אלו לא העילו לגר שהיה איתן באמונת ישראל. ובמשפט שנערך לו נגד דינו לשריפה בכיור הגדולה של העיר. למען ישמעו ויראו.

בס"ד
התשרידים
בירושלים

מחפשת ולא מוצאת?

לא יכולה עוד להישאר בבית? מוזמנת אלינו!

למשרד טלמרקטינג גדול ומבוסס
דרושות טלפניות
למשמרת בוקר/צהרים

לקביעת ראיון

052-2223745

העבודה עפ"י הנחיות משרד הבריאות

סיפורי תודה אמרת תודה ונושעת

יש לך סיפור תודה?
המערכת תשמח לפרסם אותו
al5308000@gmail.com

ילדון חידודון

בין הפותרים יוגרלו מתנות

קרוב שמקריבים ביום ראשון של חוה"מ פסח והמכנה המשותף לו הזכר בכרשה זו?

תשובה כרשת ברר בחוקות: המלה "חרב" כוסיע בשלושה מסוקים ראובים, שעוסקים בברכה שתבוא אם נשמור את רצון ה' (ויקרא ס וד).

הזכרה: ישי אוסי, אלעד.

פטרונות לשלוח למייל | פקס:

al5308000@gmail.com | 02-5812252

הביאו לה את התיק עד הבית

בקול הצדיקים?

התשובה לכך נמצאת בצורה מפתיעה בקרבת וארא, בספר שמואל: "ולא שמעו אף משה מקצת רוח ומעבדה קשה! מפני מה לא שמעו לצדיקים? מקצת רוח - שנהו חסרון אמונה. ומעבדה קשה - זו התוצאה של חסרון אמונה. לא מאמינים בצדיקים שבדרך קל כל כך, כמו להודות ולשבח את ה', תבוא הגאולה. אלא חושבים שרק על ידי עבודות קשות תתכן הגאולה, פגאן: אלו היו אוקרים הצדיקים פדי שתבוא הגאולה צריכים לא לאכל ולא לישן ולהתנגלגל או לעשות כל מיני דברים קשים, היינו מקבלים את דבריהם. אבל לא רוצים להאמין שעל ידי דבר קל כל כך - על ידי התודה תבוא הגאולה.

בדיקת היא קראה את הפרגולות של התודה, אקרה: "טוב, אני אגיד תודה להש"ת שהתיק שלי נעלם. מה שאמרתי רוצה לטובה אמה עושה..."

הלכו לספסל לחפש ולא מצאו את זה, והיא הקשיכה לומר תודה, הלכה הסתובבה, חפשה, וכל הזמן אוקרת "תודה לך ה' זה מה שאמרתי רוצה? תודה! הלך התיק? תודה!" תודה הביתה, התקשר אליה משהו ואמר לה: "אני כבר מתקשר הרבה זמן ואף לא עונה, התיק שלך אצלי, אני יכול לבוא?", הביא לה את התיק עד הבית! אמר לה: "תפתחי ותבדקי שלא חסר כלום!", אקרה לו: "בשביל מה? אני מאמינה לך...", אבל הוא התעקש: "לא! אני רוצה שתפתחי", פתחה וראתה שהכל נמצא, זה הפח של התודה!

קעות זו חזרת על עצמה בכל דור ודור, מפני שישנא נמצאים בקצת רוח, כלומר בחסר אמונה, לכן הם לא מאמינים שהגאולה כל כך פשוטה - שצריכים רק לומר תודה והודאה לה. פשוט לא מוכנים לקבל את זה: רק לומר תודה, והכל יהיה טוב? לא מוכנים להספיק עם זה! מאמינים בעבודות קשות: להיות לחוצים וקודפאים, לא לתת, לא לשמוח - זה "נשקע" הגיוני. אבל להודות ולהלל ולשבח, לרקד, לשיר ולשמוח ועל ידי זה תבוא הגאולה! - זה לא הגיוני.

ובאמת, דרך התודה, היא דרך קלה ונעימה ויכלאה ללכת בה, ובפרט שישנה הבטחה שאם נלך בדרך זו יתבטלו כל הצרות וכל הגזלות ותהיה גאולה שלמה! כל כך קל, אם כן מדוע לא שוקעים?

חיזוקית -
סיון | ערך התורה

דרך התורה היא דרך של חיים ושמחה.
(א.ב. של החיים)

לקבלת מסרים מחוזקים: 052-6672221

אבל כמו שאחד התלמידים אמר על מה שאמר רבנו: יש ענין שמתהפך הכל לטובה - במקום לומר "לטובה", אפשר לומר "לתודה". יש ענין שמתהפך הכל לתודה.

אמרת תודה ונושעת
052-2240696

שלוחה לבחירתך

1 בלעדי
מבוק יומי מהרב ארוש

4 אקטואלי
בניין הקורונה

12 חדש!!
ביטחון עצמי

16 מיוחד
ספירת העומר

20 מרתק
דף היומי

התקשרו:
02-6444250

קו האמונה - תאודון, תרגום בטוח

להתחזק • לחייך • להודות

חינוך באהבה

הרב יצחק אבוחצירה

לייעוץ טלפוני ללא תשלום
בימים ג' - ד' משעה 8-10 בערב
נייד: 054-8434435

בדיחות הדעת

עשיר הגיע אל הרב וסיפר לו על אביו שנפטר מספר יהודי: "אני יודע מה לעשות. העסק שלי בצרות ואני חייב לנסוע לחו"ל ולהציל את העסק, אחרת אני פושט רגל, לכן, שכרתי תמורת 1000 ש"ח, אדם שילך להלוויה במקומי. עוד 1000 ש"ח אני משלם לו, על מנת שישב שבעה במקומי. הוספתי לו עוד 1000 בהבטחה שיגדל זקן במשך חודש במקומי ועוד 1000 ש"ח על מנת שיעד קדיש בכל יום במקומי." "אם סדרת את כל זה לשם מה באת אלי?" שאל הרב, "באתי לשאול אותך", השיב האיש, "האם אני צריך ללכת לנחם אותו?"

הדלקת נרות

ר"ת	כניסה	יציאה	ר"ת
ירושלים	19:03	20:20	20:55
תל אביב	19:20	20:22	20:53
חיפה	19:14	20:24	20:57
באר שבע	19:19	20:20	20:54

חוסך, וכי שישב יותר קרוב היה חוסך הכי הרבה ולכן אני הייתי תמיד מצליח להתחמק ולשבת רחוק.

כשהיינו מגיעים עם אבא לבית הכנסת בשכונה, הייתי "כאילו" נכנס לשירותים וכך הייתי מתעכב ויושב קצת רחוק, העיקר לא לחטוף. כי אם הייתי יושב קרוב, את האצבע ואת העיניים לא הייתי יכול להוריד מהסידור. אולי זה נשמע לכם דמיוני, אבל האזניים שלי ששמעו את הגערות, ההשפלות והאימונים, הכפיים שקיבלו את הצביטות והרגלים שקיבלו את הבעיטות מתחת לשולחן יספרו לכם על שיטת ה"חינוך" שאני קיבלתי כדי ש"אלמד" להתפלל.

אבא היה עקשן

בסופה של "סידרת חינוך" כמובן שהתפללנו כמו שאבא רצה. אבל זה היה רק מתי שהתפללנו איתו ורק מתי שהוא הסתכל עלינו. כמה שבועות אחרי הבר מצווה קיבלתי אומץ והודעתי לאבא שאני כבר לא רוצה לבא איתו לתפילה, אבל הבקשה לא התקבלה. אז בהתחלה הייתי מגיע ואחר כך יוצא החוצה ולא חוזר.

אבא היה עקשן וכמובן לא וויתר, הוא שם לב שאני בורח ממנו, אז בשולחן שבת הייתי חוסף על הראש ולפעמים גם על הלחי אבל לא התייאשתי, סבלתי בשקט וידעתי שבסוף אבא יתייאש ויתרגל שאני לא בא איתו לתפילה, וזה אכן קרה.

מאז הבר מצווה, עברתי הרבה בחיים, ואת המסך הסיפור חיים שלי, אספר לכם בפרק הבא.

עד שבוע הבא...

אבל עד שבוע הבא, שימו לב לשני דברים:

1. תבדקו אצלכם בבית, האם הילדים שלכם, מתחנכים בדרך שבה חינוכו אותי להתפלל, האם את מה שאני הרגשתי כל השנים אתם ב"טעות" עושים גם לילדים שלכם?!

2. שימו לב לכל אחד מהילדים שלכם, האם הוא או היא אוהבים להתפלל.

את כל השאר תקראו בע"ה בשבוע הבא.

מציאות כואבת

הורים יקרים, נשמע לכם דמיוני? לצער, לגמרי לא! אתם אפילו לא צריכים לחפש את יוסי, הבחור מהסיפור שלי, אם רק תצאו מחוץ לבית הכנסת שלכם בזמני התפילה, תראו מה קורה שם בחוץ-ברחבה, תבינו הכל. ושלא תטעו, אלו שבחוץ הם מהחברה "הטובים" כי הם לפחות מגיעים לבית הכנסת. כמה ילדים, נערים ובחורים רק עושים "סיבוב" ליד בית הכנסת, וכמה לצערינו כלל לא באים. אולי נחשוב בצדק, שיוסי ילד יתום, שלא היה לו אבא שיחנך אותו להתפלל? אולי הוא היה כל הזמן בחוץ ולאבא שלו לא היה אכפת ממנו? הכול באמת יכול להיות, אך בואו ונקשיב מה יש ליוסי לספר לנו:

חינוך לתפילה!

אבא שלי הוא ממש תלמיד חכם, אהננו אפילו נחשבים מהמשפחות החשובות בשכונה.

לאבא, הייתה בעיה קשה של תדמית- אבא תמיד שם לב ל"מה חושבים עליו", הוא תמיד דאג שנהיה הכי מצוינים-הרי אהננו הבנים של...

כל שנות הילדות שלי, עברה תחת הצל המאיים של אבא, שלא רצה להבין שאהננו בסך הכל ילדים ורוצים גם לשחק.

אבא לא רצה להבין שאמנם אהבנו להתפלל, אבל המשחקים היו יותר מעניינים.

בתפילת שחרית ממש "ניצלתי" כי התפללתי אותה בביתה, האמת שלא כ"כ התפללתי כי גם שם חלמתי, אבל הרב שלי לא היה מכביד עלינו יותר מדי, התפילה הייתה חצי שעה שמתוכה היו כמה דקות של ביאורי תפילה וסיפור קצר.

בקיצור כל השבוע היה לי די שקט, אבל כשהגיע יום שישי התחילה "הבעיה" האמיתית, אבא שלי לא וויתר. כולנו היינו חייבים ללכת איתו לבית הכנסת "ולהתפלל" אני מדגיש את המילה להתפלל, כי מי שהיה מרים את העיניים לשניה מחוץ לסידור היה

שערי תפילה פרק א'

"יוסי, נו מה קורה איתך בא תכנס! למה אתה כל הזמן מתחמק ונשאר בחוץ?!... ד', נגמרו מנייני החצרות והמרפסות, ממה אתה מפחד, לחזן כבר אין קורונה"

"בסדר נודניקים, תכנסו קודם אתם, אני כבר נכנס"... החברים של יוסי נכנסים לתפילת מנוחה, אך יוסי נשאר בחוץ-נשען על הגדר בכניסה לבית הכנסת, ומחכה לחבריו עד שהתפילה תסתיים. יוסי הוא בחור בן 17 שמנסה בכל כוחו להתקדם ולהתחזק. בשונה מחבריו המתקרבים לדת, הוא חרדי מביט, שנות ילדותו עברו עליו באחד מתלמודי התורה הטובים בבני ברק. מוריו הועידו אותו לגדולות ואפילו היו מהם שצפו שיהיה אחד מגדולי הדור..."

לברוח וכמה שיותר מהר

ליוסי יש בעיה, הוא אינו יכול לראות את בית הכנסת מבפנים, ולא, זה לא בגלל הקורונה.

חבריו בחודשיים האחרונים, רגילים לראות אותו משתתף איתם מידי פעם בתפילות בכניסה לבניין בסוף הרחוב, על הספסלים בגינה הציבורית, ובכל מיני מקומות בחיק הטבע.

אבל עכשיו שונתחו שוב בתי הכנסת, מדיר יוסי את רגליו משם בצורה מכוונת. זאת נדע, כי יוסי לא ביקר בבית-כנסת כבר 3 שנים. יותר מדויק, מאותו היום שברח מהשיבה ועדיין לצערינו לא חזר אליה!!! אפילו את תפילות הימים הנוראים השנה, הוא עושה מהרחבה שמחוץ לבית הכנסת. תקופת הקורונה עשתה לו קצת טוב, חבריו החדשים משכו אותו בכוח לכל מיני מניינים בשטח ובגינה, והיה לו קל יותר להשתתף. אבל בית כנסת, הוא קו אדום.

"זה לא שיש לי בעיה עם בית-כנסת" הוא הסכים להסביר לחבריו. "אני פשוט לא מסוגל לשבת בכניסה מהרגע שאני רואה בית-כנסת או אפילו שומע קולות של תפילה בציבור, אני מרגיש דחף חזק לברוח וכמה שיותר מהר..."

הרב שלום ארוש שליט"א

ל"ג בעומר תש"פ

בפתח מערת רבי שמעון בר יוחאי מעתיר בתפילה עליכם התורמים היקרים שלנו

חוט של חסד

גיליון לכל בית יהודי | בנשיאות הרב שלום ארוש שליט"א
ד' סיון תש"פ | גליון 673

יו"ל ע"י מוסדות "חוט של חסד"
רח' שמואל הנביא 13 | ת.ד. 50226
טל: 02-5812210 | פקס: 02-5812252
לפניות בנושא העלון: al5308000@gmail.com

מאמר
ראש הישיבה

המפתח לאמונה

כרחם אב

באחת התוכניות שלי ברדיו עלתה לשידור אישה שהציגה את עצמה כאישה שאינה שומרת תורה ומצוות. היא שמעה שאני אומר שאדם צריך לומר תודה על הקשיים ועל הבעיות, על הצרות ועל הייסורים, והדברים מאוד קופמו אותה. היא אמרה שהיא מבינה שצריך לומר תודה לבורא העולם על הטובות שהוא עושה איתנו, אבל היא שאלה מתוך כאב גדול: "איך אפשר לומר תודה על דברים רעים, על מחלות וחסרונות?!"

בחסדי ה' זיתי לענת לה על פי המשל שהבאנו כאן בשבוע שעבר, משל האב ובנו, ואמרת לי:

"כאשר אבא נורמלי מונע דבר מה מבנו, האם הוא עושה זאת מתוך רוע ואכזריות או מתוך אהבה גדולה והבנה שזה הדבר הטוב ביותר עבור הבן? ברור שזה רק מתוך אהבה גדולה וזה הדבר הטוב ביותר עבור בן. נכון?"

"על פי זה ניקח לדוגמה רווקה שהזיווג שלה מתעכב. מי מעכב לה את הזיווג בורא עולם. האם הבורא רוצה שהיא תסבול? ברור שלא. האם הוא לא רוצה לתת לה זיווג? ברור ופשוט שהבורא אוהב אותה ורוצה שהיא תצליח ורוצה לתת לה זיווג, וזו תהיה שמחתו של הבורא. ולא זו בלבד, אלא זה ברור שיש לבורא צער גדול מאוד מכה, כי לבורא עולם צר בכל צער של כל יהודי, כמו שלכל אבא צר מאוד כאשר ילדיו שרויים בצער.

"ההבנה" שהקשר שלנו עם הבורא זה קשר של בן עם אבא אוהב - זה הבסיס של האמונה, זה הלב של האמונה"

"אז אם הבורא כל כך רוצה לתת לה זיווג זה בוודאי בכוח וביכולתו, למה הוא באמת לא נותן לה את הזיווג? אלא ודאי שיש לבורא סיבות שבגללן הוא מעכב לה את הזיווג לטובתה. נכון שהבחורה הרווקה וגם אנחנו לא מבינים את זה, אבל מדובר באבא אוהב, ואנחנו בוודאי יכולים להבין שמה שקורה איתה זה רק מאבא, ואם כן זה רק מתוך אהבה, כמו שכל בן יודע שאבא עושה הכול עבורו מתוך אהבה גדולה, ועל זה אנחנו אומרים תודה."

המשל הזה הבהיר לאותה אישה את ההתייחסות הנכונה והדברים התיישבו על ליבה.

החיזוק הגדול ביותר

זהו מפתח חשוב מאוד לאמונה: **ההבנה שהקשר שלנו עם בורא עולם זה קשר של בן עם אבא אוהב - זה הבסיס של האמונה, זה הלב של האמונה.** בלי זה אי אפשר לדבר על שום אמונה, כי אם אתה מאמין בבורא אבל אתה לא מאמין שהבורא אוהב אותך ורוצה לתת לך - אתה למעשה מאמין בבורא פרי דמיון בורא שאתה יצרת לעצמך, ולא בבורא האמיתי.

ולכן כאשר אתה רוצה לחזק את עצמך באמונה, תחזור אל המשל הפשוט ותחשוב שאם הבן שלך היה עובר מה שאתה עובר ורוצה מה שאתה רוצה - מה אתה כאבא היית רוצה לעשות? האם לא היית רוצה לתת לו ולרדם עליו ולעזור לו בכל יכולתך? ועל ידי המשל הזה תוכל בקלות לראות ולהבין את הקשר הנכון עם הבורא, תוכל בקלות לחזק את

עצמך באמונה ישרה, תוכל בקלות להאמין שהכול לטובה גם כשאתה לא מובין את זה, ותוכל בקלות לומר תודה על הכול.

רפואה פנימית

והיסוד הזה הוא המפתח לטיפול בכל בעיות הנפש והחרדות. כמו שבמציאות נורמלית ובריאה זה בוודאי לא הגיוני שכן ידאג ויפחד שאבא שלו יתעלל בו ויעניש אותו ויזיק לו ויריבץ לו, כמו שהבאנו במשל בשבוע שעבר - כך המאמין האמיתי שמאמין שבורא עולם הוא אבא טוב ורחמן ורוצה רק לתת, זה לא הגיוני שהוא יפחד או ידאג שמה יקרו לו דברים רעים או שמה יחסר לו או שמה לא תתקבל תפילתו.

אם כן מה הסיבה לכך שאנשים מפחדים שיקרו להם דברים רעים, מחלות, תאונות, פיגועים, טילים, הפסדים ושאר מרעין בישין חלילה, עד שיש כאלה שממש יוצאים מדעתם ומאבדים את כל שלוות הנפש ואף נזקקים לטיפול תרפויטי?

הסיבה היחידה היא שגם אם הם מגדירים את עצמם כמאמינים, הם למעשה לא חיים באמת את היסוד הזה שהבורא הוא אבא רחמן ואוהב תמיד. הם אולי אומרים את זה בפה או חושבים במוח - אבל הם לא באמת מאמינים בזה בכל לבם.

חייבים להבין היטב שאמונה אמיתית זו רק אמונה בבורא האמיתי שהוא הטוב והמטיב האוהב והרוצה אך ורק לתת ולהשפיע.

כאשר האדם מבסס בלבו את האמונה על פי המשל של אב ובנו, הוא יכול ברגע אחד להגיע להסתכלות בריאה וליישר את מוחו ואת לבו על פי האמונה הישרה שאומרת שה' אוהב אותך ורוצה אך ורק את טובתך האמתית ואין שום רע בעולם כלל. ואתה באופן מיידי מתחבר עם הבורא, כלומר אתה מתחבר עם השמחה ועם הטוב ועם הרפואה ועם האושר של כל העולם הזה. זו זריקת

המשך בעמוד 3

אמר רבי נחמן:
"הספר ליקוטי מוהר"ן
כשנמצא בבית הוא שמיירה
רפואה וישועה"

**מוע מגפה מנחלתך
צו השעה!**

הפצת
ליקוטי מוהר"ן
לשמירה

להזמנות: 052-2240696

דביקותו הגדולה בתורה שהיא בבחינת אשתו, ומאחר שבליילה האשה מספרת עם בעלה לגלות לו כל מסתורי לבה, לכן גם התורה מגלה לפניו את כל סודותיה ועל ידי זה הוא זוכה לכתרה של תורה.

יומתק לבאר בזה מה שדיבר שלמה המלך בשבחה של "אשת חיל" שהיא התורה הקדושה (משלי לא-טו): "ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה וחוק לנערותיה". לפי האמור יש לומר שדיבר בשבחה של התורה שקמה כביכול בכל לילה, כדי להשתעשע עם כל עבדי ה' הקמים בלילה לעסוק בתורה, לגלות להם את כל מסתורי לבה.

"שיתייחד בזכר האלקים ויתבודד בו, בעת התייחד כל אוהב באוהבו, והתבודד כל חושק עם חשוקו, כמו שנאמר (ישעיה כו-ט) נפשי אויתך בלילה, ואמר (שיר השירים ג-א) על משכבי בלילות. וכבר נזכרה תפילת הלילה בספרי הקודש הרבה, מהם מה שאמר דוד עליו השלום (תהלים קיט-נה) זכרתי בלילה שמך ה', (שם סב) חצות לילה אקום להודות לך".

מעתה ירווח לנו להבין מה נפלאים הם דברי הרמב"ם: "אין אדם למד רוב חכמתו אלא בלילה, לפיכך מי שרצה לזכות בכתר התורה יזהר בכל לילותיו", כי כאשר אדם קם באשמורת הלילה להשתעשע בעסק התורה, הרי הוא מגלה בזה

הוספנו לבאר מהו המבחן האמיתי לדעת, אם אדם הצליח להתעלות בעמל ויגיעת התורה שתהיה לו לאשה, על פי מה ששינינו במשנה (אבות פ"ו מ"א): "רבי מאיר אומר כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה... ומגלין לו רזי תורה, ונעשה כמעין המתגבר וכנהר שאינו פוסק". וכתב ב"דגל מחנה אפרים" (פרשת יתרו ד"ה וישמע יתרו) לבאר הכוונה בזה: "וענין מגלין לו רזי תורה נזכר גם כן בזוהר (פרשת משפטים צט). עיין שם, על דרך אין אשה מגלית מסתורי לבה אלא לבעלה, כי מי שלומד תורה לשמה נעשה התורה לו לבחינת אשה והוא נעשה לה לבעל".

סיפור נפלא עם מסכת חגיגה שבאה בדמות אשה

בענין התורה שהיא בבחינת אשת חיל לבעלה, דבר בעתו מה טוב להביא את דברי ה"מנורת המאור" לרבי יצחק אבובב (פרק ר"ג), שהביא מעשה נפלא בשם מדרש תנחומא [שלא נמצא לפנינו] בענין התורה שהיא בבחינת אשה ללומדיה:

"מעשה בחסיד אחד שהיה מתייחד במקום אחד והיה למד בו במסכת חגיגה, והיה מהפך בה ומהדרה כמה פעמים, עד שלמד אותה היטב והייתה שגורה בפיו, ולא היה יודע מסכתא אחרת מן התלמוד, והיה שוגה בה כל ימיו, כיון שנפטר מן העולם, היה בביתו לבדו ולא היה שום אדם יודע פטירתו.

באה דמות אשה אחת ועמדה לפניו, והרימה קולה בבכי ומספד ותרבה אנחתה וצעקתה, עד אשר נתקבצו ההמון ותאמר להם, ספרו לחסיד הזה וקברוהו וכבדו את ארונו ותזכו לחיי העולם הבא, שזה כבדני כל ימיו ולא הייתי עוזבה ולא שכוחה. מיד נתקבצו כל הנשים וישבו עמה ועשו עליו מספד גדול ועצום, והאנשים התעסקו בתכריכיו וכל צרכי קבורתו וקברו אותו בכבוד גדול. ואותה אשה בוכה וצועקת. אמרו לה, מה שמך. אמרה להם, חגיגה שמי.

כיון שנקבר אותו חסיד נעלמה אותה האשה מן העין. מיד ידעו שמסכת חגיגה היתה, שנראית להם בצורת אשה ובאה בשעת פטירתו לספוד לו ולבכותו ולקברו בכבוד, על שהיה שונה אותה תמיד ושוקד ללמד בה. והלא דברים קל וחומר, ומה חסיד זה שלא למד אלא מסכתא אחת בלבד כן, הלומד תורה הרבה ומלמדה לאחרים ומעמיד תלמידים הרבה על אחת כמה וכמה".

והנה מה שמצינו בענין זה חידוש גדול ב"מגלה עמוקות" על ואתחנן (אופן צ"ז), שמבאר הטעם למה ששינינו בגמרא (יומא פה:) פיקוח נפש דוחה שבת [וכן כל המצוות מלבד ג' עבירות החמורות עבודה זרה גילוי עריות ושפיכות דמים], ולמדו כן ממה שכתוב (ויקרא יח-ה): "ושמרתם את חוקתי ואת משפטי אשר יעשה אותם האדם וחי בהם - וחי בהם ולא שימות בהם". ומבאר ה"מגלה עמוקות" הטעם לכך, כי התורה היא בבחינת אשה המשועבדת לעשות רצון בעלה נשמות ישראל, הנה הדברים בלשון קדשו:

"הקדמה מעולה, מאחר שיש לכל איש אחד מישראל את אחת בתורה, נמצא שהנשמה של כל אחד מישראל היא (בת) [בן] זוג לאות אחת של תורה, ומזה הטעם נדחית התורה מפני נשמה של כל אחד מישראל, וקיימא לן פיקוח נפש דוחה את השבת מטעם זה, לפי שנשמה של כל אחד מישראל היא כדמות זכר והתורה היא כדמות נקיבה, וידוע שהנקיבה היא משועבדת לזכר ומחוייבת לעשות רצון בעלה, כן גם כן התורה מחוייבת לעשות רצון נשמה של כל אחד מישראל, לכן אלה המצוות אשר יעשה אותם האדם וחי בהם, ולא שימות בהם, ונידחת המצוה מפני הנשמה של ישראל".

והנה שנינו בגמרא (ברכות ג): "שלש משמרות הוי הלילה, ועל כל משמר ומשמר יושב הקב"ה ושואג כארי... וסימן לדבר, משמרה ראשונה חמור נוער, שניה כלבים צועקים, שלישית תינוק יונק משדי אמו ואשה מספרת עם בעלה". הרי מבואר כי בשעות הלילה כאשר האדם נמצא בביתו ואינו עסוק במלאכתו, האשה מספרת עם בעלה לגלות לו את כל מסתורי לבה, ולפי דברי חכמינו ז"ל הזמן לכך הוא באשמורה האחרונה של הלילה.

הנה כי כן יאירו עינינו להבין מה עמקו דברי רבי שמעון בן מנסיא, שתלמיד חכם צריך לעסוק בתורה באשמורה האחרונה של הלילה, כי כאשר הוא קם באשמורת הלילה בזמן שאשה מספרת עם בעלה, ובמקום להשתעשע עם אשתו הוא משתעשע בעסק התורה, הרי הוא מגלה בזה דביקותו הגדולה בתורה שהיא בבחינת אשתו, ומאחר שבליילה האשה מספרת עם בעלה לגלות לו כל מסתורי לבה, לכן גם התורה מגלה לפניו את כל סודותיה ועל ידי זה הוא זוכה לכתרה של תורה.

"כשכל אוהב מתדבק עם חשוקתו הוא יתייחד עם נפשו לאלקיו"

מה נוראים הם דברי ה"חתם סופר" זי"ע ב"דרושים ואגדות" (סדר התפלה דף קכא.), שמתלהב בשלהבת אש קודש בדברי ה"חובות הלבבות" (שער אהבת ה' סוף פרק ו), כי השעה הנרצית לאיש ישראל להתבודד ולהתייחד עם קונו היא בלילה: "כשכל אוהב מתדבק עם חשוקתו, הוא יתייחד עם נפשו לאלקיו". הנה הם דברי ה"חובות הלבבות" בלשון קדשו:

תודתנו וברכתנו נתונות לאלו שנדבו את הוצאת הגליון לזיכוי אחינו בני ישראל

משפחת מהדב הי"ו לרפואה השלימה של האשה החשובה מרת לאה בת וירג'ני שתחי'

לקבלת המאמרים באימייל: mamarim@shvileipinchas.com

ישראל כל הלילה לפני מתן תורה, ולפי האמור הביאור בזה, כי בכך אנו מגלים דעת שהשכלנו להבין הלקח הנשגב שרצה הקב"ה ללמדנו במה שהפיל תרדמה על ישראל בלילה שלפני קבלת התורה, שמעתה אחרי קבלת התורה נעסוק בתורה בלילות.

ונראה להוסיף כי מטעם זה המנהג הוא להיות ערים כל הלילה בחג השבועות, כי הן אמת שלפי מה שנתבאר הרי הכל תלוי לפי טבע האדם, אם להיות ער בחצי הראשון של הלילה או להשכים בחצי השני של הלילה, אבל בחג השבועות שהוא זמן מתן תורתנו צריכים כל ישראל להתאחד כאיש אחד בלב אחד, כמו שכתוב (במדבר ט"ב): "ויוחן שם ישראל נגד ההר". ופירש רש"י: "כאיש אחד בלב אחד". לכן אנו מתאחדים לעסוק כולנו בתורה כל הלילה, כדי שנוזכר ביום חג השבועות לכתרה של תורה.

זאת ועוד הרי חג השבועות הוא יומא דהילולא של דוד מלך ישראל, כמבואר בירושלמי (חגיגה פ"ב ה"ג): "דוד מת בעצרת". והרי דוד המלך היה ער כל הלילה בעסק התורה ובשירות ותשבחות, כדי לשלב את "כל עבדי ה' העומדים בבית ה' בלילות", לכן גם אנו נוהגים כן ביום ההילולא שלו, לצרף ולשלב את העבודה של כל עבדי ה'.

צריך לעסוק בתורה באשמורה האחרונה כשאשה מספרת עם בעלה

בדרך זו במסילה נעלה לבאר דברי הרמב"ם, שרוב חכמתו של אדם הוא מעסק התורה בלילות, ואי אפשר לזכות לכתרה של תורה רק מעסק התורה בלילות, על פי מה שנקדים לבאר דברי התנא רבי שמעון בן מנסיא, שאחד מג' דברים שהקב"ה מכריז בכל יום הוא: "על תלמיד חכם שאינו עוסק בתורה באשמורת האחרונה", וצריך ביאור מהו הענין לעסוק בתורה דוקא בחלק זה של הלילה.

ונראה לבאר הענין בזה על פי מה שדרשו בגמרא (פסחים מט:): מקרא שכתוב (דברים לג-ד): "תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב, אל תקרי מורשה אלא מאורסה". וכבר הארכנו במאמר הקודם במה שפירשו המהרש"א בחידושי אגדות (שם) וה"ביאור הגר"א" על תיקוני הזוהר (תיקון כא מג. ד"ה דיהבין), כי בשעת מתן תורה נתן הקב"ה את התורה לכל ישראל שתהיה מקודשת להם כארוסה, ואחר כך חייב כל אחד מישראל להשלים הנישואין עם התורה שתהיה לו לאשה, על ידי שיתייחד עם התורה בדביקות גמורה בעמל וביגיעה, ויכניסה בביתו בחדרי לבבו להגות בה יומם ולילה.

ביאור דברי הרמב"ם: "אין אדם למד רוב חכמתו אלא בלילה" בזמן שאשה מגלית כל מסתורי לבה לבעלה

הכרעת ה"ערוגת הבשם" באיזה חלק של הלילה צריך לעסוק בתורה לפני השינה או להשכים אחרי השינה

ברייתא: אחד מג' דברים שהקב"ה מכריז בכל יום: "על תלמיד חכם שאינו עוסק בתורה באשמורת האחרונה"

באשמורת אחרונה כשאשה מספרת עם בעלה צריך לעסוק בתורה שהיא בבחינת אשה המגלית לו מסתורי לבה

אברהם" שאפילו אם הוא יכול לעשות אחר כך את המצוה יותר מן המובחר, עם כל זאת אין מעבירין על המצוות. וסיים ה"ערוגת הבשם" כי הכל תלוי בטבע האדם: "ונראה דככל כיוצא בו נאמר (דברי הימים א כח-ט): "כל לבבות דורש ד' וכל יצר מחשבות מביין".

"ברכו את ה' כל עבדי ה' העומדים בבית ה' בלילות"

יומתק לפרש בזה מה שדרשו בגמרא (מנחות קי:): מקרא שכתוב (תהלים קלד-א): "הנה ברכו את ה' כל עבדי ה' העומדים בבית ה' בלילות. מאי בלילות. אמר רבי יוחנן אלו תלמידי חכמים העוסקים בתורה בלילה, מעלה עליהן ה' ה' ה' ה' עוסקים בעבודה". וצריך ביאור מה רצה דוד המלך לרבות באומריו "כל עבדי ה'".

לפי האמור יש לומר שרצה לרבות, הן אותם הנעורים בחצי הראשון של הלילה, והן אותם הקמים בחצי השני של הלילה, כולם הם עבדי ה' החשובים בעיני השם. זאת ועוד שהקב"ה מצרף את עבודתם של ב' סוגים של כל עבדי ה', והיו לאחדים להאיר על ידם את חשכת כל הלילה. וזהו הטעם שמבואר בגמרא (ברכות ג:): שדוד המלך היה עוסק בתורה ובשירות ותשבחות כל הלילה, כי בהיותו מלך ישראל רצה לכלול את שתי העבודות גם יחד.

מעשה נראה כי מטעם זה הפיל הקב"ה תרדמה על ישראל כל הלילה לפני קבלת התורה, כדי שישכילו להבין שכל זמן שעדיין לא קיבלו את התורה, יכולים הם לנצל את התפקיד של הלילה לנוח בו שינת ישרים, אבל אחרי שיקבלו את התורה שוב לא יהיו רשאים לישון כל הלילה, אלא יצטרכו לבחור איזה חלק מהלילה הם עוסקים בתורה.

הנה כי כן הרווחנו להבין בזה דברי ה"מגן אברהם", כי המנהג להיות ער כל הלילה לליל חג השבועות לעסוק בתורה, כדי לתקן מה שישנו

חלקי הלילה האחרונים, כי הלילה נחלק לשלושה אשמורות, ו"אשמורות" הוא לשון רבים ומיעוט רבים שנים.

והביא עוד ראייה ברורה ממה שמצינו ברייתא ב"חופת אליהו רבא" (פ"ג סימן יא) הביאו ב"ראשית חכמה" (שער הקדושה פ"ז): "רבי שמעון בן מנסיא אומר, על שלשה הקב"ה מכריז בכל יום, על תלמיד חכם שאין לו פת בסלו, ועל תלמיד חכם שאינו עוסק בתורה באשמורת האחרונה, ועל המתגאה חנים".

אך לעומת זה מביא ה"ערוגת הבשם": "אמנם כאשר שמענו כן ראינו, כמה חסידים ואנשי מעשה מנהגם להיות נעור כל הלילה עד שתחטפנו שינתם, ועיקר עסק תורתם הוא בפלג הלילה קמא". וכן משמע ממה שכתב בסידור היעב"ץ (סוף סדר הלילה): "על הרוב זמן שכיבה שלנו אחר חצות לילה".

וכן משמע ממה ששינו בגמרא (ברכות יד:): "כל המשביע עצמו מדברי תורה ולן, אין מבשרין אותו בשורות רעות, שנאמר (משלי יט-כג) ושבע ילין בל יפקד רע". וכתב ב"ראשית חכמה" (שער הקדושה פרק יז) הכוונה בזה, כי בזכות העסק בתורה בלילה לפני שעולה על מיטתו, הוא זוכה להינצל ממקרים רעים ומהרהורים רעים. הרי מבואר שצריך לעסוק בתורה בלילה זמן רב לפני השינה כדי להשביע עצמו מדברי תורה.

לכן מכריע ה"ערוגת הבשם" כי אלו ואלו דברי אלקים חיים, ובאמת הכל תלוי לפי טבע האדם, כי יש אדם שמתאים לו יותר לעסוק בתורה בתחילת הלילה לפני שהוא עולה על מיטתו, כי אם ימתין מלעסוק בתורה עד החלק השני של הלילה, אין ספק מוציא מידי ודאי, ומי יודע אולי יוקשה עליו לקום משינתו.

והוסיף עוד לפי מה שהביא ה"מגן אברהם" (או"ח סימן כה ס"ק ב) מה ששינו בגמרא (יבמות לט:): "כל שהווי מצוה לא משהינן". ומבאר ה"מגן

**מגן אברהם: נוהגים לעסוק בתורה כל הלילה בחג השבועות
כדי לתקן מה שישינו ישראל כל הלילה לפני מתן תורה**

**קדושת לוי: "חלילה לחשוב על עם קודש שנפלו בתרדמת העצלות"
אלא מתוך עייפות ביקשו לקבל את התורה ככוחות מחודשים**

**ישמו ישראל: הקב"ה הפיל עליהם תרדמה
כדי שלא יבואו לידי גאווה שהם כבר מוכנים לקבל את התורה**

**בת עין: הקב"ה צוה וקידשתם ב' ימים כנגד יראה ואהבה
משה הוסיף יום אחד מדעתו כדי להכניס בהם ענוה**

תורה בלילה אש אוכלתו, שנאמר (איוב כ-כו) כל חושך טמון לצפוניו תאכלהו אש לא נופח".

וצריך ביאור כי הן אמת שמצינו כמה מאמרי חז"ל בענין החשיבות הגדולה של עסק התורה בלילה, שעליהם מבוססים דברי הרמב"ם כפי שהזכיר בתוך דבריו, אבל מנין למד הרמב"ם להוסיף מדיילה: "אין אדם למד רוב חכמתו אלא בלילה". זאת ועוד שקבע כלל גדול: "לפיכך מי שרצה לזכות בכתר התורה יזהר בכל לילותיו".

בדרך הפשט יתכן שמקור דברי הרמב"ם הוא ממה שהזכיר בדבריו הקדושים מאמר הגמרא (הגיגה יב:): "כל העוסק בתורה בלילה, הקב"ה מושך עליו חוט של חסד ביום". והבין הרמב"ם כי החוט של חסד שמושך עליו הקב"ה ביום, הוא שהקב"ה משפיע לו חכמת התורה והוא זוכה לכתרה של תורה.

חקירת והכרעת ה"ערוגת הבשם" באיזה חלק מהלילה לעסוק בתורה

אולם לפי עניות דעתי נראה לבאר דברי הרמב"ם, על פי מה שמצינו חקירה נפלאה בשו"ת "ערוגת הבשם" (או"ח סימן א), ששאל אותו השואל על דברי הרמב"ם שצריך לעסוק בתורה בלילה, באיזה חלק מהלילה צריך לעסוק בתורה, בחלק הראשון של הלילה לפני שעולה על משכבו, או שטוב יותר להשכים בחלק השני של הלילה אחרי שכבר ישן.

והשיב לו ה"ערוגת הבשם" בגודל בקיאותו, כי הגם שאין הדברים מפורשים עם כל זאת ממה שהביא הרמב"ם הוכחה שצריך ללמוד תורה בלילה, ממה שכתוב (איכה ב-ט): "קומי רוני בלילה לראש אשמורות", ומקור הדבר במדרש (ויק"ר ט-א): "רבי יוחנן אומר אין רינה של תורה אלא בלילה, שנאמר קומי רוני בלילה". הרי מפורש בכתוב "קומי" שצריך לקום משנתו בראש אשמורות לעסוק בתורה, וכמו שפירש רש"י (שם) כי "לראש אשמורות" הוא בתחילת שני

הוסיף משה מדעתו" דייקא, שדעתו היא שצריך להיות עניו מכל אדם. אלו דבריו הקדושים.

מעשה יאירו עינינו להבין מה גדלו מעשי ה', שדוקא ביום השלישי שהוסיף משה מדעתו כדי ללמד את ישראל מדת הענוה, הפיל על ישראל תרדמה גדולה כל הלילה, כדי שיקומו בבוקר לקבל את התורה בלב נשבר. וזהו פירוש הכתוב (שמות יט-יז): "ויוצא משה את העם לקראת האלקים מן המחנה", כפירוש המדרש שהיה צריך להעיר אותם משינתם, "ותייצבו בתחתית ההר", כדי להתייחד עם מדת הענוה של הר סיני, שבחר הקב"ה לתת עליו את התורה בגלל היותו נמוך מכל ההרים.

רוב חכמתו של אדם בלילה כשאשה מספרת עם בעלה

לכבוד חג השבועות זמן מתן תורתנו, רחש לבי דבר טוב להעלות על שלחן מלכים מרגניתא טבא, לבאר הטעם שהפיל הקב"ה תרדמה על ישראל בלילה שלפני קבלת התורה, ומהו התיקון המוטל עלינו לתקן דבר זה על ידי שאנו עוסקים בתורה כל הלילה של ליל חג השבועות, על פי מה שכתב הרמב"ם דברים חוצבי הלבבות אש בענין החשיבות הגדולה של עסק התורה בלילות, ואחיו נמשכו כל הפוסקים ובראשם ה"טור" וה"שלחן ערוך" (יו"ד סימן רמו סעיף כד), והנה הם דברי הרמב"ם (הלכות תלמוד תורה פ"ג ה"ג):

"אף על פי שמצוה ללמוד ביום ובלילה, אין אדם למד רוב חכמתו אלא בלילה, לפיכך מי שרצה לזכות בכתר התורה יזהר בכל לילותיו, ולא יאבד אפילו אחד מהן בשינה ואכילה ושתייה ושיחה וכיוצא בהן, אלא בתלמוד תורה ודברי חכמה. אמרו חכמים אין רינה של תורה אלא בלילה, שנאמר (איכה ב-ט) קומי רוני בלילה, וכל העוסק בתורה בלילה חוט של חסד נמשך עליו ביום, שנאמר (תהלים מב-ט) יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה עמי תפלה לאל חיי. וכל בית שאין נשמעים בו דברי

התורה בשפלות רוח שהיא תנאי לקבלת התורה, כמו ששינו בגמרא (סוטה ה.): "לעולם ילמד אדם מדעת קונו, שהרי הקב"ה הניח כל היום וגבעות ההשרה שכניתו על הר סיני". ובלשון קדשו:

"כאשר ישראל הכינו את עצמם בששה שבועות הספירה, ומה גם אחר ראש חודש שקרבו לפני הר סיני, ויחדו לבם לאחד, והיה יכול לעלות על דעת איזה מיישראל שהכין את עצמו לקבלת התורה, לזאת הראה להם הקב"ה שכל עבודת האדם והכנתו הוא אין, ובלעדי עזרתו אין עזרה, וישנו וערבה להם שנתם ונתבטל כל הכנתם, וזה (שמות יז-ט) ויוצא משה את העם, בעל כרחם שלא מדעתם והכנתם, רק קיבלו התורה חיים בלא שום הכנה שלהם, למען יראו וידעו כי רק מתנת חיים היא".

ונראה להוסיף תבלין לרעיון נשגב זה, על פי מה ששינו בגמרא (שבת פז.) כי הקב"ה אמר למשה ביום רביעי בשבת (שם יט-י): "לך אל העם וקידשתם היום ומחר וכבסו שמלותם, והיו נכונים ליום השלישי כי ביום השלישי ירד ה' לעיני כל העם על הר סיני", והיה צריך לתת את התורה לישראל ביום שישי בבוקר, אולם למעשה: "יום אחד הוסיף משה מדעתו", והסכים הקב"ה עמו שלא ירד על הר סיני לתת את התורה לישראל רק ביום השבת.

וביאר ה"בת עין" (שבועות) טעם נפלא שהוסיף משה יום אחד מדעתו, על פי הידוע שצריך לקיים כל מצוה בדחילו ורחימו שהם יראה ואהבה, שהם בבחינת שתי כנפיים להעלות את התורה והמצוות למעלה, ואם אין לו יראה ואהבה אי אפשר שתעלה התורה והמצוות למעלה, כמבואר בתיקוני זוהר (תיקון י כה:): "אורייתא בלא דחילו ורחימו לא פרחת לעילא". ועוד (שם): "תורה ומצוה בלא דחילו ורחימו לא יכילת לסלקא ולמיקם קדם יה".

הנה כי כן מטעם זה צוה הקב"ה למשה רבינו: "לך אל העם וקידשתם היום ומחר", שיעשו הכנה שני ימים להתקדש בהם במדת היראה ובמדת אהבה. אולם מאחר שאי אפשר לזכות לתורה רק על ידי מדת הענוה, אם כן הלא עלולים ישראל לחשוב אחרי שהכינו עצמם ב' ימים ביראה ובאהבה שהם כבר מוכנים לקבל את התורה מצד הכנתם.

לכן התחכם משה רבינו שהתורה מעידה עליו (במדבר יב-א): "והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה", להוסיף להם יום אחד מדעתו, כדי שישכילו להבין שעל אף שעשו הכנה שני ימים עדיין אינם מוכנים לקבל את התורה, ועל ידי זה יקבלו את התורה בענוה ובשפלות רוח. ויש להוסיף כי לפי זה מדקדוק היטב מה שאמר: "יום אחד

מאמר ב

מנהג ישראל לעסוק בתורה כל ליל חג השבועות
כי רוב חכמתו של אדם הוא מעסק התורה בלילות

"ואמר הצדיק הגאון מהור"ר לוי יצחק זצ"ל, חלילה לחשוב על עם קודש שנפלו בתרדמת העצלות והשינה ביום הנכבד, שידעו שיתן הקב"ה את תורתו להם. אלא יש לומר דכוונתם היתה לשם שמים, שמיום שני בסיון שהתחילו לעשות הכנה לקבלת התורה, ועבדו בכל כוחם ובמחשבותם הקדושים, עד שנפל עליהם ליאות ועייפות, והיו מתייארים פן לא יוכלו לקבל את התורה במחשבה צלולה כראוי, על כן נתנו שינה לעיניהם ולעפעפם תנומה, בכדי שיתחדשו מוחותיהם ויתחזקו עשתונותיהם בכבירות לקבלת תורה הקדושה".

אלא שלפי זה צריך ביאור למה צריך תיקון לכך, להיות ערים בעסק התורה כל הלילה. ויש ללמוד ביאור על כך מדברי ה"עבודת ישראל" (שם) שהוסיף על מליצתו של ה"קדושת לוי":

"ואף גם לפי מה שאמר החסיד הנ"ל דכוונתם היה לשם שמים, מכל מקום מוכרע שלא היו אותם האנשים במדרגה גדולה, כי מי שנכון לבו בטוח בה' אינו צריך להכנה, ומתחזק בביטחונו להלך אל ה' ולעבודתו, ומן השמים ירחמו לחזק מוחו ולתת לו בהירות. אמנם מי שאינו דבוק בבוראו בדביקות כראוי, אינו בטוח בו כראוי ומתנהג על פי דרך הטבע, ושומר מוחותיו ומחשבתו, וישן בשעת שינה וכן שאר עניינים, הגם שגם זה לשם שמים, מכל מקום אינו במדרגה גדולה כמשליך על ה' יתבו, ואינו משגיח על עצמו לשמור נפשו על פי דרך הטבע".

הקב"ה הפיל עליהם תרדמה
כדי שיקבלו את התורה בלב נשבר

והנה מה שמצינו עוד ביאור על כך ב"ישמח ישראל" (פרשת במדבר אות ד) חוזר על דבריו (שבועות אות יז), שהפיל הקב"ה על ישראל תרדמה בכונה תחילה, כדי שלא יבואו לידי גאווה לחשוב, שכבר עשו את ההכנה הראויה לקבלת התורה, ועל ידי שישנו כל הלילה היה להם לב נשבר וקיבלו את

אולם מדברי ה"מגן אברהם" למדנו, כי מנהג זה להיות ער כל הלילה בליל חג השבועות, שייך לכל אחד מישראל, כדי לתקן בכך מה שישנו ישראל בליל חג השבועות לפני שנתן הקב"ה את התורה לישראל, ומקור הדבר במדרש (שיר השירים רבה א-ב):

"ישנו להם ישראל כל אותו הלילה, לפי ששינה של עצרת עריבה והלילה קצרה... בא הקב"ה ומצאן ישנים, התחיל מעמיד עליהם בקלאנין [כלים שמשמיעים קול רעש גדול], הדא הוא דכתיב (שמות יט-טז) ויהי ביום השלישי בהיות הבוקר ויהי קולות וברקים, והיה משה מעורר לישראל ומוציאן לאפנתו [לקראת] של מלך מלכי המלכים הקב"ה, הדא הוא דכתיב (שם יז) ויוצא משה את העם לקראת האלקים, והיה הקב"ה מהלך לפנייהם עד שהגיע להר סיני... הוא שמקנתרן על ידי ישעיהו, שנאמר (ישעיה נב-ב) מדוע באתי ואין איש קראתי ואין עונה".

מליצתו הטובה של ה"קדושת לוי"

אמנם כבר תמיהו כל המפרשים וינועו אמות הסיפים, הלא מבואר בר"ן (סוף מסכת פסחים) בשם מדרש אגדה הטעם למצות ספירת העומר: "בשעה שאמר להם משה (שמות ג-ב) תעבדון את האלקים על ההר הזה, אמרו לו ישראל, משה רבינו אימתי עבודה זו, אמר להם לסוף חמישים יום, והיו מונין כל אחד ואחד לעצמו, מכאן קבעו חכמים לספירת העומר". הנה כי כן איך קרה כדבר הזה שלילה לפני קבלת התורה נפלה עליהם תרדמה גדולה וישנו כל הלילה, עד שהיה צורך להעירם בקולות וברקים.

מה נמצאו מדבש לימוד הזכות של הרב הקדוש רבי לוי יצחק מבארדיטשוב זי"ע [שצדיקים הגדירו אותו בתואר "סיניגורן של ישראל", כי המליץ תמיד טוב על כלל ישראל], כפי שהביא בשמו המגיד הקדוש רבי ישראל מקוז'ניץ זי"ע ב"עבודת ישראל" (שבועות):

מנהג ישראל תורה בכל תפוצות ישראל, להיות ערים כל הלילה בליל חג השבועות בעסק התורה עד עלות השחר, כמו שהביא הפוסק הגדול מאורם של ישראל ה"מגן אברהם" (א"ח סימן תצד):

"איתא בזוהר שחסידי הראשונים היו נעורים כל הלילה ועוסקים בתורה, וכבר נהגו רוב הלומדים לעשות כן. ואפשר לתת טעם על פי פשוטו, לפי שישראל היו ישנים כל הלילה, והוצרך הקב"ה להעיר אותם כדאיתא במדרש, לכן אנו צריכים לתקן זה".

מה שכתב בשם הזוהר הקדוש כוונתו על מה שמבואר (פרשת אמור צ.ח.): "חסידי קדמאי לא הוו ניימי בהאי ליליא והוו לעאן באורייתא". פירוש, חסידים הראשונים לא היו ישנים בלילה הזה והיו עוסקים בתורה. אולם החידוש של ה"מגן אברהם" הוא, כי מדברי הזוהר משמע כי מנהג זה מיועד לרשב"י וחבריו, שעסקו בתורת הסוד כדי לקשט את הכלה שהיא השכינה הקדושה, כמבואר (שם): "רבי שמעון הכי אמר בשעתא דמתפנשי חברייה בהאי ליליא לגביה, ניתי לתקנא תקשיטי כלה". פירוש, רבי שמעון אמר כך בשעה שהתכנסו אליו החברים בליל חג השבועות הבה נלך לתקן את תכשיטי הכלה.

וכן מבואר עוד בזוהר הקדוש (הקדמה ח.): "רבי שמעון הנה יתיב ולעי באורייתא בליליא דכלה אתחננת בבעלה". פירוש, רבי שמעון היה יושב ועוסק בתורה בלילה שהכלה מתחברת בבעלה, שהוא יחוד קוב"ה ושכינתיה כשהקב"ה מתייחד עם כנסת ישראל על ידי קבלת התורה. "דתנינן כל אנון חבריא דבני היקלא דכלה, אצטריכו בהיא ליליא דכלה אדמנת למיהוי ליומא אחרא גו חופה בבעלה, למיהוי עמה כל ההוא ליליא". פירוש, כי שנינו כל אותם חברים בני היכל של הכלה, צריכים להיות כל הלילה עם הכלה כשהיא מכינה עצמה להיכנס למחרת בחג השבועות בתוך החופה עם בעלה.

מצות פרו ורבו עם התורה בלידת חידושי תורה

הנה מה טוב ומה נעים לשלב רעיון נשגב של ה"דגל מחנה אפרים", כי התורה שהיא בבחינת אשה מגלה סודות התורה לבעלה העוסק בתורה, עם דברות קדשו של ה"דרך פקודיך" (מצוה א אותיות כה-כז) שמבאר איך אפשר לקיים בכל עת ובכל שעה מצות פרו ורבו בדרך רוחנית, אפילו כשאנו יכול לקיים מצוה זו בפועל, על ידי שהיא מתייגע להוליד חידושי תורה, הנה הדברים בלשון קדשו:

"ומדי דברי בזה אדבר בפרט הלזה, כאשר דעתי אי"ה בכל מצוה רמזי מצוה התלויים בה, אשר אפשר לקיימה בכל עת, אפילו בהעדר המצוה הגשמית הגופנית, כי התורה נצחית הוא בכל עת ובכל זמן, והנה בזאת המצוה אפשר לקיים בכל עת ובכל זמן מצות פריה ורביה בתורה, להוליד בכל פעם שכל חדש בתורה כמו שכתבו המקובלים... ממוצא דבר זה תשכיל ותדע אשר חיוב גמור הוא לקיים מצות פריה ורביה, בשכל המוליד בתורה בכל עת ובכל זמן".

הנה כי כן לפי המבואר שהתורה היא בבחינת אשה המגלה את מסתורי לבה לבעלה העוסק בתורה, אם כן מה שזוכה האדם לחדש חידושי תורה, הוא רק בזכות התורה אשתו שמגלה לו הסודות הגנוזים בה, ומחייבו נפלא זה בין העוסק בתורה עם התורה אשתו, נולדים חידושי תורה שהם בבחינת בנים שמקיימים בהם מצות פרו ורבו.

נמצא לפי זה כי כאשר נצרף מה שלמדנו מדברי החוט המשולש: א. המהרש"א וה"ביאור הגר"א". ב. ה"דגל מחנה אפרים". ג. ה"דרך פקודיך", יעלה בידינו מחזה הוד והדר על תכלית נתינת התורה לישראל, כי במתן תורה נעשית התורה ארוסה לישראל, ועל ידי שהאדם מתייגע בתורה ומכניסה בביתו, הרי היא נעשית נשואה אליו כאשר לבעלה לגלות לו כל מסתורי לבה, ובכך זה הוא זוכה לקיים מצות פרו ורבו בדרך רוחנית, על ידי חידושי תורה שנולדו להם בדרך רוחנית.

שתי ברכות התורה על האירוסין ועל הנישואין

בדרך זו במסילה נעלה לבאר מה שתיקנו חכמינו ז"ל לברך שתי ברכות בתורה, כי ברכת "אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו", שהיא מעולה שבברכות, היא הודאה למקום שנתן לנו במתנה את התורה בהר סיני, שתהיה מקודשת לנו בבחינת ארוסה. והו שמפרש רש"י הטעם שברכה זו היא מעולה שבברכות: "לפי שיש בה הודאה למקום וקילוס לתורה ולישראל". כי בברכה זו יש הודאה למקום, שנתן לנו במתנה את התורה בבחינת אירוסין אפילו בלי עמל התורה.

הרווחנו ליישב לפי זה פליאת המפרשים, על מה שמברכים: "אשר בחר בנו מכל העמים", שהרי הקב"ה חזר על בני עשו ובני ישמעאל שיקבלו את התורה, אך לפי האמור נראה ברור כי הקב"ה ביקש למסור להם רק את חוקי התורה שיקיימו את כל המצוות, והרי זה כשבע מצוות בני נח שמוטלות על הגוים לקיימן כדת וכדין, ומותר להם ללמוד חוקי התורה איך לקיים אותם, אבל לא להשתעשע ולעסוק בהם בבחינת ארוסה ונשואה.

לפי זה נשכיל להבין מה ששינוי בגמרא (סנהדרין טו.): "עובד כוכבים שעוסק בתורה חייב מיתה", ומפרש הטעם לפי מאן דאמר אחד, משום שנאמר: "תורה צוה לנו מורשה קהילת יעקב", ודרשו: "אל תיקרי מורשה אלא מאורסה", נמצא כי התורה מקודשת לנו, והעוסק בה הרי זה כבא על אשת איש שחייב מיתה.

לפי האמור יש לומר שמטעם זה דקדקו לומר: "עובד כוכבים שעוסק בתורה", היינו שעוסק בדרך פלפול והבנה, כמו שביאר ה"טורי זהב" (או"ח סימן מז ס"ק א) מה שתיקנו בברכת התורה: "לעסוק בדברי תורה", שצריך לעסוק בתורה בדרך פלפול ויגיעה כאדם שעוסק במסחר. לכן עובד כוכבים "שעוסק" בתורה חייב מיתה, כי אין לו רשות להשתעשע בתורה שהיא מקודשת לישראל, אבל דאי שמותר לו ללמוד מה מותר ומה אסור.

אמנם הברכה הראשונה שתיקנו לברך: "אשר קדשנו במצוותיו וצונו לעסוק בדברי תורה", היא על מה שצונו לעסוק דוקא בדרך עמל ויגיעה, כדי שעל ידי יגיעת התורה נוכל להשלים את הנישואין, שתהיה התורה נשואה לנו כאשר המגלה לנו את כל מסתורי לבה. לפי זה מבואר להפליא מה שאנו מוסיפים להתחנן: "והערב נא ה' אלקינו את דברי תורתך בפנינו ובפיות כל עמך בית ישראל", דהיינו שהתורה עצמה שאנו עוסקים בה בפנינו תגלה לנו את כל סודותיה.

אולם הלא כבר נתבאר כי כדי לזכות לכך צריך לעסוק בתורה לשמה, כדברי רבי מאיר: "כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה... ומגלין לו רזי תורה", לכן אנו מתפללים לה: "והיה אנו וצאצאינו וצאצאי צאצאינו כולנו יודעי שמך ולומדי תורתך לשמה". כי על ידי שנזכה ללמוד תורה לשמה נזכה להשלים את הנישואין שתגלה לנו התורה את מסתורי לבה.

על פי האמור יומתק להבין מה שתיקנו לברך על הקריאה בתורה רק את הברכה המעולה: "אשר בחר בנו מכל העמים", ואילו על עסק התורה תיקנו לברך גם את הברכה: "לעסוק בדברי תורה", כי כשאנו קוראים בתורה שבכתב בלי העמל והיגיעה בהבנת התורה, אנו מברכים להקב"ה שנתן לנו את התורה כארוסה, ועל כך שייך לברך: "אשר בחר בנו מכל העמים", לתת רק לנו את התורה כארוסה. אבל כשעוסקים בהבנת התורה בעמל ויגיעה הוסיפו לברך: "אשר קדשנו במצוותיו וצונו לעסוק בדברי תורה", שבזכות זה התורה היא בבחינת נשואה שמגלה לנו מסתורי לבה.

על פי כל האמור יפתח לנו מערכה חדשה, לבאר מנהג ישראל תורה שהביא ה"מגן אברהם" (או"ח תחילת סימן תצד): "איתא בזוהר שחסידים הראשונים היו נעורים כל הלילה ועוסקים בתורה, וכבר נהגו רוב הלומדים לעשות כן". אולם מפאת חשיבות העניין יחדנו לכך מאמר מיוחד כדי לתת רווח להתבונן בין פרשה לפרשה.

תודתנו וברכתנו נתונות לאלו שגדבו את הוצאת הגליון לזיכוי אחינו בני ישראל

משפחת מהדב היו"ל רפואה השלימה של האשה החשובה מרת לאה בת וירג'ני שתחי'

לקבלת המאמרים באימייל: mamarim@shvileipinchas.com

תורה לשמה נעשה התורה לו לבחינת אשה והוא נעשה לה לבעל, על דרך (במדבר ז-א) ויהי ביום כלות משה, [ופירש רש"י] כלת כתיב [ככלה הנכנסת לחופה], וכן הוא בכל דור ודור ראשי ועיני הדור הם בחינת משה, כמו שזכר בגמרא (שבת קא:): משה שפיר קאמרת, שקרא אחד לחבירו משה שהוא הדעת, ומי שיש לו בחינת דעת הוא נקרא משה".

נמצינו למדים מדבריו הקדושים, כי המבחן לדעת אם אדם זכה שהתורה תהיה לו לאשה, הוא על ידי שהוא עוסק בתורה לשמה בבחינת משה, שאז התורה עצמה מגלה לו סודות התורה: "על דרך אין אשה מגלית מסתורי לבה אלא לבעלה". ועל זה אומר רבי מאיר: "כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה... ומגלין לו רזי תורה".

ובאמת כאשר נדייק בדברי ה"ראשית חכמה" הנ"ל, נראה שכלל בתוך דבריו הקדושים רעיון נשגב זה: "הנה הדין הוא שהאשה נקנית בג' דרכים וקנין הוא קידושין, כן מציאות התורה הנקראת בת מלך, וקידושה שיתן לה האדם, עד שתהא נשואה לגלות לו סתריה, הוא על ידי מ"ח דברים הנזכרים". הרי שכתב כי על ידי שהתורה נשואה לאדם היא מגלה לו סתריה.

נפלא לצרף מה שביאר ב"עבודת ישראל" (אבות פ"ו מ"א), כי "תורה לשמה" פירושה לשמה של "תורה" שהיא מלשון הוראה, כי היא מורה לנו את דרכי ה', בלשון קדשו:

"רבי מאיר אומר כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה וכו'. לשמה, היינו כי תורה היא לשון הוראה, כי היא לומדת לאדם דרכי ה' ואת הדרך אשר ילך בה, וצריך האדם ללמוד בזו הכוונה למען ישכיל את אשר יעשה". וכן כתב ב"אגרא דכלה" (פרשת מטות): "כי זה שמה אשר יקראו לה תורה, שהיא מורה לנו את הדרך אשר נלך בה, ומלמדת אותו בכל עת ומקום וזמן איך להתנהג, וזהו תורה לשמה, כשמה כן היא".

לפי דברי ה"דגל מחנה אפרים" יש לבאר הכוונה בעסק התורה לשמה, שצריך להתקשר עם התורה בדביקות עליונה בבחינת איש ואשתו, עד שהתורה עצמה תורה ותגלה לו את כל הסודות הגנוזים בה, שזהו "תורה לשמה", כשמה כן היא שהיא מורה לאדם את כל סודותיה כאשה המגלית לבעלה מסתורי לבה. וזהו שפירש רש"י (דברים כט-כ) כי "תורה" היא לשון נקיבה, כי התורה היא בבחינת אשה המורה ומגלה לבעלה מסתורי לבה.

שתי ברכות התורה: ברכה אחת שזכינו לקדש את התורה כארוסה ברכה ב' שזכינו להשלים הנישואין שתהיה לנו כאשה

דגל מחנה אפרים: על ידי תורה לשמה נעשית התורה בבחינת נשואה כאשה המגלה לבעלה את כל סודותיה

דרך פקודיך: כל אחד מישראל חייב לקיים מצות פרו ורבו ברוחניות על ידי שמוליד בעולם חידושי תורה

אדם שעמל בתורה זוכה שהתורה נעשית לו לאשה שמגלה לו חידושי תורה ובכך הוא מקיים פרו ורבו

אחת ממ"ח דברים שהתורה נקנית בהם, ויום האחרון הוא כדי לחזור ולשנות אותם ביחד.

וכבר הקדימו בכך ברעיון זה המהר"ל מפראג ב"דרשות המהר"ל" (דרוש על התורה), אלא שלפי דבריו יום הראשון של מ"ט ימי העומר בט"ז בסיון שהקריבו בו את העומר, הוא כנגד המשכת פרנסה שקדמה לתורה, כמו ששינו (אבות פ"ג מ"ז): "אם אין קמח אין תורה". ומיום ב' של ספירת העומר מתחילים מ"ח ימים עד חג השבועות כנגד מ"ח דברים שהתורה נקנית בהם.

הנה כי כן מאחר שקידשו ישראל את התורה במ"ח דברים, אם כן הרי נשלמו הקידושין ביום האחרון של מ"ט ימי הספירה, ובזכות זה מסר להם הקב"ה בחג השבועות את התורה בבחינת ארוסה. נמצא לפי זה כי הביאור של ה"ראשית חכמה" והביאור של המהרש"א וה"ביאור הגר"א" עולם בקנה אחד כפתור ופרח.

המבחן לדעת אם הצליח לקחת את התורה לאשה

רחש לבי דבר טוב לבאר מהו המבחן האמיתי לדעת, אם אדם הצליח להתעלות בעמל ויגיעת התורה שתהיה לו לאשה, על פי מה ששינו במשנה (אבות פ"ו מ"א): "רבי מאיר אומר כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה... ומגלין לו רזי תורה, ונעשה כמעין המתגבר וכנהר שאינו פוסק".

וכתב ב"דגל מחנה אפרים" (פרשת יתרו ד"ה וישמע יתרו) לבאר הכוונה בזה, כי על ידי שעוסק בתורה לשמה זוכה שהתורה עצמה מגלה לו סודות התורה, כאשה המגלה את כל מסתורי לבה לבעלה, הנה הדברים בלשון קדשו:

"וענין מגלין לו רזי תורה נזכר גם כן בזוהר (פרשת משפטים צט). עיין שם, על דרך אין אשה מגלית מסתורי לבה אלא לבעלה, כי מי שלומד

בבחינת ארוסה. מצינו על כך חידוש נפלא ב"ראשית חכמה" (שער הקדושה פ"ד) על פי מה ששינו במשנה (אבות פ"ו מ"ז): "גדולה תורה יותר מן הכהונה ומן המלכות, שהמלכות נקנית בשלשים מעלות, והכהונה בעשרים וארבע, והתורה נקנית בארבעים ושמונה דברים". ומפרט התנא מ"ח מדות נפלאות שבהן התורה נקנית לאדם.

לפי זה מבאר ה"ראשית חכמה", כי כשם שהאשה "נקנית" לאיש בקידושי אשה בשלש דרכים, כך התורה "נקנית" לישראל בקידושין במ"ח דברים המפורשים במשנה, ובלשון קדשו: "כי התורה נקראת בת מלך, והנה הדין הוא שהאשה נקנית בג' דרכים וקנין הוא קידושין, כן מציאות התורה הנקראת בת מלך, וקידושה שיתן לה האדם, עד שתהא נשואה לגלות לו סתריה, הוא על ידי מ"ח דברים הנזכרים".

רעיון נשגב זה מתאים להפליא עם דברי ה"ביאור הגר"א" על משלי בפסוק (שם לא-י): "אשת חיל מי ימצא". ופירש רש"י: "אשת חיל, היא התורה". ומבאר הגר"א הטעם שנקראת "אשת חיל", כי היא נקנית על ידי מ"ח דברים בגימטריא ח"ל, ולפי דברי ה"ראשית חכמה" יש לומר שהתורה נקראת "אשת חיל", משום שנתקדשה לישראל כאשה במ"ח דברים שהתורה נקנית בהם.

ועתה בא וראה נפלאות התורה, כי לפי הביאור של ה"ראשית חכמה" שהתורה נתקדשה במ"ח דברים, ירווח לנו להביא ביתר שאת הביאור של המהרש"א וה"ביאור הגר"א" שבמתן תורה נתקדשה התורה לישראל בבחינת ארוסה, על פי מה שהביא ב"שפתי צדיק" (שבועות אות י) בשם זקינו הגה"ק בעל "חידושי הרי"ם" זי"ע, שהקב"ה נתן לנו מ"ט ימי ספירת העומר שהם הכנה לקבלת התורה, כדי שבכל יום נתקן מדה

ראשית חכמה: כמו שאשה נקנית לבעלה בג' דרכים כך התורה נקדשה לישראל במ"ח דברים שהתורה נקנית בהם

ביאור הגר"א: התורה נקראת "אשת חיל" כי חיל' בגימטריא מ"ח כנגד מ"ח דברים שהתורה נקנית בהם

חידושי הרי"ם: בכל יום ממ"ט ימי הספירה צריך לתקן מדה אחת ממ"ח דברים, וביום האחרון צריך לתקן כולן יחד

אחרי שהשלימו ישראל במ"ט ימי הספירה כל מ"ח הדברים שהתורה נקנית בהם מסר להם הקב"ה את התורה כארוסה

והנה הם דברי הפסיקתא שמבאר הסמיכות בפרשתנו, בין מה שהקדים הקב"ה לצוות על הכהנים לברך את ישראל (במדבר ו-כג): "כה תברכו את בני ישראל אמור להם, יברכך ה' וישמרך, יאר ה' פניו אליך ויחונך, ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום", ובין מה שכתוב סמוך לכך (שם ז-א): "ויהי ביום כלות משה להקים את המשכן".

"אמר רבי יהושע דסיכנן, למה הדבר דומה, למלך שקידש את בתו ועשה לה קידושין גדולים, ושלטה בהם עין רעה, עבר המלך להשיא את בתו, מה עשה, נתן לה קמיע, אמר לה יהי הקמיע הזה עלייך כדי שלא ישלוט בך עין רעה עוד. כך כשבא הקב"ה ליתן תורה לישראל בסיני עשה להם פומבה גדולה, כמה שכתב (שמות כ-טו) וכל העם רואים את הקולות, ולא היו אלא קידושין, כמה שנאמר (שם יט-י) לך אל העם וקידשתם, ושלטה בהם עין הרעה ונשתברו הלוחות, כמה שכתב (שם לב-ט) וישבר אותם תחת ההר... כיון שבאו ועשו את המשכן, נתן להם הקב"ה את הברכות תחילה, כדי שלא תשלוט בהם עין רעה, לפיכך כתב תחילה יברכך ה' ואחר כך ויהי ביום".

הרי לנו דברים ברורים כי בשעת מתן תורה קידש הקב"ה את התורה שהיא בתו לישראל בבחינת אירוסין, ועל כך אמר למשה: "לך אל העם וקידשתם", שיהיה השליח של הקב"ה לקבל מישראל את קנין הקידושין לתורה. ויש להוסיף כי מה שאמר הקב"ה "וקידשתם" שיקדש את ישראל, הכוונה בזה כי על ידי שנתקדשה התורה הקדושה לישראל בבחינת ארוסה, נתקדשו גם ישראל בקדושת התורה.

קידושי התורה במ"ח דברים שהתורה נקנית בהם

אלא שראוי לחקור לפי מה ששינוי במשנה (קידושין ב.): "האשה נקנית בשלש דרכים... נקנית בכסף בשטר ובניאה", ובכך באיזה קנין קידשו ישראל את התורה שנעשית להם במתן תורה

ומתייגע בתורה הרי היא בבחינת נשואה, אז היא נקראת על שמו: "ובתורתו יהגה יומם ולילה".

לפי דרכנו כוונת הגר"א היא, כי כל זמן שהתורה היא בבחינת ארוסה הרי היא בבית אביה אצל הקב"ה, לכן היא נקראת "תורת ה'" ולא "תורתו", אבל אחר כך כשאיש ישראל מתייגע בתורה יומם ולילה, הוא משלים את הנישואין על ידי שהוא מכניס את התורה בביתו בחדרי לבבו, אז היא נקראת "תורתו" כי היא נעשית בבחינת אשתו, וזהו שכתוב: "ובתורתו יהגה יומם ולילה", כי על ידי שהוא הוגה בתורה יומם ולילה היא נעשית תורתו.

ויש לרמז ענין זה בפרשת כי תצא (דברים כא-יא): "וראית בשביה אשת יפת תואר וחשקת בה ולקחת לך לאשה". על פי מה שכתב ב"מאור ושמש" כי "אשת יפת תואר" היא רמז על התורה הקדושה, והיינו כמו שכתוב (משלי לא-י): "אשת חיל מי ימצא". ופירש רש"י: "אשת חיל, היא התורה".

לפי האמור יש לפרש: "וראית בשביה אשת יפת תואר והבאתה אל תוך ביתך", כי כל זמן שלא נשא אדם את התורה לאשה הרי היא נמצאת בבחינת שבי, כארוסה הממתינה זמן רב לחתן שישא אותה לאשה ויכניסה בביתו, לכן מבקש הקב"ה, "וחשקת בה ולקחת לך לאשה", שלא תשאיר אותה מאורסת אלא תקח אותה לאשה, "והבאתה אל תוך ביתך", להגות בה יומם ולילה.

הקב"ה צוה למשה "וקידשתם" לקדש את התורה לישראל

הנה מה טוב ומה נעים לשלב את פרשת השבוע פרשת נשא עם חג השבועות זמן מתן תורתנו, במה שמצינו סימוכין במדרש פסיקתא רבתי (פרשה ה אות י) שהקב"ה נתן את התורה לישראל בבחינת ארוסה, כי מה שאמר הקב"ה למשה במעמד הר סיני (שמות יט-י): "לך אל העם וקידשתם היום ומחר", התכוון שיקנה את התורה בקנין קידושין לישראל כארוסה.

לפי זה מבאר המהרש"א מה שדרשו: "תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב, אל תקרי מורשה אלא מאורסה", כי בשעת מתן תורה נתן הקב"ה את התורה לכל ישראל עד סוף כל הדורות שתהיה מקודשת להם כארוסה, אמנם התכלית היא שלא ישאירו ישראל את התורה כארוסה, אלא כל אחד מישראל חייב להשלים את הנישואין עם התורה שתהיה לו לאשה, על ידי שיתייחד עם התורה בדביקות גמורה בעמל וביגיעה, ויכניסה בביתו בחדרי לבבו להגות בה יומם ולילה.

יומתק להוסיף נקודה יקרה לבאר הטעם שכתוב בתורה "תורה צוה לנו מורשה", ולכאורה מאחר שהפירוש הוא "מאורסה" כי התורה אינה ירושה למה כתוב "מורשה". אלא שהכתוב רצה ללמדנו בכך, כי ענין נפלא זה שנתן לנו משה בהר סיני את התורה בבחינת ארוסה, הוא באמת "מורשה" ירושה לכל ישראל, אבל עליהם מוטלת החובה להשלים את הנישואין על ידי העמל בתורה.

לפי זה יתבאר להפליא מאמר התנא: "והתקן עצמך ללמוד תורה שאינה ירושה לך". כלומר אל תטעה לחשוב כי מה שכתוב "תורה צוה לנו מורשה", הכוונה שגם ידיעת התורה היא ירושה לכל הדורות, כי בהר סיני זכו ישראל בתורה גם בבחינת נשואה לכל הדורות, אין הדבר כן כי ידיעת התורה אינה ירושה, ומה שכתוב "מורשה" אל תקרי "מורשה" אלא "מאורסה", שהתורה בבחינת ארוסה היא ירושה לכל הדורות, ולכן "התקן עצמך ללמוד תורה" בעמל וביגיעה, כדי שתזכה בתורה בבחינת נשואה, "שאינה ירושה לך".

ביאור הגר"א בדרכו של המהרש"א

בענין זה ראוי להביא דברות קדשו של הגר"א מווילנא זי"ע ב"ביאור הגר"א" על תיקוני הזוהר (תיקון כא מג. ד"ה דיהבין), שגם הוא הולך בדרכו של המהרש"א שהתורה ניתנה לישראל בהר סיני בבחינת ארוסה: "דכבר ארוסה היא מסיני, כמו שכתוב תורה צוה לנו משה מורשה, אל תקרי מורשה כו' [אלא מאורסה], אלא שאינה נשואה עד שילמוד אותה".

והביא ראיה ממנה ששינוי בגמרא (ע"ז ט): "אמר רבא בתחילה [התורה] נקראת על שמו של הקב"ה ולבסוף נקראת על שמו, שנאמר (תהלים א-ב) בתורת ה' חפצו ובתורתו יהגה יומם ולילה". ומבאר הגר"א הכוונה בזה, כי בתחילה כשהתורה היא רק בבחינת ארוסה, הרי היא נקראת "תורת ה'" כי עדיין לא נקנית לו כאשה, אבל בסוף אחרי שהאדם עמל

מאמר א

חידוש נפלא של המהרש"א והגר"א מווילנא זי"ע
במתן תורה נתן הקב"ה את התורה לישראל כארוסה
כדי שכל אחד ישלים את הנישואין בעמל התורה

יעקב, אל תקרי מורשה אלא מאורסה". ופירש המהרש"א בחידושי אגדות הטעם שלא פירשו מילת "מורשה" כפשוטה מלשון "ירושה", על פי מה ששנינו (אבות פ"ב מ"ב): "והתקן עצמך ללמוד תורה שאינה ירושה לך". הרי מבואר שהתורה איננה ירושה אלא צריך להתייגע עליה, כמו ששנינו בגמרא (מגילה ו:): "לא יגעתי ומצאתי אל תאמן".

לפי זה מבאר המהרש"א הטעם שדרשו "מורשה" מלשון "מאורסה", ללמדנו בזה שהתורה ניתנה לישראל בבחינת "ארוסה" ולא בבחינת "נשואה", בלשון קדשו: "ועל כן דרשוהו מלשון מאורסה, כי התורה נמשלה לאשה בכמה מקומות, ובתחילת נתינתה לישראל הרי היא כארוסה, עד אחר שילמדה שנעשית לו כאשה, ואם כן עם הארץ שאיננו לומד הרי היא נשאת לו כארוסתו".

ביאור דבריו הקדושים על פי הידוע, כי בזמן המשנה והתלמוד חילקו את הנישואין בין איש ואשה לשני חלקים, השלב הראשון היה שקידש החתן את הכלה כדת וכדין, ועדיין לא הכניס אותה לחופה שהיא קנין מיוחד של נישואין, ועל ידי הקידושין נעשית הכלה "ארוסה", שהיא מן התורה אשת איש לכל דבר, אבל היא עדיין אסורה לבעלה מאחר שלא עשה הקנין של החופה.

לכן היא נשאת בבית אביה כל זמן האירוסין, וכשמגיע זמן הנישואין נושא אותה החתן לאשה בקנין חופה ויחוד ומכניסה לביתו, ואז במקום "ארוסה" היא נעשית "נשואה" והיא הנקראת "אשה" לבעלה, כמו שכתב הרמב"ם (הלכות אישות פ"י ה"א): "הארוסה אסורה לבעלה מדברי סופרים כל זמן שהיא בבית אביה... עד שיביא אותה לתוך ביתו וייתחד עמה ויפרישנה לו, וייחוד זה הוא הנקרא כניסה לחופה, והוא הנקרא נישואין בכל מקום".

עוד ראוי להתבונן מה שתיקנו חכמינו ז"ל בנוסח הברכה המעולה שבברכת התורה: "אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו", ותמהו המפרשים הלא מקרא מלא דיבר הכתוב (דברים לג-ב): "ויאמר ה' מסיני בא וזרח משעיר למו הופיע מהר פארן ואתה מרבבות קודש מימינו אש דת למו". ופירש רש"י, והנה מקור הדברים במדרש (איכה רבתי ג-א):

"בתחילה נגלה על בני עשו, הדא הוא דכתיב ויאמר ה' מסיני בא וזרח משעיר למו ולא קבלוה, החזירה על בני ישמעאל ולא קבלוה, הדא הוא דכתיב הופיע מהר פארן, ולבסוף החזירה על ישראל וקבלוה, הדא הוא דכתיב ואתה מרבבות קודש מימינו אש דת למו, וכתיב (שמות כד-ז) כל אשר דיבר ה' נעשה ונשמע".

הרי לנו דברים ברורים שביקש הקב"ה למסור תחילה את התורה לבני עשו ולבני ישמעאל, ואחרי שסירבו לקבל את התורה נתן הקב"ה את התורה לישראל, אם כן איך אנו מברכים: "אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו". בדרך הפשט מסתבר לומר, שהקב"ה המגיד מראשית אחרית ידע מראש שהגוים לא ירצו לקבל את התורה, ובכל זאת חזר עליהם לתת להם את התורה, כדי שלא יבואו אחר כך בטענה, שאילו היו מבקשים לתת להם את התורה היו מקבלים אותה, אולם כפי שיתבאר יתכן לבאר ענין זה ביתר עמקות.

**"תורה צוה לנו משה מורשה
אל תקרי מורשה אלא מאורשה"**

פתח דברינו יאיר בהקדמה יקרה מאירת עינים, שהיא יסוד הבנין של מתן תורה לישראל, מה שדרשו בגמרא (פסחים מט:): מקרא שכתוב (דברים לג-ד): "תורה צוה לנו משה מורשה קהלת

לקראת חג השבועות הבא עלינו לטובה "זמן מתן תורתנו", דבר בעתו מה טוב להתבונן במה שתיקנו חכמינו ז"ל לברך כל יום שתי ברכות בברכות התורה [כי אפילו לפי שיטת הרמב"ן בספר המצוות (מצוה טו) שברכת התורה היא מן התורה, כבר כתב בשו"ת "שאגת אריה" (סימן כה) כי רק ברכה אחת היא מן התורה. זאת ועוד שגם הנוסח של הברכות הוא תיקון חכמינו ז"ל]:

ברכה ראשונה: "ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם אשר קדשנו במצוותיו וצונו לעסוק בדברי תורה". לברכה זו מתלווה תפלה מיוחדת על עריבות התורה המסתיימת בברכה: "והערב נא ה' אלקינו את דברי תורתך בפינו ובפיות עמך בית ישראל, ונהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי צאצאינו וצאצאי עמך בית ישראל, כולנו יודעי שמך ולומדי תורתך לשמה, ברוך אתה ה' המלמד תורה לעמו ישראל".

וכתבו המחבר והרמ"א (או"ח סימן מז סעיף ו) שצריך לומר "והערב נא" בתוספת ו' ולא "והערב נא", ומקור הדבר ברש"י (ברכות יא: ד"ה ור' יוחנן) ובתוספות (שם מז. ד"ה כל) כי "והערב נא" אינה ברכה בפני עצמה, אלא ההמשך והסיום של הברכה הראשונה, כברכה אריכתא הפותחת בברוך ומסתיימת בברוך.

ברכה שנייה: "ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו ברוך אתה ה' נותן התורה". שנינו על כך בגמרא (שם א:): "אמר רב המנונא, זו היא מעולה שבברכות". ופירש רש"י: "זו היא מעולה שבברכות התורה, לפי שיש בה הודאה למקום וקילוס לתורה ולישראל". וצריך ביאור מה שתיקנו חכמינו ז"ל לברך שתי ברכות על מצות לימוד התורה, ולא ברכה אחת כפי שמברכים על כל המצוות.

עזיבת בית המדרש ובית הכנסת

בתקופה זו, כל אחד צריך להרגיש את מה שאמרו חז"ל (ברכות ג.) שבזמן חורבן בית המקדש יוצאת בת קול ואומרת "אוי להם לבנים שגלו מעל שולחן אביהם", שזהו ממש המציאות כעת, שהיה לנו בתי כניסיות ובתי מדרשות, שהם מקדש מעט, והקב"ה מסלק אותנו מהם, אין אנו יכולים להכנס אצלם, איזה הרגשה קשה היתה צריכה להיות לכל אחד ואחד על זה, כאילו אנחנו בנידוי, הקב"ה מנדה אותנו ח"ו, אינו רוצה שנבא אל ביתו! ובאמת היו צריכים לגזור תעניות על מצב זה, אבל אין כוחנו להתענות, אבל עכ"פ עלינו להרגיש באמת את הכאב והצער שיש מזה, עלינו לגנוח ולכאוב על כל תפילה ותפילה שאנו מפסידים להתפלל אותה בציבור.

בשו"ע איתא לגבי ירידת גשמים בסוכות, שצריך לצאת מן הסוכה בהכנעה ובצער, ולהרגיש, כביכול שפך לו רבו קיתון של מים על פניו. כך גם אנו צריכים לצאת מהבתי כניסיות ומבתי המדרשות, עם מרירות גדולה והרגשה קשה ושזה איפכת לנו מאד, ואדרבה זה לעומת זה, הקב"ה סילק אותנו מבית הכנסת, ואומר לנו "מי ביקש זאת מידכם רמוס חצרי", אבל אנו מבקשים ומחפשים עצות איך להתקרב אליו, ואנו באים לחצר בית הכנסת במסירות נפש, ומתפללים שם במנין.

בימים אלו ירבה כל אחד בתפילות ובאמירת תהלים, לבקש מהקב"ה שיחוס על עמו ישראל ויבטל את הגזירה הגדולה הזו. כולם דואגים על גזירת הגוף, וחוששים שלא יחלו ושלא ימותו במגיפה, וזה נכון, אבל על אחת כמה וכמה יש לדאוג על הנפש הכמהה וצמאה לבא אל בית ה' להתפלל לפניו וכו', ואינה יכולה לעשות כן בימים אלו, וכן על צער השכינה והעדר נחת רוח לפניו בעת הזאת. ובפרט שיש בגזירה זו חילול ה' נורא, כאשר ישראל ביחד עם שאר אומות העולם באותה צרה, שומו שמים על כך! כמה דמעות צריך להוריד על זה.

זהירות מלשון הרע והתחברות לאינשי דלא מעלי

בזמן זה כולנו לעשות חשבון נפש לדעת בשביל מי ובשביל מה הרעה הזאת, וכל אחד יקח את זה לעצמו להוסיף לקח ולהתחזק. והנה מחלה זו גורמת לכל אחד ואחד מאתנו לישב בדד' בביתו, אין נכנס ואין יוצא, וזה בא כדי לעורר אותנו להתחזק מאד שלא להכשל בלשון הרע, שהוא שמביא אל האדם נגעים שגורמים לו לישב בדד, ולכן גם במקום שנחלקו הרבנים איך להתנהג בימים אלו, לא ידבר אחד ויזלזל בכבוד אחרים ויבטל דעתם, ואף שעושה כהוראת רבו, יכבד גם דעת אחרים.

כמו כן, צריך לדעת שהעולם חי היום עם הרחוב, הוא מושפע מן הרחוב, וכל מה שהוא עושה זה בשביל הרחוב, בשביל אנשים אחרים שיראו, ולכן הקב"ה הרחיק אותנו מן הרחוב, והושיבנו בדד בבית, למען נחשב חשבוננו של עולם, ונעזוב את דרכינו המקולקלים הבנויים על חיצוניות, ונלך בארחות ישרים, שהם הפנימיות שלנו למען שמו יתברך.

עוד יש להתבונן בדבר שבא עלינו, והיא מחלה כזו שמאד מאד מדבקת, וכולנו נזהרים כעת שלא להתקרב אחד אל חבירו, וגם ענין זה בא כדי לעורר אותנו להזהר ולידע אל מי אנו מתקרבים, מי הם החברים שלנו, מי סובב אותנו, למען שלא נדבק במדות רעות ודברים לא טובים, כל אחד צריך לבדוק עם מי בני ביתו מטיילים, ושח"ו לא יתחברו עם אינשי דלא מעלי וילמדו ממעשיהם. אמא שלי ע"ה היתה אומרת, אל תאמר לי מי אתה, אלא אמור לי מי הם חברך, ומזה נדע מי אתה... וכענין זה ידוע מאמר העולם, אל תתפלל שבנך יהיה צדיק, אלא תתפלל שהחברים של בנך יהיו צדיקים! האדם נמשך אחר הסביבה, ולכן צריך זהירות יתירה להתקשר רק אל אנשים צדיקים, יראי שמים ויראי חטא.

פעם אחת יצאתי עם בני ביתי לאיזהו מקום, ושילמתי הכל, וכאשר באתי שם ראיתי שיש שם פירצות של צניעות, וקמתי מיד וברחתי משם, ולא חסתי על כל הכסף ששילמתי והפסדתי.

היה אדם אחד בחו"ל שהיה מתלמידי הגר"ש וואזנר זצ"ל, ורצה לבא עם בנו אליו כדי לבקרו, וכבר קנה כרטיסי טיסה, וקודם שיצא מביתו התקשר אל הגר"ש, ואמר לו שהוא ביחד עם בנו נוסעים אליו. אמר לו הגר"ש: אל תיסע! איך אפשר לקחת בחור צעיר, שיסתובב בכל הרחובות, בשדה תעופה וכו', ובפרט בימי הקיץ, אתה יודע כמה מכשולים יש בדרכים?! מי ביקש ממך לבא, רבים חללים הפילה, ושכרך יוצא בהפסד!

אמירת הקרבנות

הגה"צ רבי זונדל קרויזר זצ"ל על אף גדולתו, היה לומד בכל יום ה' ספרי מוסר! נפש החיים, יסוד ושורש העבודה, זוהר, סדר היום ושער הכוונות, אשר כל ספרים אלו דברו על גודל עוצם התפילה. פעם אחת בהיותו בגיל 90 שנה, אמר לי: מאז שנעשתי 'בר מצוה', ואפילו ביום חתונתי ובשבע ברכות שלי, לא החסרתי תפילת ותיקין ואמירת פרשת הקרבנות. והוסיף ואמר, הגע בעצמך, בזמן המקדש, אדם שהיה חוטא, והיה צריך להביא קרבן, פעמים שהיה הדבר לוקח לו ימים רבים, לבא מביתו ועד בית המקדש. ואילו היום באמירת הקרבנות זוכה האדם להקריב קרבנות כמו שנאמר "ונשלמה פרים שפתינו", ואיך נפסיד דבר גדול כזה?!

בתקופה האחרונה מחייו, היה מתגורר אצל נכדו ר' יוסף קרויזר ברח' פרי חדש. פעם אחת בדרכו לתפילת ותיקין מעד ונפל, לאחר שהתאושש וקם, ראו שהזמן קצת מאוחר להספיק תפילת ותיקין, אמר לו נכדו, שאם יתפלל ב'דילוג' יספיק להתפלל עם הנץ. אמר לו ר' זונדל, אין לי פרוטקציה אצל הקב"ה להתפלל בדילוג, אלא עדיף לי להתפלל כדבעי אף שעל ידי אפסיד את תפילת ותיקין שאני כל כך מקפיד עליה. והמתין ב' שעות בזכרון משה עד למנין הבא... ואם כך אמר ר' זונדל, מה נאמר אנן?

דברי חיזוק והתעוררות

שנשא הגאון הצדיק מזרינו רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א
בעניני השעה ומגיפת ה'קורנה'

איש, וחזר אל הס"מ ותמה עליו על שאמר לו שימית 5,000 ובסוף מתו הרבה יותר מזה 15,000.... השיב לו הס"מ, דע לך, שמן המגיפה עצמה מתו רק חמשת אלפים, וכל השאר מתו מן הפחד! אבל ראוי וצריך שכל אחד יחשוב ויתבונן היטב, אם היה הדבר נוגע אליו בממון ופרנסה, האם גם אז היה אומר שהוא מפחד וחושש, ולא היה עושה כל צטדקי שבעולם כדי שלא יפסיד ממנו, ודי למבין!

אלא שגם אלו שאינם מתפללים במנין כי הם חוששים יותר מדאי, שלפחות יתפללו במתינות מילה במילה מתחילת התפילה ועד סופה [מה שלפעמים קשה כאשר מתפללים עם הציבור], ומתוך סידור, ולא ימתינו להתפלל עד הרגע האחרון, אלא אדרבה יקדימו להתפלל. וגם ראוי להם ללמוד בעת הזאת הלכות תפילה בציבור, למען יהיה להם בבחינת 'ונשלמה פרים שפתינו'. ועוד, דעכ"פ היה ראוי שיהיו בצער גדול על כך שמנע הקב"ה מאתם להתפלל בציבור, ולענות אמן יהא שמיה רבה, קדושה וברכו, ונפסד מהם לקיים ונקדשתי בתוך בני ישראל", ולא יאכלו אלא דברים הנצרכים לקיום הגוף והנפש. ולפחות יבקשו מבני הבית שיברכו את הברכות בקול רם כדי שיזכו לענות 'אמן', ויראו בכך את ההשתוקקות שיש להם לענות אמן, בימים כאלו שבתי כנסיות נעולים ואי אפשר לענות אמן, וישמחו על זה כמוצא שלל רב.

חיזוק בעניית אמן ובתפילה

חייבים אנו להתחזק בתפילה, כי ברור ופשוט, שאם תפילתנו היתה רצויה לפני הקב"ה, לא היה נעשה לנו כדבר הזה, סגירת בתי התפילות. ועיקר עבודה שבלב זו תפילה, וצריכים ליתן את הלב לקב"ה כמו שאנו רואים בכל נדבת המשכן שהתורה מדגישה את הלב, שזה העיקר, ושלא יהיה 'מצות אנשים מלומדה', כי זה נחשב 'שלא לשמה' כמו שכתב הגר"א באבן שלמה. אלא כל דבר מצוה שעושה, יאמר שעושה כן כדי לעשות נחת רוח לבורא, כמו שאמר הרבי רבי אלימלך ז"ע. וצריך לעשות יותר ממה שנצרך כדי לקיים את הדין, כגון לבא כמה דקות קודם התפילה וכו' וכו', שבזה הוא מראה את אהבתו לה' ית', שעושה לפניו משורת הדין.

רבינו חיים מואלאז'ין היה אומר, שאף שעל תפילה שלא בכוונה [חזף מברכת אבות] יש לו ללמד זכות, אבל על עניית אמן ללא כוונה, אין לו לימוד זכות. שאפילו לחשוב בדברי תורה אסור, וכיום יש רבים שיוצאים מן הבית כנסת באמצע קדיש.

תפילה בציבור בזמן מגיפת ה'קורנה'

הנה אנו בתקופה קשה שבו מכה מגיפה, ומשום כך יהודים רבים מבטלים את התפילה בציבור, והוא תמוה מאד, שחתונה ובר מצוה וכו' אפשר לעשות במנין, ורק תפילה לא!! ולדעתי אדרבה יש להקפיד ביתר שאת וביתר עוז בזמן קשה כזה, את הענין של תפילה בציבור, וכן שמעתי שבטלז-סטון, ששם פגעה המגיפה ביותר, ובכל זאת כולם יוצאים להתפלל בציבור תחת כיפת השמים, ועומדים רחוק זה מזה כמו שצריך, ולא צריך להחמיר יותר ממה שהם [-משרד הבריאות] אומרים. ובפרט בעת כזאת שיש קטרוגים בשמים וגזירה קשה, צריך לעשות דברים שבכוחם לבטל גזירות קשות, והכח של תפילה בציבור הוא כה רב, שבזכותה אפשר לבטלם. ואין לחשוש להוציא ספר תורה לרחובה של עיר, מפני כבוד הציבור, כדאיתא בשו"ע.

והנה לא זו בלבד שיש כאלו שאין מתפללים בציבור, אלא יש מביניהם כאלו, שיש להם עוד טענות על אלו ש'העניזו' וכן מתפללים במנין, וקוראים אותו בכינויי גנאי של רוצחים ורודפים, מה קורה כאן? היצר הרע מבלבל אותם עד כדי כך עד שהם מואסים באחרים שעושים מה שצריך לעשות.

איני אומר לכם קבלו דעתי, אלא כל אחד יעשה כפי הוראת רבותיו, אבל אני אומר לכם את דעתי, וזו היא דעתי, והגני לברך את כל אלו שיקפידו על התפילה במנין, שלא יחלו מעתה ועד עולם, הם וכל משפחתם.

והנה אבי מורי זצ"ל היה חולה גדול, וכל דבר קטן כגדול, שאל את עצת רופאיו, ועשה על פיהם, ובכל זאת בכל מה שקשור לתפילה בציבור, לא לקח עצה מהם, כי אמר שאין הם יודעים את הערך ותוקף מעלת התפילה בציבור.

היה אצלי יהודי אחד שבא מארה"ב, וסיפר שלאחר שכבר קנה את כרטיס הטיסה לו ולבנו, התבונן שלפי חישוב זמן הנסיעה, לא יוכל להתפלל תפילת מנחה בציבור, והחליף את הכרטיס, וזה עלה לו 900 דולר לכל כרטיס, וביחד זה עלה 1800 דולר. כך היא הנהגת אדם שיועד את הערך של תפילה בציבור!

ואמנם יש אנשים שתקפה אותם פחד ואימה, והם צריכים לחשוש יותר, וכפי שאמר הבן איש חי שפגש את הס"מ שהיה ממונה על מגפה בעת ההיא, ושאלו כמה אנשים תמית במגיפה? ואמר לו "חמשת אלפים". בסופו של דבר מתו במגיפה חמשה עשר אלף

טיב רהשגחה

סיפורי השגחה פרטית
שנשלחו למערכת ע"י הקוראים

מקדים תפילה למכה

גיסי יצא עם אחותי וביתם הקטנה לבקר את משפחתו בדרום הארץ לרגל שמחת חלאקה במשפחה... הם הזמינו גם את אבא שלי להצטרף אליהם לנסיעה על מנת שיתאזרו מעט בעקבות הסגור הממושך שהיינו נתונים בו בעקבות הקורונה.

אבא שבדרך כלל לא יוצא למסעות מעין אלו, לקח עמו כמה ספרים ללמוד בדרך ויצא למסע...

אני מאידך יצאתי עם אשתי לאזור רחוב בר אילן שמואל הנביא לכמה סידורים והתארגנויות ולקחתי עימי את אימא שלי ושני אחיי הקטנים שיתאזרו גם הם מהשהייה הממושכת בבית.

בדרך לאחת החנויות עברנו בסמיכות לבית העלמין של סנהדריה שם טמונים גדולי עולם, אימא הביע בפניי בעבר את רצונה להתפלל שם על הקברים, אז הצעתי לה את ההזדמנות עכשיו שעיך היציאה מהבית הייתה להתאזרות, להיכנס ולהתפלל. אימא שמחה מאוד על ההזדמנות ושפכה את צוקן לחשה בתפילות על כל אחד ואחד מבני המשפחה בדמעות ותחנונים וכך גם עברה מציון לציון מתפללת ומתחנת בדמעות שלישי באופן שמעולם לא ראיתי את אימא כך משתפכת ברטט ובדמעות...

שמחתי מאוד שאימא מתפללת בהתעוררות כזו וניצלתי אף אני את העת רצון בתפילות חמות וכך גם אשתי, במשך שעותיים תמימות עמדנו בתפילות מבקשים על בני המשפחה וכל עם ישראל... כשיצאנו משם אימא הודתה לי מאוד ואמרה כי משום מה היא לה התעוררות מיוחדת במינה, גם אשתי שחה לי כי הייתה לה התעוררות מיוחדת ולא הצליחה להתפלל על אף אחד כי אם על בני המשפחה שלי ובפרט על אחותי, אבא שלי, והתינוקות... הדבר היה מוזר כי גם אני הרביתי עליהם בתפילה וכך גם אימא שלי... הסקנו שמכיוון שהם לא אתנו בבית החיים כנראה שכיוונו עליהם...

אבל כעבור שעותיים נוספות כבר מובן, למה נשפכו הדמעות: הסתבר שגסי עשה תאונה חזיתית עם רכב שהתפרץ להם לכביש בדיוק באותם רגעים שהתפללנו בציון, אחותי שברה את היד, אבא שהיה שקוע בלימוד יצא ללא פגע כנראה בזכות התורה שהגינה בעדו למרות השמשה שהתנפצה עליו.

גיסי יצא עם כמה מכות יבשות והתינוקות אף היא ללא פגע...

הרכב עף מההדף של המכה ונעצר בצד הדרך כאשר משאית שהגיעה במהירות מהנתיב הנגדי הצליח לעצור בחריקת בלמים חצי מטר לפני שמחץ את כולם למוות חלילה...

למפרע הבנו גם הבנו כיצד סיבה ההשגחה שנתפלל חזק על שלום המשפחה וכל התפילות משום מה היו עליהם שעל פניו נראה כי זכות התפילות הצילו את חייהם...

היו שם עוד ניסים רבים אך אמרתי בליבי לכל הפחות את חלק הארי אעלה בקולמוס למען ידעו כולם כי ה' הוא האלוקים מלך על כל הארץ ומקדים תפילה למכה והכל מכוון בדיוק נפלא!!!
בתודה לבורא עולם.

בעל המעשי: מ.ת.

הפענוץ לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית
מוזמן לשלוח אל ר' שפחה סטואלס
בפקס: 15326517922
או ל: o.y.wines@gmail.com

בקדושה וטהרה.

כמנהג הרבה ישיבות היו האברכים הנשואים בוגרי הישיבה, ממשכים להגיע בימים הנוראים ובמועדים אל הישיבה, ונשאו דבוקים בקשר איתן בנפש רבם החתם סופר תמיד. - בחג השבועות היה היכל בית המדרש המקושט מלא מפה לפה, כאשר תלמידים רבים ידאים ושלמים הגיעו פרשבורגה, וגם מיודענו האברך הצעיר בתוכם, ממשך לפקוד את בית רבו תדיר כמימים ימימה.

ונהגה שנה אחת לא הצליח אותו תלמיד להגיע 'נסיעה' לכבוד חג השבועות, ונאלץ להישאר מסיבה מסוימת בביתו שברופשיץ.

לאחר עבור החג בהזדמנות הראשונה שהגיעה קם ונסע לפרשבורג, אחר שנפשו כמה והשתוקקה לקבל פני רבו.

החתם סופר שמח מאוד לקראת תלמידו האהוב, שנפשו קשורה בנפשו, ולאחר שקבלו בחביבות ודרש בשלומם ושלומו בני ביתו. שאל ממנו באהבה, מדוע זה לא הייתם עימנו השנה בחג מתן תורתנו? סיפר התלמיד בפני רבו את הסיבה שסיבבו אליו מן השמים, ושמהממה לא אסתייע מילתא ולא זכה לצערו להיעד לכבוד שבועות.

ברם, עדיין לא נחה דעתו של החתם סופר, וכדרכו בקודש להתעניין ולהשתתף בכל מוצאות קורות תלמידיו בכל מקומות מושבותיהם, החל שואל ודורש ממנו, כיצד עשה את החג שם בביתו... היכן התפלל? וכיצד קיבל שם את התורה?

לשמע השאלה, התלבט התלמיד ונענה בהתרגשות, כי יש שם ברופשיץ בית מדרש גדול ונכבד של הרבי הקדוש מרופשיץ [צוק'ל], אשר נוהג נשיאות ברמה בקרב תלמידיו וחסידיו, ושם מצא את אשר אהבה נפשו, ועשה את חג השבועות ביחד עמהם בשמחה, כאיש אחד בלב אחד, כאשר כבר הכירוהו שם כולם מעת בואו לדרור בבית חותנו ברופשיץ.

נו, שאל החתם סופר, ואיך נראה שם חג השבועות ברופשיץ? מה ראית שם?

סיפר התלמיד לפניו מסדרי החג, בתפילות הארוכות ובעריכת השולחנות [טישען] הקדושים. ובין הדברים סיפר שכשהגיעו בתפילות יום טוב של שבועות לברכת "אהבה רבה", האריכו בה החסידים זמן רב מאוד, בניעימה מיוחדת מתוקה מדבש ונופת צופים, וגעה שם כל העם בבכיות בדמעות שלישי! [כאשר ידוע היכל הנגינה הנעלה של בית רופשיץ, בשיירים ונוסחאות מיוחדים הנאצלים מגבוה, ופורטים על נימי הנפש בחדוותא דאורייתא קדישא].

כאשר שמע זאת החתם סופר, וראה והבין בנפש תלמידו אהובו שזכה שם ברופשיץ להתעלות מופלאה, פנה ואמר לו: אם כך, הרי נמצא שיש שם ברופשיץ מקום טוב מאוד לך ולנשמתך! ולכן גם בשנים הבאות בחג השבועות, באם קשה עליך הנסיעה לפרשבורג, הרי יכול אתה להישאר שם ברופשיץ כאוות נפשך!

[פרטיסיות', קובץ 360]

~*~*~

לשפוך דמעות כמים - בתפילה שגורה בפי האב והאם להצלחת בניהם בתורה!

אספרה נא בפניכם 'טיב מעשה' יקר אחד, שהתרחש בתלמוד תורה חשוב בארץ הקודש, והתגלגל לידי ב'טיב ההשגחה' העליונה. - זהו מעשה נכבד, שיש בו לקח טוב, מוסר השכל חשוב, בסוד גודל חשיבות תפילת "אבות ואימהות על בנים!"

בביתו של אחד האברכים החשובים, יהודי תלמיד

עדתו: רבותי, דעו לכם נאמנה, שלא יתכן בשום אופן לחדש חידושים שיהיו מכוונים לאמינות של תורה בלא תפילה! - לפיכך המשיך בקול קורא, מנמהת לבו הטוהר: עלינו להפיל תחנוניתנו ולבקש מאד, בברכת "אהבה רבה" ובתפילת "אתה חונן", ושאר מקומות שמתפללים על ההצלחת בתורה, לשפוך בהם שיח ערב, ולהתחנן על ההצלחה [שטייגען] בתורה!

לאחר אותה דרשה חוצבת, כשהתהלך הצדיק בתומו לדרכו, סבבוהו והקיפוהו התלמידים, וכדרכם בקודש היו שואלים ומשוחחים בעניינים שהתלבנו בשיעור שבאותה דרשה.

והנה עלתה השיחה אודות מה שפסק הרב בדרשה בחריפות, שאי אפשר לחדש בתורה ללא תפילה! נענה אחד התלמידים ושאל בזחיחות הדעת: הנה היום בעת לימוד הישיבה, בטרם עלה הרב לדרוש הדרשה, חידשתי חידוש נפלא בסוגיא! והרי לא התפללתי כלל על ההצלחה בתורה, שעדיין לא ידעתי מדרשת רבינו כלום!?

שאלו הרבי במפגיע, ומהו אותו חידוש נפלא שחידשתי בתורתך היום?

פתח התלמיד בגאונו והרצה בהירות ובקול בוטח את חידושו המופלא לפי דעתו בסוגיה הנלמדת.

אך להוותו, על אתר הפרץ הרבי את כל חידושו מיניה וביה, והוכיחו על פניו שכל החידוש הזה אין בו ולא כלום!

באותו מעמד ראו התלמידים בחוש ולקחו מוסר, להתפלל תמיד ולהתחנן הרבה על נפשו, שזוכה לפתיחת הלב בעסק התורה הקדושה, ושהמאור שבה יחזירונו למטוב, אמן.

[פרטיסיות', קובץ 1106]

~*~*~

ברכת 'אהבה רבה' של חג השבועות בבכיות ובדמעות שלישי!

אחד ממבחיני סגל תלמידיו הקדושים של מרן החתם סופר צוק'ל, היה יושב בשבת בתחמוני הישיבתו הרמה שבפרשבורג המעטירה. וכדרכם ואופיים של התלמידים גדולי עולם הללו, היה דבוק ומקושר עם רבו בהתקשרות אהבה עצומה.

בשנות בחרותו עשה כמה שנים באוהלה של תורה, ועשה חיל בתורה ועבודה, בסתר כנפי השכינה הקדושה שלא זזה מבית מקדש מעט זה תחות צילא דמאימנותא עילאה.

כדרכם של ישיבות רבות, היו התלמידים עושים את המועדים והרגלים בהיכל הישיבה הקדושה ברוב עם הדור מלך. ובפרט תלמידי החתם סופר, ובנו חתם סופר צוק'ל, וממשיכי דרכו בקודש, שידוע ומפורסם גודל דבקות התלמידים והתקשרותם העצומה ברבותיהם, אילת אהבים ויעלת חן!

גם את חג השבועות כמו את שאר המועדים, היה התלמיד דן רגיל לעשות בצל רבו, שם זכה לשפע הקודש שהשפיע עליו רבו בקבלת התורה המתחדשת בכל שנה בצמידות לב ונפש של הרב עם התלמידים יחידו כאיש אחד בלב אחד!

והנה הגיע החורף בשעה טובה אל פרק 'האיש מקדש', ומן השמחה המציא אליו השי"ת את זיווגו בעיר 'רופשיץ' יצו". וכאשר למדנו מן התורה ומן הנביאים ומן הכתובים כי מה' אשה לאיש (מוע"ק יח), נצרך אותו תלמיד לעזוב את פרשבורג, ולעבור לדרור עם זוגתו הצנועה מחברתו בקודש בבית חותנו שברופשיץ. שם זכה לקבל 'קעסט' מלא בכבוד, כנהוג בימים ההם בסדרי הנדן להכניס חתן תלמיד חכם ולתת לו כל צרכיו וצרכי משפחתו בשלמות, כדי שיוכל להמשיך לעסוק בתורתו במנוחת הדעת

כאיש אחד בלב אחד!

ידוע מה שרמזו כאן בספרים הקדושים על "חג השבועות" דנו, "זמן מתן תורתנו", שהשפעתו משתלשלת ובאה מכוחה של אחדות ישראל. כענין שזכו ישראל במעמד הנשגב בסניי, כאשר היו מאוחדים כאיש אחד בלב אחד. כמבאר ברש"י בפסוק (שמות יט, ב): "ויהיו שם ישראל", שלכן דיבר הכתוב בחנייית סיני בלשון יחיד "ויהיו", ללמדך שהיו כולם יחידים - כאיש אחד בלב אחד!

ומפרש לנו כאן המשרר, שמתוך שהתקיים בהם "ובאו כולם בברית יחד", זכו למדרגה הנפלאה של "נעשה ונשמע אמרו כאחד". שעיקרו הוא מסירות נפש עצומה

גילוי אליהו בלימוד ליל חג השבועות דרכו ומנהגו של הרה"ג רבי חיים יהודה לייב אויערבאך זצ"ל, ראש ישיבת שער השמים, ורו"מ "קהל חסידים" שבשכונת 'שערי חסד' המעטירה,

האמת!
לפיכך הנני כעת בשמחה הגדולה, שבדבקות שמחת חג מתן תורתנו, על שזכייתי בשנה זו לראות בהקיץ את אליהו הנביא!

[מתוך שיחת הכנה לקראת חג השבועות]

"ובאו כולם בברית יחד, נעשה ונשמע אמרו כאחד,

ופתחו וענו ה' אחד וכו'. דבר בקדשו פתח המזר,

יום השביעי זכור ושמור, וכל פקודיו יחד לגמור,

חק מתנים ואימן פתח!" (זמר יום שבתון)

התחניה לפני נותן התורה ית"ש על ההצלחה [שטייגען] בתורה הרה"ק רבי שמואל שמעלקא מניקלשבורג זצוק"ל היה אחד מראשי הרבנים והצדיקים מנהיגי הדור, ובהיותו ממונה מטעם המלכות בתור 'רב המדינה' והגלילות, נהרו אל ישיבתו הגדולה שהקים בניקלשבורג תלמידים רבים מכל הערים סביב.

דרכו בקודש בשבתות ובשאר יומא דפגרא, לשאת דברי קדשו בדרשה שנשא בהיכל בית המדרש הגדול, בפני סגל תלמידיו הקדושים ושאר בני העיר. אולם ברגלים ובמועדי קודש היו רבים נוהרים אל היכל הישיבה גם מערים אחרות, כדי להסתופף בצל קדשו תחות צילא דמהימנותא. - בזמנים אלו היו דרשותיו המלהיבות נאמרות מפי קדשו בהתעוררות עצומה, כדי לעורר לב העם לתשובה ולמעשים טובים. פעמים רבות, היה צריך להפסיק בדרשתו, אחר שפרצו התלמידים והחסידים הדבקים בו בבכיות עצומות שהתגברו בכל רחבי בית המדרש. - כאשר מסופר עלי גיליון ספרו הקדוש "דברי שמואל", בדרשות ימים הנוראים ושאר מועדים, עיין שם. [ראה לזוגמא מ"ש שם אודות דרשת 'כל נדרי' שנשא בבית הכנסת הישן דניקלשבורג בשנת תקל"ו, והיו שם בכיות נוראות, כאשר הרעיד הלבבות ונעו אמות הסיפין עיי"ש].

באחת מהדרשות שנשא בחיל לקראת "זמן מתן תורתנו", הרחיב בתוך דברי קדשו, שכדי לזכות להצלחה בתורה צריך לטשוח תפילות ותחנונים לפני נותן התורה ברוך הוא, ובהעדר התפילה גם אם יעמול ויתייגע קשות עדיין אין מובטחת ביזו ההצלחה בתורה!

כמ"ש (מגילה כח): "שמעתא בעא צלותא", מלשון תפילה, שיסוד הצלחת השמעתתא בתפילה ובצלותא תליא!

על דרך שרמזו (שם ו'): "נעת ומצאת תאמינ", ומוקמינן לה התם 'בדברי תורה'. ולכאורה מה לשון 'מצאיה' שייך כאן, הלא יגע ועמל קשות על כך, והיה צריך לומר 'נעת והשגת', שהמצאיה מתיאמה בדבר שלא יגע בו, ורק באה בהיסח הדעת. - אולם רמזו לנו כאן, שאף אחר היגיעה והעמל אין קנין התורה מובטח, וצריך לזכות בה מן השמים בדרך 'מצאיה' הבאה כמו מתנה מן השמים!

לפיכך, הרעים הצדיק בקולו, אם רוצים אנו לזכות אל נכון 'לקבלת התורה', עלינו להתחנן ולבקש על נפשנו לפני 'נותן התורה' ב"ה, שיעניקה לנו במתנתו מן השמים! כי התורה הקדושה חוזרת וניתנת בכל שנה בחג השבועות, ולכן בכל עת שאיש ישראל לומד בה צריך הוא להגיע לבחינת 'מתנה', שיתן לו השי"ת עתה את השגת תורה זו שלומד. - ולכן מברכים אנו "נותן התורה", בלשון הווה ולא 'נותן התורה' בלשון עבר. כי בכל עת נותנה השי"ת באהבה, ומלמד תורה לעמו ישראל!

בסיום דברי קדשו, התבטא הרבי בנחרצות לפני קהל

בחג השבועות, היה לעלות לשכונת 'בתי אונגרין' הוותיקה, ולקבל פני הגה"צ המפורסם, רבי משה יוסף הופמן זצוק"ל, הנקרא 'דער פאפא דייך' בעל "מי באר מים חיים".

הדיין מפאפא היה לשם דבר אצל אנשי ירושלים של מעלה בדור הקודם, הוא היה משרידי תלמידי מרן החתם סופר זצוק"ל ובנו הכתב סופר זצוק"ל. ולאחר שיהיו כמה שנים כראש ישיבה בעיר 'סרדהלי' שבהונגריה, התמנה לדיין וראש ישיבה בעיר 'פאפא'. ולאחר מכן עלה [בשנת תרס"ו] לחונן את ארץ הקודש, והתגורר בבתי אונגרין שבירושלים קרתא דשופריא. שם התפרסם ויצא שמו לתהילה כגאון וצדיק ובעל מופת גדול. הוא היה 'יושב' רבות בבית הכנסת וכותב את חידושי תורתו. [שנים רבות היו כתבי יד קדשו ספונים בעליית הגג של בית הכנסת, עד שנעלמו משם בדרך פלא].

באחת השנים כאשר הגיע רבי חיים לייב בעיצומו של חג אל ביתו נאוה קודש של הדיין, מצא אותו שרוי בשמחה גדולה מאוד.

רבי חיים לייב ברוחב ביתו, הבין והכיר בו באותו צדיק שיש דברים בגו, ושמחה יתרה יש כאן, יותר משמחת החג. אך כשניסה לשאול את פי הצדיק על מה היא שמחתו העצומה בחג השבועות דנו, התחמק הדיין ולא גילה פשר דבר.

אולם בהיות רבי חיים לייב מתלמידי המקורבים של הדיין, הפציר בו לגלות לו את סיבת השמחה, כאשר תורה היא וללמוד אני צריך!

פתח הדיין את פי קדשו, ואמר: קבלה היא בידי ממורי ורבי מרן החתם סופר זצוק"ל, שאף התפרסמה בישיבה הקדושה בפרשבורג, בעת שלמדתי שם אצל בנו בעל הכתב סופר זצוק"ל: שמי שזוכה בליל חג השבועות ללמוד תורה בקדושה כראוי, ברצף אחד ללא שום הפסק, זוכה לגילוי אליהו!

והנה זה שנים רבות שניסיתי לקיים זאת כראוי, ולא עלתה בידי מחמת כמה סיבות והפסקים שונים. אך עתה בחג השבועות זהאי שתא עלתה בידי בעזרתו יתברך לעמוד במשימה זו בעוז, בדבקות עסק התורה הק' מתחילת הלילה ברציפות אחת, וללא שום הפסק כלל. - ואכן זכיתי בחסדי השי"ת שהגיע אצלי אליהו הנביא, נתתי לו שלום והחזיר לי שלום! והצעתי בפניו באותה הזדמנות יקרה מפז קושיא גדולה אחת שהציקה לי מזה עידן בסוגיא סוכבה שעסקתי בה. והנה תיכף יישב לי תשובה את הכל בתירוץ מופלא, דבר דיבור על אופניו. ובתוך כדי שהייתי מחשב עם עצמי, להסדיר את ישוב מהלך הסוגיא, פרח לו איש

בביטול הגמור, למעלה מדרך הטבע. כמ"ש (שבת פח). שהוא "רז שמלאכי השרת משתמשים בו", כי לא שייך בטבע אנוש להקדים עשיה לשמיעה, אלא יש כאן התעלות למעלה מדרך הטבע, כדוגמת מלאכי עליון.

ולזה הכוח המופלא הגיעו ישראל מכוחה של האחדות, כאשר 'באו כולם בברית יחד'. שיש בסגולת 'אחדות ישראל' לפעול ולעשות גדולות ונצורות, יותר מכוחם הטבעי. כאשר מקרא מלא דיבר הכתוב בזה (בראשית יא, ו): "ויאמר ה', הן עם אחד ושפה אחת לכולם, וזה החלם לעשות, ועתה לא יבצר מהם כל אשר יזמו לעשות!". - כי כאשר באים יחדיו בברית אהבים, עם אחד ושפה אחת לכולם, יש בכוחם לפרוץ את גדר הטבע.

ובאותה מידה של 'אחדות ישראל' ממשיך המשורר ומפרש יפה את איכות דרגה הגבוהה שבחג מתן תורתנו, שכל עיקרה של תורה באה ללמדנו את מידת האחדות, וכמו שרמזו ברש"י (ויקרא יט, יח): "ואהבת לרעך כמוך - אמר רבי עקיבא, זה כלל גדול בתורה". רוצה לומר, שהוא כלל גדול לזכות על ידו לכל התורה.

לפיכך ממשיך הזמר וחוזר: "דיבר בקדשו בהר המור כו' וכל פיקודיו יחד לגמור". - כמו שפירש בספה"ק "וידבר משה" להרה"ק מלברטוב זצוק"ל, וז"ל: "עלה בענייך הרמז בזה, כי 'כל פקודיו' הם ללמוד לעמו ישראל שיבואו לאחדות. והו' 'חד' הבחינת אחדות, 'לגמור' לשון ללמוד, שזה לומד פקודי ה' לאחדות. כמ"ש בגמרא (עי' שבת לא). ואהבת לרעך כמוך, זו היא כל התורה, וק"ל עכ"ל".

בבואנו עתה לשלום לקראת חג השבועות הבא עלינו לטובה, הוא עת הטוב והנוכח לבוא כל ישראל יחדיו "בברית יחד", בכריתת ברית של 'אהבת ישראל' מבית ומחוץ, כדי שתיכנס ותחדור בלבנו זו האחדות בתורה 'ברית' הנחרתת בין האהבים, כאיש אחד בלב אחד!

ומתוך כך נזכה כולנו יחדיו עם כל בית ישראל, לקבל התורה הקדושה בשמחה וברצון טוב.

**ברוך הוא אלקינו שפרצנו לכבודו,
והכריזנו מן התועים, ונתן לנו תורת אמת,
תהי' עולם נטע בתוכנו. - היא יפתח לפנינו
בתורתו, וישם בלבנו אהבתו ויראתו,
ולעשות רצונו ולקבדו בלבב שלום.
אמן**

תפלה לדוד

דוד המלך והתלק בעשרת בכדי לחזק את עניין התפלה ביוםא דאורייתא

ישי הוליד את דוד

בחג השבועות וזחה שמשו של דוד המלך בעולם, ובאותו היום כעבור שבעים שנה נסתלק, על זמן הסתלקותו שנינו בירושלמי (ביצה א'), "אמר ר' יוסי בי ר' בון, דוד מת בעצרת". ואילו את זמן לידתו או למדים מתוך מאמר הגמרא (ראש השנה א'), "הקדוש ברוך הוא יושב וממלא שנותיהם של צדיקים מיום ליום מחודש לחודש, שנאמר (שמות כג. ט) 'את מספר ימיך אמלא'".

זהו אם כן אחד מן הטעמים שנתנו קדמונו (ספלה חדשה קכא) לבאר את המנהג לומר מגילת רות בחג השבועות (הובא בשולחן ערוך אורח חיים תע"ח ט), שהלא ביום הזה נולד ונסתלק דוד המלך, וכל עיקרה של מגילת רות הוא בכדי להודיע סדר יחוסו והשתלטות לידתו של דוד המלך, "ובועז הוליד את עובד, ועובד הוליד את ישי, וישי הוליד את דוד (רות ד. כא)", על כן קוראים מגילה זו בשבועות יום לידתו והסתלקותו.

זמירתהו לי חוקך

כל ימיו אשר חייה, היה דוד המלך מלומד סבל ומכאובים, למן עת לידתו שחשדו עליו אחיו שנוגד שלא בכשרות, עד שפניו כן היו מנדים אותו מהם, ובזמן שהם ישבו בכבודו של עולם שלחו אותו לשדות ולעפרים בכדי לרעות את צאן אביהם.

אף לאחר מכן נרדף היה מאת שאול המלך שרצה להרגו נפש, ואפילו כאשר כבר עלה על כס המלוכה ונתעלה לגדולה, עדיין לא ידע מרגוע לנפשו וצרות רבות ומשונות תכפוהו חדישים לבקרים, שונאים מביט ומחוזן, כל שנות מלכותו היה נתון במלחמות, עד שאפילו מבניו עצמו היה נרדף על צווארו.

אך בכל זאת מעולם לא עזב את האמונה והביטחון בבואו כל העולמים, וכמו שאמר בעצמו בתהלים (תהלים קיט, ט) "דרך אמונה בחרתי", ולמרות שצרות רבות הקיפוהו מכל עבר בכל זאת לא הניח עצמו מן התורה והמצוות כמלא

עשרה שנה, כשמת הקיסר ובטלה הגזירה מעל ראשו של רבי שמעון בר יוחאי, מספרת הגמרא (סנהדרין א'), 'אתא אליהו וקם אפיתחא דמערתא, אמר, מאן לדעייה לבר יוחי זמית קיסר ובטיל גזירתיה', וכששמעו הרשב"י ובנו את הקול הקורא מבחוץ, אז התייצבו ויצאו מתוך המערה.

ישי להבין את ההנהגה של אליהו הנביא, מפני מה היה צריך אליהו הנביא לעמוד מחוץ למערה ולהכריז את הכרזתו עד שייבן רבי שמעון מאליו, מדוע לא נכנס אליהו הנביא - שהוא איש פקיד על כל בשורות טובות' (מסיות למצאי שבת) - אל תוך המערה, ולגלות בפירוש לרבי שמעון כי כבר חלפה ועברה לה הגזירה שריחפה מעל ראשו?

אכן, לפי דברינו אתי שפיר ואין כאן בית מיוחס כלל, כי היות והתורה שלמד רבי שמעון ובנו בתוך המערה מתוך הדחק ועל ידי יסורים גדולים נוראים, כשכל גופם

נימה, וכמו שאמר עוד (ק"ט, סא), "חבלי רשעים ענניו [= שללו נפשי, ובכל זאת] תורתך לא שכחתי", "כמעט כילוני בארץ ואני לא עזבתי פיקודיך (שם טו)".

כל כך היה דוד המלך אחוז בהתורה הקדושה, חבוקה דבוקה בך, די לנו אם נתבונן בלשונות הנוראים שכותב דוד המלך בתהלים על אהבתו את התורה הקדושה, ביותר מורגש הדבר בקאפסיל ק"ט, שם נראה בעליל כי נפשו יצאה בדברו מרוב געגועים והתרפקות על דברי התורה, ולא זו בלבד, אלא שהוסיף דוד המלך לבקש מלפני הקב"ה על ספר התהלים שיהיה קדוש בקדושת התורה, וכדאיתא במדרש (מדרש תהלים א), "יהי לרצון אמרי פי (תהלים טו, טו), לא יהיו קורין בהם כקורין בספרים, אלא יהיו קורין בהן ונטלין שכר עליהם כנגעים ואהלות", שהם חלקי התורה החמורים ביותר.

עמוד צלחתון וישראל

אבל כאשר נתבונן מה היה הנקודה המרכזית של דוד המלך, נראה שהיה זה עניין התפילה שהקפיד את כל מהותו, על כל דבר ועניין שהיה עובר עליו או שהיה מתרחש עמו, ולא מעט עבר עליו כדכתיב (תהלים מב, ח) "כל משברייך וגלוי עלי עברו", היה מפיל בקשה ותחנונים לפני הקב"ה כבן המתחטא לפני אביו, דוד המלך העיד על עצמו ואמר (מב. ד) "ואני תפלה", וכדפירש שם רש"י, "ואני תפלה - ואני מתפלל אליך תמיד". וכן אמרו בגמרא (מגילה יז, ט) "וכיון שבא דוד באתה תפלה", שדוד הוא עמוד התפלה של ישראל.

על כן כל איש ישראל, בכל צער ומצוק שימצאנו ביום מן הימים, ימצא מפלט ופורקן בין דפי התהלים, אין לך דבר ועניין שלא שפך עליו דוד המלך נעים זמירות ישראל את שירו לפני קונו, כלשון קדשו של הרה"ק המאור ושמש זי"ע (פרשת משפטים), "דוד המלך ע"ה היה מתפלל על כל העניינים שצריכים ישראל עד ביאת משיחנו, על החולים שיתרפאו

ועל הבריאים שלא יחלו ועל פרנסתם שיתברכו ולבטל מהם כל הגזירות קשות".

תורה והפלה כאחד

מתנה מצי לנו למימר טעם הגון מדוע בחר הקב"ה שיתלק דוד המלך דווקא בחג השבועות יום מתן תורה, כדי להזכיר לנו ולעורר אותנו בעיצומו של יום קבלת התורה ששמעתא בעי צילתא, ויחד עם התורה שניתנה בו ביום צריך להוסיף לזה ולצרף עמה גם את עבודת התפלה והתחנונים, כי תורה ללא תפילה אינה די, ואף תפלה ללא תורה אינה כראוי, אלא שניהם צריכים זה לזה ומשלימים אלו את אלו.

לפיכך בחר הקב"ה בדוד עבדו וסילקו מן העולם ביומא דאורייתא, ועל ידי זה נוטלים בידם ביום זה כל בני ישראל את ספר שירי דוד המלך, ושופכים את לבם כמים בערגה וכיסופין יחד עם פרקי התהלים שכתבה דוד המלך בקדושה ובטהרה, ועל ידי זה מתעלה ביום מתן תורה גם כח התפלה.

על כן, ביום גדול וקדוש זה - קבלת התורה והילולת דוד המלך ע"ה, כאשר נהגו להרבות באמירת תהלים, מילין קדישין אותם חיבר דוד המלך נעים זמירות ישראל, נפיל תחנה ובקשה לפני מלך מלכי המלכים שיוכנו לקבל התורה כראוי, שיאיר עינינו בתורתו וידבק לבנו במצוותיו, שיערב נא השם אלוקינו את דברי תורתו פנינו.

ששפך שירי ערב יחד עם דוד המלך שהשתחו בתפלה ותחנונים לפני הקב"ה, "גל עיני אביטה נפלאות מתורתך (ק"ט, ט)", "דרך שקר הסר ממני ותורתך חנני (ס"ב, ט)", "הביני ואצרה תורתך ואשמרנה בכל לב (ס"ד, ט)", "ואשמרה תורתך תמיד לעולם ועד (ס"ט, ט)", כן יעזרו על דבר כבוד שמו ויתברך.

דבות רעות צדיק ומכלם יצילנו זה

ברם, מלבד הבקשות והתחנונים הבוקעים ועולים מתוך ספר התהלים,

אלא מתוך הדחק והייסורים, וממש כלשון הזה אמרו חכמינו ז"ל במדרש (מדרש ויטא רות א, א), "ומה עניין רות אצל עצרת שהיא נקראת בעצרת בזמן מתן תורה, ללמדך, שלא ניתנה תורה אלא על ידי יסורין ועוני".

ברם, כאשר יודע האדם שהיסורים הם לטובתו הנצחית ואינו מתמרמר על כן, אלא אדרבה, הוא מתגבר כארי להוסיף ולהרבות חילים בעסק התורה ועבודת השי"ת, לבסוף הוא זוכה לראות את עולמו בחייו, וכמו שהזכרנו בשם חז"ל, שלא הסתלקה רות מן העולם עד שראתה את שלמה המלך יושב על כסא מלכותו.

יעזר השי"ת, שנוכל לשתת על התורה ועל העבודה מתוך מנוחת הנפש ובהרחבת הדעת, מתוך שלום ושלווה השקט ובטח, מנוחה שלימה שאתה רוצה בה, ואל תביאנו לא לילי נסיון ולא לילי בויון, אך טוב וחסד ירדפנו כל ימי חיינו ושבת בביית ה' לאורך ימים, אורך ימים בימינו ובשמאלה עושר וכבוד, אמן ואמן.

אמה של מלכות

אין היסודים באים אלא לטובת האדם ובכדי שיעשה נחת רוח ליצירו

לעולם כימי השמש על הארץ, ולא רק רות בלבד, אלא שעל ידי זה זכתה אף נעמי לעשות לה שם ושארית בעולם.

ומשום שלא רצה בועז למנוע מזה את הטובה הגדולה אשר תגיע להן על ידי אלו הייסורים, לכן היו ידיו אסורות בזקים ובכבלי ברזל עד שלא היה יכול לעזור להן בפועל ידיו, מלבד הברכות לרוב אשר הרעיק על ראשה של רות, כאמור לעיל, כי בועז ידע, שהתועלת הגדולה ביותר עבורן הוא שהוא לא יעזור להן, אלא מתוך שיזכרו בייסורים יזכו בסופו של דבר לרב טוב הצפון לצדיקים ולשכר גדול בעולם הזה ובעולם הבא.

מלכות דוד ושלמה בעשורה שיעשירה לו אמו

אכן, כעבור זמן הרבה, זכתה רות לראות את עולמה בחייה, ולא רק את דוד המלך בלבד - בן נדה יש - ראתה וישב על כסא מלכותו, אלא עוד האריכה ימים ושנים בשיבה טובה, ולא הסתלקה מן העולם עד שראתה את שלמה המלך עולה על הכסא הגדול והקדוש של אביו, וכדאמרו בגמרא (בבא בתרא אא), "רות המואביה ראתה במלכות שלמה בן בנו של בן בנה, שנאמר (מלכים א' ג, א) 'ישם כסא לאם המלך', ואמר ר' אלעזר לאמה של מלכות".

גם נעמי - אמו של מחלון - בעלה הראשון של רות, זכתה לקבוע לה שם ושארית בעולם, כי הבן שנולד לבעוז ולרות, נקרא על שם נעמי ולבנה ייחשב, וכדכתיב בסוף המגילה (ו, טו), "ותיקח נעמי את הילד ותשיתנה בחיקה ותהי לו לאומנת, ותקראה לו השכנות שם לאמר ילד בן נעמי ותקראה שמו עובד".

את כל זאת צפה בועז ברוח קדשו, והיות שלא רצה למנוע מזה את כל הטוב הזה, לכן לא פעל להקל מעליהן את הייסורים המזכירים, עד שלסופו של דבר ראו ברכה בעמלן.

חביבינו יסורים

למדים אנו מזה יסוד גדול ונורא, כי קורה לעתים ופוקדים ותוכפים על האדם ייסורים שונים ומשונים הטורדים את מנוחתו ושלוותו - רחמנא ליצלן, אשר בהשקפה ראשונה נראה העניין כדבר הרגוע וחמור עד למאוד, אשר יש לעשות כל טעדי שבעולם בכדי להיפטר הימנה ולהינצל מזה.

אבל כאן, על ידי הנהגתו של בועז, אנו מקבלים את ההסתכלות הנכונה והראויה על כל העניין של היסורים, שלא באו לעולם אלא לתועלת ולטובת האדם, ולמרות שבעיני בשר אינם נראים כן, אך לאמיתו של דבר היסורים מזכירים ומטרידים את הנפש מכל סיג ופגם, וכדאמר רבי עקיבא (מסכתין אב) שחביבינו יסורים" כי הם מכפרים על האדם, עד שבזכות זה אף זוכה לרוב טובה וברכה חיים חן וחסד ורחמים.

ולא עוד, אלא שעל ידי שממשך לעבוד את השי"ת כמימים ימימה, הריהו גורם לנחת רוח ותענוג שם בעליונים, שהשכינה הקדושה וכל הפמליא של מעלה משתעשעים עמו, בראותם את האיש ישראל, אשר למרות כל חבלי הטרדה החופפים את ראשו, מכל מקום אינו מתייאש ולא חושד לבו בקרבנו, אלא מתחזק הוא באמונת אומן שכל מה דעבד רחמנא לטב עבד, וממשיך לעבוד את קונו בעוז ובתעצומות ללא התרשלות כלל, ואין כל ספק שמביא הדבר לשמחה ושעשועים בעליונים ובשמי השמים ממעל.

אליהו הנביא נמנע מלהודיע להרשב"י שהתבטל הגזירה ראה לדבר מצאנו בעמשה דרבי שמעון בר יוחאי, אשר כידוע ברח מאימת הקיסר שיצא להרוגו נפש על שדיבר סרה במלכות רומי, עד שמחמת המציק היה מסתתר רבי שמעון בר יוחאי יחד עם בנו רבי אלעזר בתוך המערה, שם למד תורה מתוך צער וייסורים קשים, ולסוף שתיים

המואביה אל נעמי, אלא נא השדה ואלקטה בשבלים אחר אשר אמצא חן בעיניו, ותאמר לה לבי בתי" (רות ג, א). טובבה ההשגחה העליונה את הדברים, והזדמנה רות אל שדהו של בועז - שאר בשרה של נעמי, עד שלא ארכו הימים, והקימה רות הצדקנית בית גדול וקדוש לה' ולתרותו יחד עם בועז גדול הדור, ומהם תוצאות חיים מלכות בית דוד, ושלמון הוליד את בועז ובעוז הוליד את עובד, ועובד הוליד את ישי וישי הוליד את דוד" (רות ד, א).

נעמי לא חפצה ליהנות מפתח ידי כבוד דם

אפס כי מקום נותר לנו להבין ולהתחקות אחר תעלומות דרכיהם הטמירים של אהרם הצדיקים, ומדוע ראו לנהוג כפי שנהגו. ראשית כל צריכים אנו להבין את הנהגה של נעמי, נעמי הלא הייתה ידוד של בועז - נשיא הדור וראש הסנהדרין - שהיה יושב אז בכבודו של עולם, ומדוע זה לא פנתה אליו נעמי מיד, שהיא להן לעזר ולמשען אחר ששבה זה עתה משדי מואב בעירום ובחוסר כל, הלא אם רק הייתה מבקשת היה בועז עומד לה לעזר וסיוע בשעת דוחקה?

אך יש לומר בזה, שנעמי שאשה גדולה וצדקנית הייתה, ואף לאחר כל מה שעבר על ראשה, שירדה מגדולתה ושיכלה את בעלה ושני בניה, בכל זאת עמדה איתן באמונתה וקיבלה על עצמה לשוב לארץ ישראל ולצור ישראל וקונו, ומגודל צדקתה ואמונתה בהשי"ת בוודאי לא רצתה לשום מבטחה על בשר דם אלא בהבורא יתברך שמו לבד, לקיים מה שנאמר (תהילים טו, כג) "השכל על ה' היבך והוא יכלכלך", ועוד נאמר (פסלי טו, כו) "שנא מתנות יחי", ועל כן לא פנתה לבעוז לעזרה.

בועז ברח קדשו מפני דוד מלך ישראל

ברם, התמיהה הגדולה שיש לתמוה כאן, הוא על בועז, שהרי בועז ידע היטב על שובה של נעמי לארץ ישראל, כפי העולה מתוך דבריו שאמר לרות (ב, יא), "הגד הוגד לי כל אשר עשית את חמותך אחי מות אישך, ותעזבי אבין ואמך וארץ מולדתך ותלכי אל עם אשר לא ידעת תמול שלשום", והפלא הוא, שעל אף שידע בועז כי נעמי שבה הנה, מכל מקום לא מצאנו שבעוז עזר לה ולרות עד עתה, ואפילו אחר שבאה רות לפניו בשדה לא נתן לה הרבה, אלא רק בירך אותה בברכות לרוב, ואמר לה (שם יב), "שלם ה' פעלך ותהי משכורתך שלמה מעם ה' אלקי ישראל אשר באת לחסות תחת כנפיו". ותגדל התמיהה עד לב השמים, מדוע לא יצא בועז מגדרו להציל את שארת בשרו ממעמקי בור דודת שם הייתה שרויה?!

אך יתכן לומר, שהיה בזה ענין עמוק מאד, עמיקא וטמירא, אבל בסרם שנאמר את זאת חייבים אנו להקדים ולגלות דעת, כי דרך הנהגה זו לא נאמרה אלא בצדיקים וקדושים אשר עיני בדולח להם והואים דברים עליונים הנעלמים מעיני בשר, והם יודעים אל נכונה את הטובה האמתית של העומד לנגדם, אבל אינו שייך כלל וכלל לאנשים כערכנו, שאסור להם להתנהג כן בתכלית האיסור, ואדרבה, חוב קדוש הוא לכל אחד ואחד בעת שרואה את חבירו מתייסר בייסורים, שלא לעמוד מנגד ולעשות כל טעדי שעולם בכדי להוציאו ולהקל עליו מסבלותיו, ולא באנו כאן אל תלמי להוציא מזה את המוסר השכל שבו, ולדעת את ההשקפה הנכונה כלפי הייסורים והמדומים שעלולים לתכופ על האדם ח"ו, ורק אחר ההקדמה הזאת נוכל לבוא אל המכוון בסעיפתא דשמיא.

בועז, שהיה הגדול בדורו, צפה ברוח קדשו שייסורים אלו העוברים על נעמי ורות אינם אלא לטובתן, לתקן את נשמתם ולהמתיק את הדינים מעליהם בשורשם, ורק בזכות ייסורים אלו תזכה רות המואביה להיבנות ממנו ולהיות אמה של מלכות, עד שממנה תיכון ותתנשא מלכות בית דוד אשר זרעו לעולם יהיה וכסאו קיים

ילך איש מבית לזרם יחודה לגוד כשדי מואב

נהגו ישראל שבחג השבועות קורין את מגילת רות (כ) כתב בשולחן ערוך סימן תצ סעיף ט בהג"ה, כמה וכמה טעמים כבר נאמרו בביאור המנהג הזה, וגם אנו לזכרנו נבוא לדרוש בשורשי העניין, והדברים פשוטים שאם תיקנו לומר את המגילה הזאת בזמן של מתן תורה, הרי שוודאי טמון כאן איזה כוונה שירה והדרכה נכונה הנוגעת לקבלת התורה, לפיכך יש לנו להתבונן הייתה ברעב הגדול שפשה בקרב הארץ, ולראות מה אנו יכולים ללמוד מכאן דעה והשכל ליום הגדול והקדוש הזה של קבלת התורה.

בלמדנו את הקורות במגילת רות ואת סיפור הדברים שם, נראה כי שלושה המה האנשים אשר בעיקר עליהם נסוב כל הסיפור במגילה, נעמי, רות, ובעוז, תחילת ההשתלשלות הייתה ברעב הגדול שפשה בקרב הארץ, ואלימלך - נשיא הדור - שחשש כי עול פרנסת בני ישראל יפול על כתפיו, נטל את נעמי אשתו ואת שתי בניו מחלון וכליון יחד עם כל רכושם, וירד להשתקע עמהם בשדי מואב, במשך זמן שהותם באותו מקום אף לקחו להם מחלון וכליון שניים מבנות מואב - ערפה ורות - להיות להם לנשים, אך לא ארך להם ימי השלווה, כי די ה' פנתה בהם ומתו אלימלך ובניו, רק נעמי ושתי בנותיה נותרו לפליטה בעירום ובחוסר כל.

אולם למרות השבר הגדול והנורא שפקד אותה בהילקח מעמה בעלה ושני בניה, התעברה נעמי מן העפר והתעוררה לשוב אל ארץ בית אביה מקום מולדתה, הלא הוא בית לחם שבארץ ישראל, אבל אין שפנתה לזכרה נזכרה אחריה שתי בנותיה ולא רצו להיפרד ממנה, אלא יחד התחילו ללכת עמה לעבר ארץ ישראל, נעמי ניסתה לשדל אותן שלא תבואנה אחריה, אלא ישובו אל ארצם שם יינשאו ויקימו את ביתם מחדש, ומה להם לבא לארץ ישראל ולהיות שם גירות נכריות בארץ לא להם.

ערפה, סברה וקיבלה את דברי חמותה שיצאו מן הלב ובחרה לשוב על עקבותיה, אבל רות לא הרפתה, אלא דבקה בעוז אל נעמי ללכת אחריה באש ובמים, באמרה לחמותה (רות א, טו) "עמך עמי ואלקי אלקי", ובחירה רות בדרך הזה על אף שידעה כי אין לה שום עתיד בארץ ישראל ולא תוכל להינשא שם, שעדיין לא ידעו באותה שעה את ההלכה שרק מואבי אסור לבוא בקהל אבל מואבית מותרת, ועל כן הוסיפה רות לומר (שם טו), "באשר תמותי אמות ושם אקבר", כי ידעה שתמות עיריית ובלא בנים.

ומה עלוב היה המראה, כאשר נעמי, שמלפנים יושבת הייתה בכבודה של עולם, שבה הנה בודדת בעולמה, נקיה מבניה ומנכסיה, ומתלווה אליה אשה נוכריה מבנות מואב.

ונצ משרשי ישרא

בעת היא נשיא היה בישראל שם בבית לחם ובעוז שמו, אותו בועז היה בנו של שלמון, ושלמון היה אחיו של אלימלך - הנשיא הקודם - וגם אחי אביה של נעמי, ושלוש האחים האלה - אלימלך, שלמון, ואבי נעמי - היו בניו של נחשון בן חנניאל, ולאחרי שירד אלימלך לשדי מואב נעשה בן אחיו בועז לנשיא, והיו מתאחדים על שולחנו תורה וגדולה כאחד, שמלבד גדול צדקותו וכן תורתו שבזכותה נתמנה לראש הסנהדרין, התברך גם בעשירות מפלגת.

כן הלכו נעמי ורות הלון ונסו על פני הארץ, עד אשר הגיעו אל ארץ האבות לעיר בית לחם, והזדמנה זמן ביאתם לתקופת קציר החטים, בעוד שלא היה ברשותן שום דבר מאכל להכניס אל פיהן ולהחיות את נפשן, ולא נותר להן ברירה אלא לצאת אל השדות ולצפות לרחמי בעלי השדות שיתנו להן מעט מזון ומחיה, "ותאמר רות

תואר כלה מאד נתעלה

ביום חתונתו – זה מתן תורה

בכל שמחה של נישואין בקרב בני ישראל, עומדים החתן הכלה וכל השושבינים מתחת לחופה הפרושה מתחת לכיפת השמים, והמברך מברך ברגש ובנעימה את הברכה: "ברוך אתה ה' וגו' מקדש עמו ישראל על ידי חופה וקידושין", כלומר, אנו מברכים את הקב"ה על שקידש אותנו על ידי חופה וקידושין, ואימתי קידש אותנו הקב"ה, מבאר המהרש"א במסכת כתובות (טז), שהיה זה בעת מתן תורה, שבאותו מעמד קידש הקב"ה את בני ישראל על ידי שמסר להם את התורה הקדושה, וכדוגמת הקידושין שמסר החתן לכלה.

מוסיף על זה הגה"ק בעל ה'הפלאה' ז"ע (מחברת: ז' וכן כתב בפנים יפוח ויקרא כו, לד), שגם חופה העמיד הקב"ה באותו מעמד, שהרי על הפסוק (שמות טו, ט) "ויתצבו בתחתית החר" אמרו חז"ל במסכת שבת (נפ): "מלמד שכפה הקדוש ברוך הוא עליהם את ההר כנגייתו, ואמר להם, אם אתם מקבלים התורה – מוטב, ואם לאו – שם תהא קבורתכם". ויש לומר, שכפיית ההר מעל ראשי בני ישראל הייתה החופה הנפרשת מלמעלה בשעת הקידושין, והוא אומר, שבמעמד קבלת התורה קידש הקב"ה את בני ישראל כדת וכדין על ידי חופה וקידושין. [אגב אורחא, יש להביא מכאן רמז וטעם הגון למנהג שנהגו אישי ישראל להתקין בחג השבועות אפריון של ירק מעל הבימה של ספרי התורה, ואפשר לומר שמנהג זה בא לרמז על החופה שעשה הקב"ה לבני ישראל בשעת מתן תורה].

לא רק זו, אלא בשעה שבאו בני ישראל לקבל את התורה, יצא הקב"ה לקראתם וקיבל את פניהם כדרך שהחתן מקדם את הכלה, כמו שכתוב (שמות טו, ט) "ויצא משה את העם לקראת האלקים מן המחנה ויתצבו בתחתית החר", ופירש רש"י: "לקראת האלקים – מגיד שהשכינה יצאה לקראתם, כחתן היוצא לקראת כלה, וזהו שנאמר (דברים לב, ג) ה' מסיני בא, ולא נאמר לסיני בא".

בזה יובן לנו מה שאמר שלמה המלך בשיר השירים (ד, ט), "צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעוטרנה לו אמו ביום חתונתו ובוים שמחת לבו", ואמרו חז"ל (מסכת תענית ד, ט) שהכוונה ליום מתן תורה שבו התקשר הקב"ה בקשרי חיתון עם בני ישראל, "ביום חתונתו – זו מתן תורה, ובוים שמחת לבו – זה בנין בית המקדש שיבנה במהרה בימינו אמן".

נחית דרגא נסיב איתתא

אין לנו את עומק הדעת לשער את הזכייה הגדולה והנוראה שנפל בחלקנו, אשר מכל הבריאה כולה ומכל העמים בחר הקב"ה דווקא בנו, אהב אותנו ורצה בנו ורוממתנו מכל הלשונות, בספה"ק 'אורח לחיים' (פרשת ואתחנן) ביאר את הטעם מדוע טעמי המקרא שעל הפסוק (שמות טו, ט) "וירד ה' על הר סיני" הם 'דרגא תביר', ואומר בשם הרה"ק רבי אברהם בן המגיד ממעזריטש ז"ע, שדרגא תביר הוא מלשון של שירות מדרגה, והיות שהתאוה הקב"ה להשרות את שכינתו ולגלות מלכותו בעולם השפל הזה, לפיכך צמצם את שכינתו וכביכול ירד ממדרגתו והשפיל את עצמו למדרגת ישראל ולקחו לו לאשה, וכדרך שאמרו חז"ל (בבבא טו), 'נחית דרגא נסיב איתתא' – רד ממדרגותיך ושאל לך אשה אפילו שהיא פחותה ממך במעלותיה.

לפי זה כתב בספה"ק 'קדושת לוי' (שמונת דה אגמנ ענין), שביום חג השבועות זוכים כל קהל עדת ישראל למחילת עוונות, שהרי כבר אמרו בירושלמי (ביבמות פ"ג הלכה א) שהחתן ביום חופתו מוחלף לו על כל עוונותיו, והדעת נותנת שכמו שמוחלים לחתן כך יש מחילה גם לכלה, שהלא שניהם ענין אחד הם, והיות שביום זה נעשה הנישואין של הקב"ה עם נכסת ישראל כלה קרויה בנעימה, לפיכך זוכים בני ישראל ביום זה למחילת עוונות חתונת וכללה ביום חופתם.

התכלית של קבלת התורה הוא קיום התורה

אלא שיחד עם זאת צריכים אנו לדעת, כי כמו שכל בר דעת מבין לבד שתכלית הנישואין של חתן וכלה אינה עצם שמחת הכלולות שחוגגים ברוב פאר והדר ורובו עם, הגם שדבר זה בנינו עצמו הוא עניין חשוב מאד ואנשים אף שופכים ממון הרבה בכדי לקיים את שמחת הנישואין בכלילת יופי, אולם העיקר והתכלית של הנישואין הוא ההמשך, דהיינו שבנין הבית יעלה יפה יפה ויהיה לקשר של קיימא לאורך ימים ושנים טובים.

כמו כן התכלית של מעמד קבלת התורה היה בכדי שאנו נקבל עלינו את הקב"ה עלינו למלך לעד ולעולמי עולמים, לקיים את הנאמר בתורתו הקדושה על כל פרטיה ודקדוקיה, לעסוק בה ולהשתעשע בחדוותא דאורייתא בכל עת מצוא, זהו התכלית והעיקר של מתן תורה, הקבלה על העתיד.

לכל ישראל נקראים 'אשת נעורים' של הקדוש ברוך הוא כביכול, וכמו שיש שטר

פרשת נשא

ז' סיוון תש"פ

הזמנים לפי אופק ירושלים

זמני הדלקת הנרות ומוצאי שבת

הדרה'נ 7:04

מוצאי ש"ק 8:20

ר"ת 8:51

סוף זמן קריאת שמע ותפילה

סו"ק ש"א 8:12 | סו"ת א' 9:40

סו"ק ש"ב 9:06 | סו"ת ב' 10:16

הזמנים לפי שיטת קניין

אירוסין וכתובה אצל חתן וכלה, כך גם בין הקב"ה וישראל יש את התורה הקדושה, שזהו השטר אירוסין שהתחייבנו לשמור את התורה, וכמו שכל זלזול בשטר האירוסין גורם לפירוד וריחוק ביניהם, כך הוא לגבי כל עבירה או זלזול בהלכה שאדם עובר חס ושלום, הוא גורם לפירוד כביכול בינינו לבין בוראינו ח"ו. ועל ידי שזה עתה בחג השבועות אנו מקבלים עלינו את התורה הקדושה, על ידי זה אנו זוכים להתקשר ולהתדבק אל הקב"ה בקשר בל ניתק כענין 'יחד קודשא בריך הוא ושכינתיה!'

ואם מקיימים את התורה בשלימות אזי מעוררים כביכול את הרצון העליון להשפיע עלינו טובה ושפע, כדוגמת שטר הכתובה שהוא התחייבות להשפיע ולפרנס, וכמו שמציינו בתקופת שלמה המלך שהיה אז 'סיהרא בשלימותא' דהיינו בלי שום פגם של עבירות, על כן היה אז עשירות ושפע בלי שום חסרון, אבל אם אין מקיימים את התורה חס ושלום אזי נפסק השפע, כי 'הרעותי את מעש'י' גורם 'לקפחתי את פרנסתי', ואנתנו קבלנו את התורה כעין 'שטר התחייבות' שאנו מתחייבים לקיים את התורה ולשמור את המצוות, והקדוש ברוך הוא כביכול מתחייב להשפיע לנו את כל הטובה והברכה עד בלי די.

ועיקר עבודת השם הוא דוקא מתוך אהבה ורצון, כמו שאומרים בקריאת שמע 'ואהבת את ה' אלוקיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך', ואהבת השם צריך שיהיה יותר מכל אהבות שבעולם, וכיצד יידע האדם שכבר הגיע למדרגה של אהבת הש"י, כאשר יתקוק שכל העולם כולו יאהבו אותו וישמחו בו, וכמו שרואים להבדיל באהבת אנשים בשר ודם, שכאשר אחד אוהב את השני באהבת אמת, הרי הוא חפץ שכולם יאהבו את חברו והוא מקובל בעולם.

אם היו מרגישים במתיקות ועריבות טוב התורה

בפיזיטים של חג השבועות אנו אומרים 'עליונים ששו ותחתונים עלזו בקבלת תורה מסיני', הלשון 'בקבלת תורה מסיני' הוא מדויק דהיינו שבא ללמד אותנו שעיקר השמחה שיש למעלה ולמטה הוא כשמוקבלים את התורה, דהיינו שאדם מכין ועושה את עצמו כלי מוכשר לקבל את התורה זה עיקר השמחה שבקבלת התורה, כי הרי הקב"ה משפיע עד אין סוף ואנתנו צריכים להכין כלים כדי לקבל את האור, וכמו שנוהג בעולם המעשה כשאדם הולך לשוק לקנות לעצמו איזה דברים, קודם כל הוא צריך להכין כלים כדי שיהיה לו היכן להכניס את מה שקנה, כמו כן כשאדם רוצה לאכול, הדבר הראשון שצריך להשיג כלים שיקבלו את האוכל, אותו הדבר הוא בתורה הקדושה, שצריך להכין כלים בכדי לקבל את התורה.

הכלי לקבל את התורה, הוא הרצון וההשתוקקות לקבל את התורה עד שתהיה כל תאוותו עליה, ובאותו המידה שהחתן והכלה וכל השושבינים ממתנינים ליום הנישואין בכיליון עיניים, וכל יום שחולף ומתקרב היום המיועד מתגבר יותר שמחתם וכמימתנם ליום המיוחל, ובספר 'חרדים' (מסכת עשה פ"ק א את ה) ביאר, שנפלאה אהבתנו אל הקב"ה יותר מכל מיני אהבות שיש בעולם הזה, ועל כן חיבר שלמה המלך את ספר שיר השירים, בכדי לבטא את האהבה והקשר הטמיר ונעלם בין בני ישראל לאביהם שבשמים, לקיים מה שנאמר (ישעיה טב, ה) 'ומשוש חתן על כלה שיש עליון אלוקיך'.

ובאמת היו צדיקים שהגיעו למדרגות נוראות באהבת הקב"ה ותורתו הקדושה, כמסופר בגמרא (בבבא טו) על התנא בן עזאי, שמגודל דבקו בהקב"ה ובתורתו לא נישא כלל, וכאשר באו אליו חכמים בתרועמות, הייתכן? ענה להם, "מה אעשה שנפשי חשקה בתורה!!!" והוא כדרך שכתב האור החיים' הק' בפרשת כי תבוא (דברים טו, ט) "שאם היו בני אדם מרגישים במתיקות ועריבות טוב התורה, היו משתגעים ומתלהטים אחריה ולא יחשב בעיניהם מלא עולם כסף וזהב למאומה, כי התורה כללת כל הטובות שבעולם".

ומי שמעורר בנפשו את הרצון והשתוקקות לקבל את התורה ומקבל על עצמו עול תורה באהבה, בודאי יזכה להצלחה גדולה ולסייעתא דשמיא בתורה, וחג השבועות זה זמן מסוגל להשקיע בזה, שאז השערים פתוחים להצלחה בתורה.

עליונים ששו ותחתונים עלזו בקבלת תורה הכתובה מסיני

האר כלה מאד נתעלה בקבלת יום זה עשרת הדברים

תיקון ליל שבועות

א. איתא בזהר שחסידים הראשונים היו נעורים כל הלילה ועוסקים בתורה, וכבר נהגו רוב הלומדים לעשות כן, ואיתא בשו"ע האר"י ז"ל של כל מי שבילה לא ישן כלל ועיקר והיה יאירע לו שום נזק, והטעם כתב המ"א ע"פ פשוטו שישיראל היו ישנים כל הלילה והוצרך הקדוש ברוך הוא להעיר אותם לקבל התורה [מאיתא במדרש] לכן אנו צריכין לתקן זה (פ"ב ע"ד ט"ז ס"ג).

ב. גודל מעלת תיקון הלימוד בלילה זו מבורר בזה"ק, וכבר נדפסו המאמרים בתיקון ליל שבועות, לכן יזהר האדם מאד ומאד בתיקון לילה זו בלמוד סדר שנדפס בתקן ליל שבועות, ויזהר בדקדוק התיבות ממש כמו בק"ש כי טוב מעט בכונה (סידור ושורש העבודה שער ט"ב פ"א).

ג. ח"ל ספר שער הכונות (חזו"ש תג השבועות דרוש א); ולא עוד אלא שצריך האדם שלא לישן בלילה הזאת כלל, והיהוה כל הלילה נעורים ועוסקים בתורה, כנו' באורך בהק' ספר הזהר בפ' בראשית ובפ' אמור. דרע כי כל מי שלא ישן בלילה הזאת כלל אפילו רגע אחד, והיה עוסק בתורה כל הלילה, מובטח לו שישלים שנתו, ולא יארע לו שום נזק בשנה ההיא, וכמ"ש הרשב"י בהקדמ' בראשית ח"ל: דיופק ההוא שתא בשלם וכו' עיי"ש, ולא עוד אלא שהוראת חיי האדם בשנה ההיא תליה בענין זה, כי אם לא ישן כלל ודאי שלא ימות בשנה ההיא, ודי בזה, ולכן פאסי המנהג הזה בישראל לעסוק בתורה ליל תג השבועות.

ד. ובספר בן איש חי (הליכות שנה א פרשת במדבר) כתב ח"ל: יזהרו שלא לדבר שיחת חולין כל הלילה, וצריך להם שמירה גדולה בזה בלילה זה, מפני דכל עת שיש אסיפה מאנשים הרבה, דרכו של יצר הרע להכשילם לדבר דברי חול, ומדבר לדבר יבאו לדברים אסורים של שחוק ושל לשון הרע, ויזהרו ללמוד כל סדר הלימוד של זאת הלילה, בחשק גדול ובשמחה רבה והתלהבות הלב, כי הלימוד המתוקן לאת הלילה עושה פרי גדול למעלה, וממשך לפעם האדם קדושה וטהרה, ויגברו כח ליבש על המשמח בעיניו פקוחות לרחוק את השנייה, ולא יתנגמם כלל, כי רבינו האר"י ז"ל החמיר מאד בענין השינה בזאת הלילה יותר מליל הושענא רבה, וכנזכר בשער הכונות בדרוש הלילה הזאת עכ"ל.

ה. כתב בספר שלי"ה (פ"ב שבועות פ"ב מ"א) שיהיה זה ח"ל: החרידים לדבר ה' שיתדלו שיהיה מנין ביחד, דכל ביה עשרה שכניה שריא. וכתב שם עוד (פ"ד ח"א תוספת מוסר וט"ב) ח"ל: ומזה יתעורר האדם איך יעלה על מחשבתו לבטל מלימודו לדבר דברים בטלים, או להיות יושב בטל, הלא לפעמים אסור לבטל מלימודו אפילו בשביל מצוה כמבואר לעיל, ואיך יבטל בשביל בטלה, אשרי שמוע דברי אלה ויתמלא חלחלה, להגות בתורת ה' יומם ולילה, ואז טוב לו סלה עכ"ל.

ו. המנהג הזה נתפשט בכל מקום כולם כאחד ממדולים ועד קטנים (שלי"ה שם ת"א ד).

ז. סדר הלימוד בלילה זה, תחילה תורה נביאים וכתובים, ואחר כך המדרש, ואחר כך האידרא רבא, כי כן מפורש בזהר הקדוש למלעי

באורייתא מתורה לנביאים ומנביאים לכתובים ובדרשות דקראי ובריי דחכמתא, ותרי"ג מצות ילמדו קודם המדרש, ואם יש להם זמן ילמדו האדרא וזוטא גם כן, והכל מודפס בסדר תיקון ליל שבועות (בן איש חי שם ס"ד).

ח. מי שא"א לו להיות ניעור כל הלילה מאיזה סיבה, לפחות ילמוד התנ"ך כדי להשלים התקין (פ"ב ח"א ח"ב ע"ד ס"ד).

ט. וכתב בספר לב דוד להחיד"א (פרק י"א) ח"ל: ותימה על האנשים האלה המשנים מנהג כל ישראל, דמי שאמר לקרות הלילה הזה בחבורה שהם רשבי וחבריה קדישין והאר"י ז"ל הן הם אמרו שילמדו תנ"ך וכו', ומאחר דנחתו לקיים דבריהם מדוע מאנו לקבל הסדר דתקון רבנו, ואשרי הנהרג בהם בשומרים עקב רב ועם שונים אל תתערב עכ"ל.

י. נהגו כל ישראל לומר סדר התרי"ג מצוות בשבועות, משום דבעשרת הדברות יש תרי"ג אותיות כנגד תרי"ג מצוות דאורייתא ושבע דרבנן, כי הכל מרומזים בהלוחות, מה שאין הפה יכול לדבר ואין האוזן יכול לשמוע (שו"ת ט"ד).

יא. וראוי ללמוד התרי"ג מצוות בס' אור השנים, וקודם למדור יאמר לשם יהוד וכו' והריני רוצה ללמוד תרי"ג מצוות שצויה לי הבורא ית"ש ויתעלה, וכונתי כדי לידע להזהר בהם ולשמור ולעשות אותם, וכשיגיע לאותם מצוות הנהגין בזמן הזה יקבל על עצמו במחשבתו בשמחה עצומה בקבלה אמיתית לקיימם, כי זה עיקר ושורש הלימוד (סידור ושורש העבודה שם).

יב. הנהגו להחמיר בדאורייתא בזמן צאת הכוכבים דר"ת, וסומכין על קריאת שמע שעל המטה, יש להם לזיזו בליל שבועות לקרוא הקריאת שמע קודם הלימוד (תשובות התנחלת להג השבועות).

יג. הנשים אין אומרות הלימוד של ליל תג השבועות אלא ישנות כבכל לילה (ע"ד יוסף חי פ"י ושלח).

יד. מי ששוטה לצמאוו בעת הלימוד, ובדעתו לשתות עוד כמה פעמים במשך הלילה, אם כיון בברכת שהכל לפטור בה כל השתיית שלאחריה, אינו מברך שנית (פ"ב ט"ז ע"ד ס"ד). ומי עדיף טפי שיברך בורא נפשות ויחזור ויברך שהכל על כל שתיה ושתייה (הליכות שלמה פ"ב ס"ט).

ואם יש חשש שיעבור כדי שיעור עיכול בין כוס לכוס, נכון מאד שיברך ברכה ראשונה ואחרונה על כל כוס וכוס (מנחת יצחק ח"א פ"ב ק"ב).

טו. **שבילה באשמורת בוקר**
ש. בהגיע עת אשמורת הבוקר קודם עלות השחר מעט יש לטבול במקוה, ועי' אן אנו מקבלים תוספת קדושה (שער הכונות שם).
שז. חמנו סמוך לאור היום קודם עליית השחר בעת שמשחיר פני הרקיע כמו חצי שעה (סידור האר"י ח"ד ש"ב פ"א).

זוהרות משיחה בלילה
זי. בשם מורי גר"י [הבעל שם טוב] צריך לזיזו מאד אחר התיקון שעשה בלילה, שלא יפסיק בשום שיחה בטילה עד אחר שאמר במוסף קדושת כתר, כי אז עולין כל קישוטי הכלה שעשה בלילה, על כן זוהר מאד לטהר מחשבתו, על כל פנים עד כתר זו (שם).

יח. ובספר פלא יועץ (ערך עצרה) כתב ח"ל: ולבלב שלא יהא יושב ובטל או מדבר דברים בטלים או אסורים עם המעלה עשן בפיו, כי עושה אלה השניה הנאה להם והנאה לעולם. שינה קודם התפלה
יט. מי שהיה ניעור כל הלילה ורוצה לישון קודם אור היום, אסור כמו חצי שעה קודם, אף שעדיין לא הגיע זמן תפילה וק"ש, ואם מוזר שינתו לאחרים אין כאן חשש (שול"ת פ"ג ע"ג ס"א).

כ. בשבת שבת הלוי (ח"א ס"ב) כתב ח"ל: מ"כ"מ מהרגיל שראיתי בדבדב גדול כזאת שנעשה בצבור וכולם נעורים וכולם צריכים להתוודע שוב בשעת תפילה, רק מיעוט דלא שכ"ח שיאחרו ע"י תפילה הג"ל, וכיון דאם יתפללו אחרי שינעורו כל הלילה רובם ככולם אין תפלתם תפילה כלל, כי השניה מתגברת עליהם לזלג ושלאל לכוון וגם חוטמים ורודפים (ומבטלים הפיסיס), ועכשיו במאוחר מתפללים במתינות ובכונה רצוי, אלו היתה שאלה כזאת באת לפנינו מה עדיף, ספק הרגיל של לא התפלל כלל, וספק קטן דילמא יאחר ע"י שינה, מ"כ"מ רובם ככולם לא מאחרים, היה בודאי קדע תורה מרחיב ג"כ לדחות ספק התפילה של עכשיו כלל לפני ספק איסור שינה לפני התפילה, זהו הנראה לענ"ד היות שגם אני ראיתי גדולים וטובים שעשו זה, אע"פ שמצוה גמורה לחפש דרך של שומר וכו"ג, ואי בעצמך רגיל מאבותי ורבותי להתפלל מדי בעלות השחר כותיקין דרך התעוררות וחמימות הלב ורובו עם עכ"ל.

כא. ולפי הנראה דכל אחד צריך להרגיש בעצמו, אימתי הזמן הנכון שיתפלל בכונה כראוי ליום קדוש זה.
כב. ההולך לישון קודם התפילה, יזהר לקרות קריאת שמע קודם השינה אם יש חשש שיארוז זמנה, או שיעמיד שומר שוודאי יעיר אותו קודם הזמן (פ"ב ח"א ח"ב ע"ד ס"ד).

כג. חזן קריאתה משיכיר את חבירו הרגיל עמו קצת ויכינו (שולחן ערוך סי' י"ח ס"א), והוא כחמישים דקות קודם הנץ החמה, ובדיעבד שיירא שירדם וירא שיארוז זמנה יקרא קריאת שמע בזמן עלות השחר (שם פ"ב ע"ד ס"ט).
כד. ההולך לישון קודם קבע אחר עלות השחר קודם התפילה, יכול לגמור התיקון וכן יקרא קריאת שמע קודם ברכת התורה, ויברך ברכת התורה אחר שיקום משינתו (שול"ת מ"ח ש"ג ח"א ס"ב, ותוספת חיים על ספר ח"א ח"א ס"ב סק"ט בשם בעל הדברי חיים).

כה. הישן בלילה פחות משיעור ששים נשימות, דינו כאילו היה ער (פסקי סידור תורה).
כו. אם יש יותר מששים נשימות, לכ"ע מברך כל הברכות (פ"ב ט"ז ס"ב סק"ד).
כז. שיתין נשמן, רבו בו הדעות בשיעור זה, ו"א דהוא ג' שעות, ו"א דהוא יותר מוחצי שעה, ו"א דהוא שיעור מעט יותר משלשה מינוט, ע"כ בעל נפש יחמיר לפי כחו (פ"ד ביאור הלכה ד"ה דוד וכו').
כח. הגיע זמן עלות השחר והוא עוסק בתורה או בתפילה, אינו צריך להפסיק ולטול דיו מיד, וכן מותר או לילך יותר מארבע אמות קודם הנטילה, ואף אין צריך לדקדק שלא

לגעת בעיניו ובמבלבשויו וכדו', ואף אם לא ישן בערב החג דאז אינו מברך ברכת התורה מספק, ויש לו לשמוע מאחר, אעפ"כ מותר בתלמוד תורה, ומ"מ אם אפשר יבקש מאחר שיוציאו בברכה זו (הליכות שלמה שם ס"ד).
כט. כשנטול דיו בעלות השחר לא יברך על נטילת ידים רק לאחר עשיית צרכיו, ואז יברך על נטילת ידים ואשר יצר (פ"ב ס"ד ט"ד סק"ג).
ל. מי שלא ישן אף בערב החג, לא יברך ברכת התורה בעצמו, אלא יבקש ממי שישן שיוציאו בברכתו ויאמר מיד אחר כך איזה פסוקים, או שיכוון בברכת אהבה רבה לצאת ידי ברכת התורה, וילמוד מעט תיכף אחר שמו"ע (פ"ב ס"ד ט"ז סק"ח).

לא. ובש"ע הרב (שם ס"ה) כתב דאם אין לו מי שיוציאו בברכתו יברך בעצמו. ובספר כף החיים (שם סק"ג), וכ"כ בפסקי סידור תורה, ברכי יוסף סי' ט"ז סק"ג, כתב בשם האר"י ז"ל שלכתחילה מברך לעצמו, ועיי"ש שכתב עוד דכן המנהג פשוט להגיעור כל הלילה מברך בבוקר ברכת התורה, ואחר המנהג לא אמרינן ספק ברכות להלק.

לב. אכן אלו היה ישן בערב החג שנית קבע על מנתו (בספר הליכות אבן ישראל כתב שאם ישן שנית ארעי שלא על מיתנו, לא חשיב הפסק) [אפילו אם שנתו ביום היה בבגדיו (הליכות שלמה ס"ח)], אף אם בלילה שלאחריו היה ניעור כל הלילה, פסק הגאון רע"א דבזה לכ"ע צריך לברך ברכת התורה בבוקר, ואין ברכת אהבת עולם של ערביה שוטרנו אם לא למד מיד אחר התפילה (פ"ב שם).

לג. יש עוד עצה, להתנות ביום קודם, שאינו רוצה לצאת בברכת התורה רק עד למחר בבוקר כשרצפה לברך (שולחן אבן ישראל ח"א ס"א אות ב', ובספר הליכות אבן ישראל כתב בשםו (במ"ח) שכן ראוי לעשות).

לד. ולענין ברכת אלוהי נשמה וברכת המעביר שינה, דעת הא"ר שלא לברכם אם היה ניעור כל הלילה, ויש מפקפקין בזה, ולכן יראה לשמוע אלו שתי הברכות מאחר ויכוון לצאת ממנו, ואם ישן בלילה ששים נישמין לכ"ע יכול לברכם (פ"ב ט"ז סק"ד).

לה. ו"א מברך כל הברכות אף שלא ישן כלל, לפי שעל מעלה של עולם נתקן (פ"ב ח"א ח"ב ע"ד ס"ט) בשם האר"י ז"ל).

לו. ו"א דסגי שנית ארעי כל שהוא ואף שלא על המיטה, בין אם הוא בלילה ובין אם הוא ביום שלפניו, כדי לברך ברכת אלוהי נשמה וברכת המעביר שינה (הליכות אבן ישראל).

לז. אם אינו מוצא מי שיוציאו ד"ח ברכת אלוהי נשמה וברכת המעביר שינה, ראוי לברכו אחר שינתו הקבוע ביום (תשובות התנחלת להג השבועות).

לח. לענין ברכה על טלית קטן יש דעות בין הפוסקים ועי' יראה לכוין לפטור אותה בברכה שמברך על טלית גדול (פ"ב ח"א ח"ב ע"ד ס"א).

לט. ושאר ברכות השחר לכ"ע יכול לברך, מפני שאין הברכות על הגאט עצמו בלבד, אלא ממברכין שהקב"ה ברא צרכי העולם, ואף אם הוא אינו נהנה מ"מ אחרים נהנין, וכן המנהג פשוט ואין לשנות (שולחן ערוך סי' ט"ז ס"ח).

טיב הקהילה

ב"ד

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד'

בגשיאית מורנו ורבנו שליט"א

רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

בישועתך תרום ותגביה קרננו

וההתרחקות מהבורא בעקבות החטא - כאב לו וביקש לדעת על מה ולמה באה לו כזאת בשעה שנוהר בשמירת השבת על כל פרטיה ודקדוקיה השיב לו הבעש"ט זאת שנשאלת הוא עקב שראה שמביישים תלמיד חכם שהוא בחינת שבת ולא מיחה על ביזוי כבוד התלמיד חכם הרי שנשאל בדקות ככעין חילול שבת - על כן כדי שישוב בתשובה סיבבו שיכשל בחטא ממש ובשובו מן החטא ישוב גם על ביזוי הת"ח מה שגרם לו לחטאו.

הוי מראבב בעפר רגליהם

והחוט המושלש לא במהרה ניתק - הדבר השלישי אשר נרמז בפרשה שדרכו יבוא למדרגת נשא הוא ההתקרבות אל אנשים יראים ושלמים וההסתופפות בצילם למען אשר ילמד ממעשיהם דרכי תשובה ותוכחות מוסר ענייני אהבה ודיקות השם - עיצה טובה ונפלאה זה סגולה להציל מן החטא ולהתעלות במעלות העבודה - דבר זה נרמז במה שכתב רש"י על הפסוק 'איש איש בְּיָתְאוֹ שָׂאוֹת וְקָעָלָהּ בּוּ מְעַל' - מבאר רש"י 'מה כתיב למעלה מן הענין וְאִישׁ אֶת־קַדְוֹשֵׁי לֹו יְהִי אִם אַתָּה מְעַבֵּר מִתְּנוֹת הַכֶּהֱן חֵיטָא שְׂטָרְךָ לְבָא אֲצִלוּ לְהִבְיָא לֹו אַתְּ הַסּוּתָה' - הרי שאם לא יבוא אדם אל הכהן להסתופף בצילו וללמוד ממעשיו בסוף יבוא אליו בדרך לא טובה.

דבר זה הוא אף מידה כנגד מידה הוא השתמש ולא בא להביא נדבותיו אל הכהן הרי שעונשו מידה כנגד מידה ונצרך לבוא אליו עם צרותיו כפי שאחד מהצדיקים היה אומר ושונה כי אף אם יש בזמנו הסתרת פנים אך בזה הענין של מידה כנגד מידה ניתן לראות עין בעין את יד ה' - כי מטרת העונש הוא שיספר האדם ויתקן את מעשיו על כן נענש דווקא כאותה ענין שחטא בכדי שיבין על מה באה לו הצרה הזאת וישוב בתשובה.

מצוה גוררת מצוה

אף זה נלמד כי על ידי מה שאדם עושה מצוה - נגרם שיעשה מצוה נוספת כמרומו בפסוק 'וְיִקְרְבוּ הַתְּשָׁבָאִים אֶת הַתְּשָׁבָאִים יָזִים הַתְּשָׁבָא אַתּוֹ אֶת־קָרְבָּנָם לְקַיֵּי הַתְּשָׁבָא פִּירֵשׁ רש"י - לאחר שהתנדבו העגלות והבקר לשאת את המשכן נשאו לבם להתגדב קרבתו המזבח לחנכו, כלומר התורה באה ללמדנו כי מצוה גוררת מצוה - על ידי שעושה מצוה אחת זוכה ומביא עליו עשיית עוד מצוות זה מה שישנו בפרקי אבות שכר מצוה מצוה היינו ששכר המצוה הוא המצוה הבא אחריה.

כי כך הוא כללו של דבר העושה מצוה אחת נמשך לעשות את השנייה וכך מוסיף והולך בעשיית המצוות כאשר כל מצוה מביא וממשיך עוד מצוה - כעין טיב המעשה שהיה כאשר בא אל צדיק מפורסם יהודי שלא שמר תורה ומצוות ולא היה לו כלל מושגי יהדות - וחפץ לקבל את ברכתו בין הדברים אמר לו הרב שיקבל עליו להכין נייעל וואסער וליטלם מיד בקומו משנתו, האיש קיבל קבלה זו ומאו החל לשמור בהדרגה תורה ומצוות עד שחזר למוטב חוהו כח סגולת מצוה גוררת מצוה.

הרפרשתינו פתחת בציוו ה' למשה רבינו 'נשא אֶת־רֹאשׁ בְּנֵי גִרְשׁוֹן' נשא - הוא מלשון הרמה והתנשאות גרושום - מלשון גירושין, לרמז כי אף בזמן שאדם מרגיש מגורש מנחלת עולם ומקרבת אלוקים כאמור 'בְּיָגְרָשׁוּי יָזִים מִקְּרַפְפָּה בְּנִחַלְתֵּי הַשֵּׁם' על ידי שהרבה בחטא ופסע לזאת מרמזנו התורה כי עליו להתרומם ולהתנשא על ידי שישפר ויתקן את מעשיו ובכך לא ישאר ח"ו בהתרחקות מהבורא יתברך.

מצוות וידוי - בכל יום

אכן כיצד ובמה זוכים לחזור אל מקור הקדושה מחצב הנשמה - לזה מרומז בפרשה כמה דרכים כיצד להטיב את המעשים ולישב ההידורים, הדבר הראשון אשר צריך הוא עזיבת החטא לגמרי בקבלה איתנה ועשיית תשובה על ידי אמירת וידוי כפי הנאמר בתורה 'וְהִתְוַדָּה אֶת־חַטָּאתָם אֲשֶׁר עָשׂוּ כִי מִצְוַת וַיְדוּ אֵינֹו מִצְוַת עֲשֵׂה שֶׁהָזִמָּן גְּרָמָא הַמְיוּעֵדָת רַק לַיּוֹם הַכִּיפּוּרִים בְּלִבָּד אֲלֵא אֲלֵא הוּא מִצְוַה הַמְדִידָת בְּכָל יוֹם וַיּוֹם - על האדם להתוודות ולהתחרט על כל עוון ואשמה בכל עת, לכן תיקנו לומר תחנון אחר תפילת שחרית ומנחה אשר צריך לאומרו לשם וידוי ואף יש נוסחאות בהם נוהגים לומר קודם תחנון 'הנני מוכן לקיים מצוות וידוי' וכך יהיה נקי מן החטא בתמידות, 'שנא אף אנשי מעשה המתוודים גם בקריאת שמע שעל המיטה כפי הנוסח אשר תיקן הארז"ל נמצא מקיימים מצוות וידוי שלשה פעמים ביום.

עשו סייג לתורה

הדבר השני שצריך בכדי להינשא ולא ליפול שוב בחטא הם עשיית גדרים וסייגים - שצריך אדם לגדור את עצמו בכל הדברים ובפרט אם כבר בא לידי נפילה ונכשל בחטא מוסיים צריך להוסיף שמירה על שמירה לחקור ולשרש אחר סיבת שורש הדבר שהביאו לידי עבירה ומכאן ואילך יקבל על עצמו קבלות טובות ובכך זה לא יוסיף ללכת בדרכו הנלוזה.

דבר זה נרמז בתורה על הכתוב בפרשת סוטה 'אִישׁ אוֹ-אִשָּׁה יִקְלָא לְדָוָר נָדָר וְזָיִר לְהִדָּר' מבאר רש"י 'למה נסמכה פרשת זויר לפרשת סוטה לומר לך שכל הרואה סוטה בקלקלה יזיר עצמו מן היין' הרי שעל האדם לעשות גדרים וסייגים ובפרט בדברים הרופפים אצלו וכל דבר שרואה אשר לא כדת - יבין וידע כי הדברים מכוונים אליו ולא בכדי ראה את מה שראה אלא בגלל היותו לקוי בענין זה סיבבו ויגלגלו מן השמים שיראה את הדבר ויראה לשמור את עצמו שלא יכשל בהם שוב.

אכן כיצד באים לידי כך - על ידי הזירות יתירה ועשיית גדר וסייג - לא רק בזמן שבית המקדש היה קיים אשר דיני סוטה היו נוהגים הדברים אמורים, אלא אף בכל דור דור כל אחד אשר רואה איזה מעשה ידע כי מתכוונים אליו כמאמר הבעש"ט כי בזמן שאדם רואה חסרון או דבר עבירה אצל זולתו הרי שמן השמים גרמו שיראה זאת כדי שיתקן בעצמו את הדרוש לו תיקון.

כן אף אירע עם תלמיד הבעש"ט שהתאונן לפני רבו על שנכשל בשוגג בנידון קל של חילול שבת רח"ל אשר מלבד עצם החטא

דג השבועות
ו' סיון תש"פ

המסגרת לראשון יום טוב

זמן הדלקת הנרות ומצו"ש

7:03	הדרה"ג
8:20	מוצ"ש"ק
8:51	ר"ת

סוף זמן קריאת שמע והפילה

9:40	סו"ת א'	8:18
10:16	סו"ת ב'	9:06

המסגרת לפי שיעור קור'ו

גליון מס':

517

טיב המערכת

איש כי יפלא

בוהו בעולם שכשטנה אדם בית הוא משתדל לבנות במוסר המשובחים ביותר שיכול להשיג, כל אחד כפי חושפו וחשונותו, הוא רוצה שרציפת הבית תהיה מרצפת במרצפת טות ורקידות יחיו צבעים במסבי הצבעים, שיהיו נעימים למען ואים לעניים, כך זה בקידות הבית וכן זה ברחיטים שינסו לחזק או כבלים שיהיו כחך הארונות וכו', כל דבר הוא ישתדל שיהיה הטוב והנאה והנעים ביותר שאפשר, כדי שכשיבא הזמן והוא ישמש בבית וכלבלי שבו, יעם לו השימוש בהם.

פרשת נשא מקראת בסמיכות לדג השבועות, ואחד השואים בפרשתו הוא פרשת מיד, הכאה ללמדנו כמה נודל כח הדיבור, שדרי עיי הדיבור שאמר האדם 'דריני מיד', הוא מתייבב בכל רגע מידות, כך גם עיי שמירת הלשון וקדושת הדיבור זוכים לקבל את התורה, ואת עליו לומר כי הנה הוא הכלי המיועד לקבל את התורה, וכמו שכל אחד רוצה לאכול כבלים נקים, ואם הוא ימצא לבלוך בצלוחת או כדר יימאס המאכל בעינו, כך נבחר גם כי הכלי שבו נבנים את התורה - הפה, גם הוא צריך להיות מוקדוש.

וידע כאמרו של רשב"י זיע"א שאמר שאילו היה עומד על הר סיני בשעת מות תורה היה מבקש מהקב"ה שיכרא לאנשים שתי פיות, אחד ללימד תורה ואחד שיכרב בהם כל צרכו, אך לאחר מכן חזר בו ואמר כי טוב שכרא ד' רק פה אחד לאדם, שדרי עם פה אחד בקושי יכול העולם להתקיים מרוב דיבורי לשון הרע, ואם היו לו שתי פיות על אחת כמה וכמה.

צדיקים היו אומרים ששבועות הוא יום הדין של התורה, וכמו שכראש חשנה רעים את האדם כמה נשמיות ידחה לו בשנה הבאה, כך בשבועות רעים אותו כמה רחמינות יהיה לו בשנה הקרובה, כמה יאירו עיניו בלימד התורה, כמה שמחה יהיה לו בלימד התורה וכו', אם כן וזו חזון לפשפש בריכוש ולקבל על עצמנו למקות את הפה מכל רכב של זדומא, ועיי זה נכח לקבל את התורה וללמד על מנת ללמד ולשמור ולעשות.

(קצת טיב תורה-נשא)

ניתן לשמוע את שיחותיו של מורנו ורבנו שליט"א • במספר מיוחד וישיח
באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

גור' הועדה הרוחנית ר' יעקב רבינוביץ | עורך: ט. גולדשטיין

SUBSCRIBE ONLINE!

FILL OUT THE ONLINE FORM TO SUBSCRIBE:
RAMAPOST.COM/SUBSCRIBE-DIVREI-TORAH

בסייד

Ramapost offers a weekly printed subscription to the following Divrei Torah:

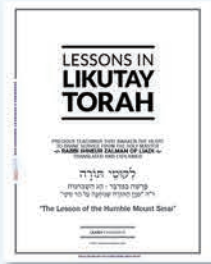
Please fill out the online form at RAMAPOST.COM/SUBSCRIBE-DIVREI-TORAH to subscribe. We ask that your free printed divrei torah be picked up every Friday at our Monsey (Rt 59) or Wesely Hills/Pomona location.

Meoros Hatzadikkim
Dvar Torah & Weekly Yahrzeits (English)
Ramapost.com/meoros-hatzadikkim

Sichat Hashavua
(Hebrew)

Likutay Torah
(English)

Oneg Shabbos
(English)

Hitkashrut
(Hebrew)

Ohr Chaim
(Hebrew)

Torah Wellsprings
R' Elimelech Biderman (English)

RAM HATORAH
Compilation of Divrei Torah
Ramapost.com/ram-hatorah

ENGLISH
DIVREI TORAH

TIV HAKEHILA · SHVILEI PINCHAS · AREIVIM · ANFEI EREZ · MIZMOR L'DOVID · PENINIM · KINDER TORAH · PARSHA PSHETEL · RAV BRAZIL

RAM HATORAH is a free weekly compilation of divrei torah that is organized, printed and distributed by Ramapost to hundreds of readers. You can view/download past and present editions at

דברי תורה עברית

MONTHLY

RAMAPOST.COM/RAM-HATORAH. טיב הקהילה · שבילי פנחס · דברי חינוך והתעוררות · חוס של חסד · המברך · דברי שי"ח

FOR MORE INFORMATION PLEASE CONTACT MITZVOS@RAMAPOST.COM

"ESSENTIALLY" ABOVE & BEYOND!

י' סיון תש"פ · 29 מאי 2020 · מאנסי: הדלקת נרות - 8:01 · מוציאי"ק - (72 דקות) 9:34 · No. 84 · Issue 35 | Vo. 2 · בסייד

רס התורה

דברי תורה מודפסים ומופצים בחופשיות על ידי ראמפוסט

"בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך"

לעילו נשמת:
 הרבנית אדל בת הר"ר אברהם ע"ה (מאסקאוויטש)
 נפט' אסרו חג שבועות תשע"ט

חג שבועות

SEE INSIDE:
 SPECIAL TRANSCRIPTION
 FROM A SHMUZ BY
RAV GAMLIEL
 DURING THE CORONA PANDEMIC
 לזכות רפואה שלמה
 ר' גמליאל בן מיכלה איטה

טיב הקהילה • שבילי פנחס • חוט של חסד • המברך • דברי שי"ח

**דברי תורה
 עברית**